

**แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี**

**The Guidelines for Local Maintenance Tax Collection of Subdistrict Administrative
Organizations in Mueang District, Phetchaburi Province**

एमอมร แสงเพชร

Emamorn Saengphet

**วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี**

Master of Business Administration Thesis in General Management

Phetchaburi Rajabhat University

2554

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อวิทยานิพนธ์ แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขต
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ผู้วิจัย นางสาวเอมอมร แสงเพชร

สาขาวิชา การจัดการทั่วไป

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนาะ กลิ่นงาม)

.....ประธานกรรมการ
(ดร.ไพโรจน์ ปิยวงศ์วัฒนา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนาะ กลิ่นงาม)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(รองศาสตราจารย์นิภา เพชรสม)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นรินารถ ศรีวรรณารถ)
คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิวัต กลิ่นงาม)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อวิทยานิพนธ์ แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัย นางสาวเอมอมร แสงเพชร สาขาวิชา การจัดการทั่วไป พ.ศ. 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 2) เปรียบเทียบปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะทางที่มาใช้บริการ และ 3) ศึกษาแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เสียภาษี จำนวน 387 ราย เลือกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญและหัวหน้าเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ จำนวน 9 ราย เลือกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีเซฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการชำระภาษี และด้านการจัดเก็บภาษี ซึ่ง ด้านการชำระภาษีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการชำระภาษีคือ ความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ความสามารถของผู้รับบริการ การเข้าถึงแหล่งบริการ การยอมรับคุณภาพของบริการ ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ ส่วนด้านการจัดเก็บภาษีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดเก็บภาษี คือ ประชาชนผู้เสียภาษี โครงสร้างระบบภาษี การบริหารการจัดเก็บภาษี และ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ตามลำดับ
2. ผู้เสียภาษีที่มีระดับการศึกษา รายได้ ระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการต่างกันมีปัญหาต่อการจัดเก็บภาษีแตกต่างกัน ส่วนผู้เสียภาษีที่มีอาชีพต่างกัน มีปัญหาต่อการจัดเก็บภาษีไม่แตกต่างกัน
3. แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ที่ได้โดยการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้เสียภาษีอย่างต่อเนื่องและทำถึงในเรื่องของรายละเอียดเกี่ยวกับการชำระภาษี จัดเจ้าหน้าที่ไว้บริการเก็บภาษีอย่างเพียงพอ จัดอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษี รวมถึง จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ และควรจัดทำแผนที่ภาษีเพื่อความสะดวกในการจัดเก็บภาษี

Thesis Title: The Guidelines for Local Maintenance Tax Collection of Subdistrict Administrative Organizations in Mueang District Phetchaburi Province **Researcher :** Miss Emamorn Saengphet
Major : Business Administration **Year :** 2011

Abstract

The purposes of this research were to: 1) study the problems of local maintenance tax collection of Subdistrict Administrative Organizations in Mueang District Phetchaburi province, 2) compare the problems local maintenance tax collection of tax payers of Subdistrict Administrative Organizations in Mueang District Phetchaburi province classified by education, occupation, income, distance from service rendering offices and 3) study the guidelines for local maintenance tax collection of Subdistrict Administrative Organizations in Mueang District Phetchaburi province. The research sample groups employed were 387 tax payers randomly selected and 9 chief revenue collection officers specifically selected. The instrument used for data collection were questionnaire and interview. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, one-way ANOVA, and two-way test by Scheffe method.

The research results were as follows :

1. The problems of local maintenance tax collection of Subdistrict Administrative Organizations in Mueang District Phetchaburi province could be separated into 2 aspects, the payment and the collection. Both were regarded as moderate on the whole. Considering aspectwise, the tax paying problems were insufficiency of available services, capabilities of service recipients, access to service places, tolerance to service quality in terms of conveniences and facilities respectively. On the collection side, the problems were citizens who pay taxes, tax system structure, tax collection administration and the officers respectively.

2. Tax payers with different education level, income, and distance from service rendering offices has different problems concerning the tax collection process while those with different occupations were different to tax collection problems.

3. The guidelines for local maintenance tax collection, tax payers should be informed continuously and thoroughly concerning the tax paying details. In addition, the number of tax collection officers should be sufficient provided as well as necessary equipments and facilities for tax payers including the training of officers to entrance their knowledge. Tax map should also be prepared for tax collection convenience.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนาะ กลิ่นงาม อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.ไพโรจน์ ปิยวงศ์วัฒนา ประธาน กรรมการสอบ และรองศาสตราจารย์ภา เพชรสม ซึ่งได้ให้คำแนะนำและให้ข้อเสนอแนะในการ จัดทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จด้วยความสมบูรณ์เรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันทนา กลิ่นงาม อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ ดร.พวงเพ็ญ สว่างใจ อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคุณสุเพชรสรณ์ ตันพัฒนา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาขี้ ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของ แบบสอบถาม

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อคุณยายตาด เทพนาค คุณแม่สมคิด เทพนาค คุณสินีนานฎ มุลสอาด และเพื่อนทุกท่าน ที่กรุณาให้กำลังใจและให้การส่งเสริมสนับสนุนด้วยดีตลอดมา จนทำให้ การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

เอมอมร แสงเพชร

ตุลาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(10)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดทฤษฎีภูมิอากาศ	12
แนวคิดการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	27
แนวคิดปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษี	32
แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย 66
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 66
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 68
	การทดสอบเครื่องมือ 69
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 71
	การวิเคราะห์ข้อมูล 71
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 71
4	ผลการวิจัย..... 73
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 74
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ 75
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษี..... 86
	ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษี 97
	ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของผู้เสียภาษีองค์การบริหารส่วนตำบล..... 106
	ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้องค์การบริหารส่วนตำบล..... 108
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 110
	สรุปผลการวิจัย 110
	อภิปรายผล..... 119
	ข้อเสนอแนะ 128
	บรรณานุกรม 131
	ภาคผนวก ก หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย..... 138
	ภาคผนวก ข แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย 142
	ภาคผนวก ค พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ 153
	ภาคผนวก ง คำดัชนีความสอดคล้อง 170
	ประวัติผู้วิจัย 174

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	ยอดภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ.....	4
2.1	จำนวนสมาชิกในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล.....	47
3.1	จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง จำแนกแยกตาม อบต.	67
4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	74
4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการชำระภาษี โดยรวมและรายด้าน	75
4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาด้านการชำระภาษี ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่.....	76
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาด้านการชำระภาษี ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ	77
4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาด้านการชำระภาษี ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก.....	78
4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาด้านการชำระภาษี ด้านความสามารถของผู้รับบริการ	79
4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาด้านการชำระภาษี ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ	80
4.8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการจัดเก็บภาษีโดยรวมและรายด้าน	81
4.9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาด้านการจัดเก็บภาษี ด้านโครงสร้างระบบภาษี	82
4.10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาด้านการจัดเก็บภาษี ด้านเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน.....	83
4.11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาด้านการจัดเก็บภาษี ด้านประชาชนผู้เสียภาษี	84

4.12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาด้านการจัดเก็บภาษี ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี	85
4.13	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษี จำแนกตามระดับการศึกษา	86
4.14	ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษี จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe	87
4.15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษี จำแนกตามอาชีพ	89
4.16	ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษี จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe.....	90
4.17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	91
4.18	ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษี จำแนกตามรายได้ต่อเดือนเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe	92
4.19	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษี จำแนกตามระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการ	94
4.20	ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษี จำแนกตามระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe	95
4.21	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษี จำแนกตามระดับการศึกษา	97
4.22	ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษี จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe	98
4.23	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษี จำแนกตามอาชีพ.....	100
4.24	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	101

ตารางที่	หน้า
4.25 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษี จำแนกตาม รายได้ต่อเดือนเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe.....	102
4.26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษี จำแนก ตามระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการ	104
4.27 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษี จำแนกตาม ระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheff.....	105
4.28 ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของผู้เสียภาษีองค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี	106

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	10

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 78 กำหนดว่า รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น ระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณสุขให้ท้องถิ่น ให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น ในหมวด 14 ตั้งแต่มาตรา 281-290 สรุปว่า รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ กำกับดูแลให้มีมาตรฐานกลางเพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลือกไปปฏิบัติได้เอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสม รวมทั้งจัดให้มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินงานโดยประชาชนเป็นหลัก ให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจเพื่อกำหนดการแบ่งอำนาจหน้าที่และการจัดสรรรายได้ กำหนดระบบตรวจสอบและประเมินผล และให้มีกฎหมายรายได้ท้องถิ่น เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2551 : 11) กฎหมายเฉพาะที่ให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียม หรือกำหนดสัดส่วนการจัดสรรเงินรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475 พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พุทธศักราช 2508 พระราชบัญญัติภาษีป้าย พุทธศักราช 2510 เป็นต้น (สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550 : 1) การจัดเก็บภาษีและรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามกฎหมายรายได้ท้องถิ่น โดยให้มีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมตามลักษณะของภาษีแต่ละชนิด โครงสร้างรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน ประกอบด้วย รายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง

รายได้จาก ภาษีอากรที่รัฐแบ่งจัดสรรและเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ซึ่งในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บรายได้ของตนเอง คิดเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับรายรับทั้งหมดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2551 : 29) ซึ่งไตรมาสที่ 1 ถึง ไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ 2551 รายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง เก็บได้ 223.81 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่แล้วร้อยละ 0.50 เนื่องจากรายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากร ภาพรวมจัดเก็บได้เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่แล้วร้อยละ 7.61 แต่รายได้จากภาษีอากรที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง ภาพรวมจัดเก็บได้ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่แล้วร้อยละ 4.74 (สำนักงานคลังจังหวัดเพชรบุรี, 2551 : 8)

รายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง ได้แก่ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรการฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับ รายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากสาธารณูปโภคหรือการพาณิชย์ รายได้จากภาษีอากรที่รัฐจัดสรรให้อาทิเช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามประมวลรัษฎากร ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม รายได้จากภาษีที่รัฐแบ่งให้ ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่มตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550 : 3)

รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดเก็บเอง ต้องให้ความสำคัญต่อแนวทางการขยายฐานภาษี การกำหนดอัตราภาษี การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ความโปร่งใสในการจัดเก็บภาษี การเพิ่มภาษีหรือรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใหม่ๆ รวมทั้งสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแสวงหาแนวทางเพิ่มรายได้ในรูปแบบอื่นๆ ที่กว้างขวางขึ้น การจัดสรรรายได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพิจารณาให้ความสำคัญให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเองเป็นอันดับแรก เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพัฒนาขีดความสามารถทางการคลังท้องถิ่นมีความเป็นอิสระ เพื่อให้พึ่งตนเองได้ในระยะยาว (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2545 : 34-35)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลองค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง (สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น, 2545 : 1) การปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นรูปแบบของลักษณะการปกครองตนเองโดยประชาชน เพื่อทำหน้าที่แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตปกครองนั้นๆ โดยนำหลักการคัดเลือกตัวแทนจากภาคประชาชนมาทำหน้าที่บริหารงานให้เป็นไปตามนโยบาย ซึ่งประเทศไทยได้จัดให้มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานดำเนินการ แบ่งออกได้ 5 รูปแบบ ดังนี้ (บุญธรรม นวชนพงศ์, 2549 : 1)

1. กรุงเทพมหานคร มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน โดยตรงที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่บริหารงาน วาระดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรงในเขตจังหวัด ทำหน้าที่บริหารงาน วาระดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี
3. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนในเขตตำบล ทำหน้าที่บริหารงาน วาระดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี
4. เทศบาล มีนายกเทศมนตรี มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรงในเขตเทศบาล ทำหน้าที่บริหารงาน วาระดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี
5. เมืองพัทยา มีนายกเมืองพัทยา ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในเขตเมืองพัทยา ทำหน้าที่บริหารงาน วาระดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พุทธศักราช 2537 มีสถานะเป็นนิติบุคคล และเป็นหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น การดำเนินงานนำหลักการปกครองตนเองภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่ให้บริการประชาชนในด้านการพัฒนาตำบล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตามที่กฎหมายกำหนด โดยให้มีการคัดเลือกตัวแทนจากประชาชนหมู่บ้านละ 2 คน ทำหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่บริหารงานในรูปแบบของคณะผู้บริหารและพนักงานส่วนท้องถิ่นที่เป็นข้าราชการ ทำหน้าที่นำนโยบายที่คณะผู้บริหารมอบหมายนำไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ สามารถพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความเจริญทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในรูปแบบของการกระจายอำนาจจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่มอบให้ท้องถิ่นดำเนินการ (บุญธรรม นวชนพงศ์, 2549 : 2)

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มีทั้งหมด 18 แห่ง เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง 9 แห่ง และขนาดเล็ก 9 แห่ง ในสถานการณ์ปัจจุบัน พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระมากขึ้น สาเหตุเนื่องมาจากผู้เสียภาษีไม่มาชำระภาษีบำรุงท้องที่ ตามตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แสดงยอดภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2551

องค์การบริหาร ส่วนตำบล	ภาษีบำรุง ท้องที่ที่ จัดเก็บ พ.ศ. 2551	ภาษีค้าง ชำระ พ.ศ. 2549	ภาษีค้าง ชำระ พ.ศ. 2550	ภาษีค้าง ชำระ พ.ศ. 2551	หน่วย : บาท
					ร้อยละของภาษี ค้างชำระปี 2551 ต่อภาษีบำรุง ท้องที่ที่จัดเก็บ
ขนาดกลาง					
โพไร่หวาน	28,014.75	-	338	720	2.57
นาพันสาม	64,709	8,954	5,101	5,147	7.95
ธงชัย	118,205.75	3,045	4,059	5,152	4.36
หนองโสน	35,128	1,129	1,139	1,580	4.50
ดอนยาง	49,302.25	-	2,074.50	4,579	9.29
นาไร่	34,200.50	-	1,462	3,746.50	10.95
ไร่ส้ม	85,208.50	1,032	162	2,917	3.42
บ้านหม้อ	23,900	2,401	425	1,857	7.77
สามะโรง	14,496	-	145	770	5.31
ขนาดเล็ก					
โพพระ	44,572	430	565	639	1.43
ต้นมะม่วง	13,097.75	112.25	2,966.25	1,076.25	8.22
บ้านกุ่ม	92,083	18	448	1,931	2.10
ต้นมะพร้าว	11,780	324	324	2,408	20.44
บางจาก	58,248.25	-	78	610.50	1.05
หนองขนาน	112,833	4,391	4,754	6,200	5.49
บางจาน	65,140	187	1,133	5,460	8.38
ช่องสะแก	50,890.75	1,109	1,505	2,878.25	5.66
หนองพลับ	27,608.50	-	-	525.50	1.90

(ข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี, 2549-2551)

จากตารางที่ 1.1 แสดงให้เห็นว่า ปี พ.ศ. 2549 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2551 องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มียอดภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระเกือบทุกแห่ง โดยเฉพาะปี พ.ศ. 2551 องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มียอดภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระทุกแห่ง แสดงว่าผู้เสียภาษีไม่มาชำระภาษีบำรุงท้องที่ตามกำหนดเวลา ทำให้เกิดภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ จะเห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่างๆ เป็นจำนวนที่น้อย เก็บได้ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากปัญหาและข้อจำกัดหลายๆ ด้าน เช่น ข้อจำกัดด้าน โครงสร้างระบบภาษี ด้านบุคลากรที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี ด้านประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี เกิดจากการที่ผู้เสียภาษีไม่มีความรู้เรื่องภาษี การไม่ทราบว่ามีภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บนั้นสามารถนำไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้อย่างไร และด้านการบริหารจัดการจัดเก็บภาษี ปัญหาที่สำคัญคือ ด้านการจัดทำระบบฐานข้อมูลผู้เสียภาษีทำได้ยาก เนื่องจากข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้ฐานข้อมูลขาดความทันสมัย และผู้เสียภาษีได้รับทราบข่าวสารการประชาสัมพันธ์ ช้าขั้นตอน วิธีการเสียภาษีไม่เพียงพอ

จากการที่องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายในการจัดเก็บภาษีตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มาตรา 67 ข้อ 9 ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ทางราชการมอบหมาย และตามกฎหมายรายได้ท้องถิ่นว่าด้วยพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ.2508 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 1-3 พ.ศ. 2543 และมีหน้าที่บำบัดทุกข์ บำรุงสุขของประชาชน โดยการให้บริการกิจการอันเป็นสาธารณะเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นซึ่งการที่จะทำหน้าที่ดังกล่าวได้นั้น องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล และจากการจัดเก็บรายได้เอง ซึ่งแหล่งที่มาของรายได้ที่จัดเก็บเองนั้น ส่วนหนึ่งมาจากภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งภาษีบำรุงท้องที่ คือภาษีที่รับชำระจากบุคคลหรือคณะบุคคล ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ซึ่งมีการครอบครองอยู่ในที่ดินนั้น ซึ่งในงบประมาณที่ผ่านมาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ประสบปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ที่ไม่ครบถ้วนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลขาดรายได้ส่วนหนึ่งในการพัฒนาท้องถิ่นของตน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เพื่อนำผลที่ได้ไปเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่แก่ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถปรับปรุงแก้ไขปัญหาการบริหารงานด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตาม การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะทางที่มาใช้บริการ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้เสียภาษีมีปัญหาต่อการชำระภาษีบำรุงท้องที่แตกต่างกันจำแนกตาม การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะทางที่มาใช้บริการ
2. ผู้เสียภาษีมีปัญหาต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่แตกต่างกันจำแนกตาม การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะทางที่มาใช้บริการ

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เสียภาษี และหัวหน้าเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น
    - 2.1.1 ผู้เสียภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 18 แห่ง จำนวน 12,368 ราย (ข้อมูล ณ 30 มิถุนายน 2552)
    - 2.1.2 หัวหน้าเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 18 แห่ง จำนวน 18 ราย

2.2 กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้เสียภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 18 แห่ง จำนวน 387 ราย และ หัวหน้าเจ้าหน้าที่จัดเก็บ รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 18 แห่ง จำนวน 9 ราย

3. ตัวแปรที่ศึกษา มี 2 ตัวแปร ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เสียภาษี ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ และ ระยะทางที่มาใช้บริการ

3.1.2 หัวหน้าเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งแบ่งเป็น ปัญหา และแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ แบ่งเป็น 2 ด้าน

3.2.1 ด้านการชำระภาษี ดังนี้ 1) ความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ 2) การเข้าถึง แหล่งบริการ 3) ความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก 4) ความสามารถของผู้รับบริการ 5) การยอมรับ คุณภาพของบริการ

3.2.2 ด้านการจัดเก็บภาษี ดังนี้ 1) ด้านโครงสร้างระบบภาษี 2) ด้านเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน 3) ด้านประชาชนผู้เสียภาษี 4) ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี

4. ขอบเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาเฉพาะปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ทั้งหมด 18 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล โพไร่หวาน องค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสาม องค์การบริหารส่วนตำบลธงชัย องค์การบริหาร ส่วนตำบลหนองโสน องค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง องค์การบริหารส่วนตำบลนาุ้ง องค์การบริหาร ส่วนตำบลไร่ส้ม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ องค์การบริหารส่วนตำบลสามะโรง องค์การบริหารส่วนตำบลโพพระ องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วง องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านกลุ่ม องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะพร้าว องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก องค์การบริหาร ส่วนตำบลช่องสะแก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลับ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขนาน และองค์การบริหารส่วนตำบลบางจาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด เพชรบุรี จำนวน 18 แห่งที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล สามารถดำเนินกิจการ หน้าที่ต่างๆ ตามที่กฎหมาย กำหนด โดยมีเป้าหมายการพัฒนา เพื่อประชาชนในท้องถิ่น

ผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ หมายถึง ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 18 แห่ง คือเจ้าของที่ดิน ซึ่งเจ้าของที่ดิน หมายถึงบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น

ภาษีบำรุงท้องที่ หมายถึง ภาษีที่เก็บจากเจ้าของที่ดินในการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ตามราคาปานกลางที่ดินและตามบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่

ระยะทางที่มาใช้บริการ หมายถึง ระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการเสียภาษีจากบ้านถึง องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี หน่วยเป็นกิโลเมตร

ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ หมายถึง ปัญหาด้านการชำระภาษี และ ปัญหาด้านการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ปัญหาด้านการชำระภาษี หมายถึง ข้อขัดข้องของประชาชนที่ไม่สามารถชำระภาษีบำรุงท้องที่ ประกอบด้วย

ความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ หมายถึง ความรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ การอำนวยความสะดวก อธิยาศัยไมตรีและความสุภาพของเจ้าหน้าที่ การให้บริการเต็มเวลาของเจ้าหน้าที่ (การให้บริการเวลาเที่ยง) และความเพียงพอของจำนวนเจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บภาษี

การเข้าถึงแหล่งบริการ หมายถึง การเข้าถึงสถานที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล ป้ายบอกทางไปยังสถานที่ทำการ ความสะดวกในการสัญจรไปมาในการมาชำระภาษีบำรุงท้องที่

ความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่นั่งพัก น้ำดื่ม หนังสือพิมพ์ บริการถ่ายเอกสาร อุปกรณ์เครื่องมือที่พร้อมและทันสมัย ป้ายบอกขั้นตอนในการชำระภาษี การลดขั้นตอนและระยะเวลาให้กระชับขึ้นในการชำระภาษี

ความสามารถของผู้รับบริการ หมายถึง การรับรู้ข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์เรื่องการชำระภาษีบำรุงท้องที่ การกรอกแบบฟอร์มต่างๆ ในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ ค่าบริการในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ของผู้รับบริการ การสื่อสารทำความเข้าใจในการชำระภาษีกับเจ้าหน้าที่

การยอมรับคุณภาพของบริการ หมายถึง ความเสมอภาคในการบริการของเจ้าหน้าที่ ความตรงต่อเวลาในการบริการของเจ้าหน้าที่ สถานที่จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ที่มีความเหมาะสม ความเต็มใจ ของเจ้าหน้าที่ในการบริการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่

ปัญหาด้านการจัดเก็บภาษี หมายถึง ข้อขัดข้องของพนักงานในการบริการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ประกอบด้วย

ด้านโครงสร้างระบบภาษี หมายถึง ขั้นตอนวิธีการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ กฎหมายภาษีบำรุงท้องที่ การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ครอบคลุมผู้เสียภาษีทุกราย บทกำหนดโทษผู้ค้างภาษีบำรุงท้องที่

ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่สามารถอธิบายข้อสงสัยหรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่มีฐานข้อมูลของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่

ด้านประชาชนผู้เสียภาษี หมายถึง ผู้เสียภาษีไม่ยื่นแบบประเมินและชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้เสียภาษีไม่แจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบเมื่อมีการย้ายที่อยู่หรือเปลี่ยนแปลงเจ้าของที่ดิน ผู้เสียภาษีไม่เข้าใจกฎหมาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติในการชำระภาษีบำรุงท้องที่

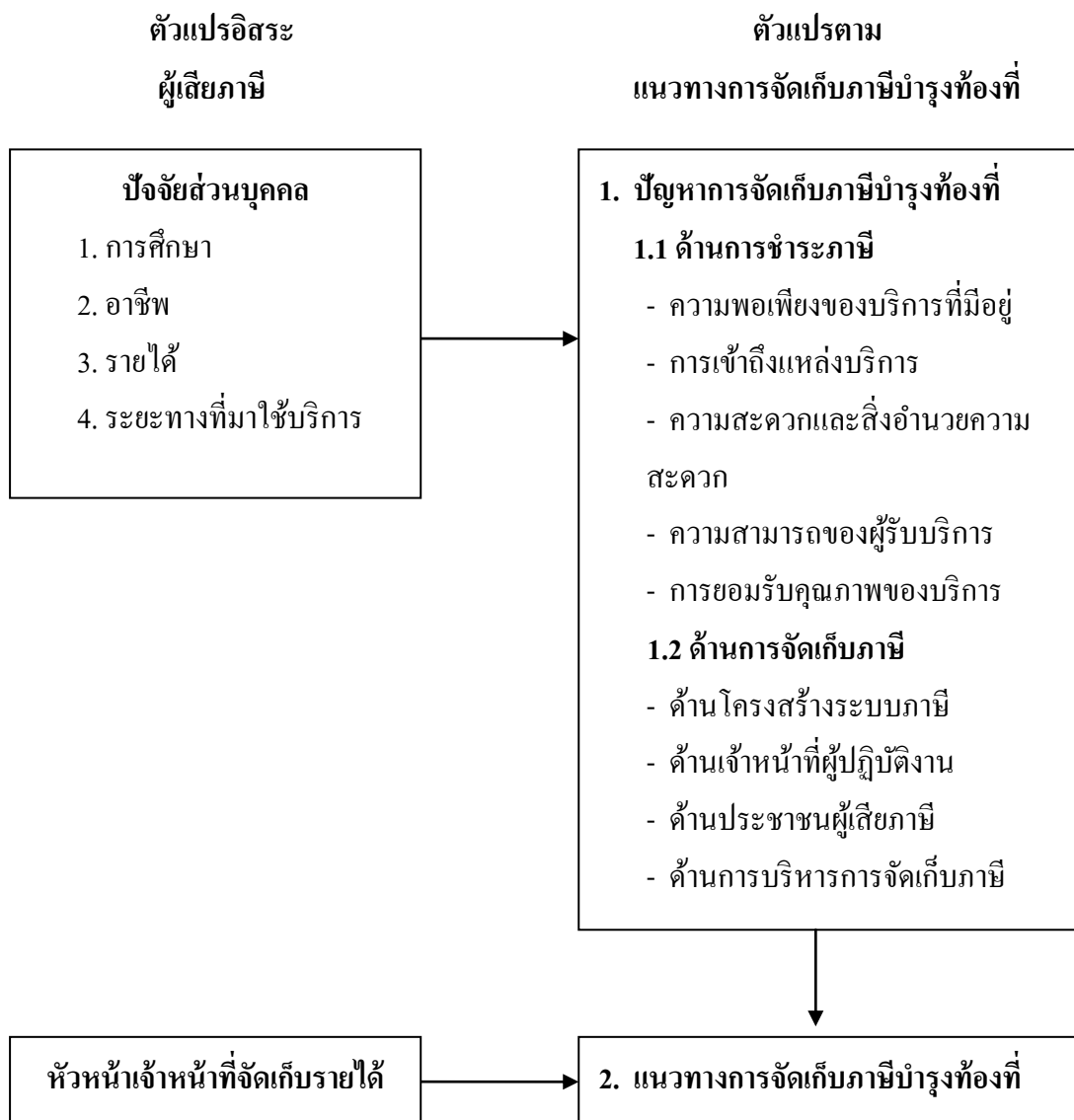
ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี หมายถึง แบบแสดงรายการกรอกข้อมูลเข้าใจยาก ผู้เสียภาษีไม่ได้รับหนังสือแจ้งให้มาชำระภาษีตามเวลาที่กำหนด เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่มีการเตรียมแบบพิมพ์คำร้องต่างๆ ไว้ เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีขาดการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น ชำระทางไปรษณีย์ ทางธนาคาร องค์การบริหารส่วนตำบลขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสียภาษีมีความรู้ ความเข้าใจในการชำระภาษีบำรุงท้องที่

แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ หมายถึง ปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีด้านการชำระภาษี และด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรีให้มีประสิทธิภาพต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เสียภาษี 4 ด้านตามแนวคิดของลดาวัลย์ สงกรานต์ (2548 : 3) และสุพจน์ แสงฉาย (2548 : 36) ได้แก่ 1) การศึกษา 2) อาชีพ 3) รายได้ และ 4) ระยะทางที่มาใช้บริการ และได้นำแนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งแบ่งเป็น ปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการชำระภาษี และด้านการจัดเก็บภาษี ของ ลดาวัลย์ สงกรานต์ (2548 : 12) และปณิษฐา รักธรรม (2548 : 30) มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งจะเป็นข้อมูลในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารายได้ด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี ให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้สนใจศึกษา สามารถนำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักการทฤษฎีต่างๆ จากเอกสาร ตำราและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดรายละเอียดหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีภาษีอากร
2. แนวคิดการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่
3. แนวคิดปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษี
4. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีภาษีอากร

รัฐบาลทุกประเทศมีหน้าที่ พัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี การบริหารราชการแผ่นดินให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวของรัฐบาลจำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมาก แหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดของรัฐบาลคือ ภาษีอากร นอกจากนี้ รัฐบาลยังใช้ระบบภาษีอากร เป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศให้บรรลุเป้าหมายอื่นๆ อีกด้วย ดังนั้น ภาษีอากรจึงมีความสำคัญ และเกี่ยวข้องกับประชาชนทุกคน

ความหมายของภาษีอากร

ภาษี หมายถึง สิ่งที่รัฐบาลบังคับเก็บจากราษฎร และนำมาใช้เพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม โดยมีได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษี มีลักษณะสำคัญดังนี้ (กรีกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2546 : 129)

1. ภาษีที่รัฐบาลเก็บจากประชาชน จะมีลักษณะของการบังคับ ภาษีที่เก็บนั้นอาจจะ เป็นรายได้ สิ่งของ ผลประโยชน์ หรือบริการจากตัวผู้เสียภาษี

2. ภาษีที่เก็บได้จะต้องนำไปใช้เพื่อสังคมส่วนรวม ตัวผู้ที่เสียภาษีจะไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากรัฐบาล แต่จะได้รับผลประโยชน์ทางอ้อมจากรัฐบาล เช่น การรักษาความสงบภายใน สวัสดิการของสังคม

ภาษี หมายถึง เงิน ได้ หรือทรัพย์สินที่เคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล ยกเว้นการกู้ยืมและการขายสินค้าหรือบริการในราคาทุนของรัฐบาล มีลักษณะสำคัญดังนี้ (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2546 : 130)

1. ภาษีอากรหมายถึงเงินได้หรือทรัพย์สินที่ได้มีการเคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนเพื่อไปสู่ภาครัฐบาล เมื่อรัฐบาลเก็บภาษีไปใช้จ่ายในกิจการของรัฐบาล ทรัพย์สินที่จะมีเหลือไว้ใช้ในภาคเอกชนย่อมจะต้องลดลง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการใช้บริโภค การออม และการลงทุนของเอกชน

2. คำนิยามดังกล่าวได้ยกเว้นการกู้ยืมของรัฐบาล และการขายสินค้าและบริการในราคาทุนของรัฐบาล

3. การขายสินค้าและบริการในราคาที่สูงกว่าต้นทุนของรัฐบาลจะถือว่าเป็นภาษี เพราะได้มีการเคลื่อนย้ายทรัพย์สินจากภาคเอกชนไปยังภาครัฐบาล ถ้ารัฐบาลขายสินค้าหรือบริการในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนของรัฐบาลนั้นจะเรียกว่า “Negative Tax” หรือภาษีติดลบ

ภาษีอากร หมายถึง ภาษีที่มีลักษณะบังคับเก็บโดยผลของกฎหมาย ไม่มีผลตอบแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษี มีลักษณะเป็นการเคลื่อนย้ายทรัพย์สินจากผู้เสียภาษีมาสู่รัฐบาลโดยไม่ก่อให้เกิดภาระในการชำระคืนของรัฐบาล (ลาวัลย์ หอนพรัตน์, 2546 : 65-66)

ภาษีอากร หมายถึง การจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล มีลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก เป็นการบังคับเก็บอาศัยกระบวนการทางการเมือง ผ่านฝ่ายนิติบัญญัติออกมาเป็นกฎหมายบังคับให้ประชาชนทุกคนต้องเสียภาษีตามที่กฎหมายบัญญัติ และ ประการที่สอง ไม่มีการให้ผลประโยชน์ตอบแทนโดยตรงเมื่อรัฐบาลเก็บภาษีจากประชาชนมาแล้ว รัฐบาลไม่ได้มีข้อผูกพันหรือมีสัญญาใดๆ ที่จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้เสียภาษีอากรแต่ละคน (อริญ ธรรมโน, 2548 : 72)

สิ่งที่เป็นภาษีอากร โดยทั่วไปแล้วจะได้แก่เงินที่ผู้เสียภาษีได้เสียให้แก่รัฐบาล แต่ในความหมายที่กว้างนั้นภาษีไม่จำเป็นจะต้องเป็นในรูปของเงินตราเสมอไป อาจจะเป็นในรูปของบริการหรือสิ่งของที่ประชาชนเสียให้แก่รัฐบาลก็ได้ ซึ่งเรียกว่า “Taxes in Kind” เช่น (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2546 : 131)

1. การถูกบังคับเกณฑ์ไปเป็นทหารหรือการถูกบังคับใช้แรงงาน โดยรัฐบาลไม่จ่ายค่าตอบแทนหรือจ่ายต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

2. การบังคับการกู้ยืม โดยการจ่ายดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราที่เขาควรจะได้รับ

3. การถูกรัฐบาลบังคับซื้อสินค้าหรือบริการหรือทรัพย์สินในราคาต่ำกว่าราคาตลาด หรือราคาที่ควรจะเป็น ตัวอย่างเช่น รัฐบาลบังคับให้ผู้ที่ส่งข้าวออกนอกต้องนำข้าวจำนวนหนึ่งไปขายแก่รัฐบาลในราคาต่ำกว่าราคาตลาด ส่วนที่แตกต่างระหว่างราคาตลาดกับราคาที่พ่อค้าขายให้แก่รัฐบาลนั้น ย่อมจะต้องถือว่าเป็นภาษีที่รัฐบาลเก็บจากผู้ส่งออก

สรุป ภาษีอากรคือ สิ่งที่รัฐบาลบังคับเก็บจากราษฎร อาจจะเก็บในรูปเงินตรา การให้บริการหรือสิ่งของ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ของสังคมส่วนรวม ราษฎรจะไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากรัฐบาล แต่จะได้รับประโยชน์ทางอ้อมจากรัฐบาล

วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีอากร

การจัดเก็บภาษีอากรมีวัตถุประสงค์หลายประการ วัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจต่างๆ วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีอากรมีดังนี้ (ลาวัลย์ หอนพรัตน์, 2546 : 67-68)

1. เพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ เนื่องจากรัฐบาลมีความจำเป็นที่จะต้องเก็บภาษีอากรจากประชาชนเพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในกิจการต่างๆ ของรัฐบาลที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับสังคมโดยส่วนรวม เช่น การศึกษา การป้องกันประเทศ กิจการสาธารณสุขปโภคต่างๆ

2. เพื่อควบคุมหรือส่งเสริมพฤติกรรมของเศรษฐกิจ รัฐบาลสามารถใช้ภาษีอากรเป็นเครื่องมือในการควบคุมการบริโภค การผลิต เพื่อมิให้เกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจโดยส่วนรวม เป็นต้นว่า เมื่อต้องการให้ประชาชนลดการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย รัฐบาลก็จะเก็บภาษีในอัตราสูงเพื่อให้สินค้านั้นมีราคาแพง ประชาชนจะได้บริโภคน้อยลง หรือหากรัฐบาลเห็นควรลดการผลิตสินค้าบางชนิด ก็จะเก็บภาษีจากการผลิตสินค้านั้นๆ ในอัตราสูง ราคาสินค้าก็จะสูงขึ้น การซื้อสินค้าก็จะลดน้อยลง ทำให้ผู้ผลิตลดการผลิตลง

3. เพื่อการกระจายรายได้และทรัพย์สินให้เป็นธรรม รัฐบาลจำเป็นต้องมีการใช้จ่ายในหลายๆ ประเภท เช่น การจ่ายเงินอุดหนุน เงินโอนต่างๆ ให้ผู้มีรายได้น้อยหรือการใช้จ่ายเพื่อการสร้างงานในชนบท รัฐบาลยังสามารถใช้การจัดเก็บภาษีอากรเป็นเครื่องมือเสริมสร้างการกระจายรายได้และทรัพย์สินให้เป็นธรรมมากขึ้นได้ด้วย เช่น ใช้ภาษีอากรประเภทที่มีอัตราก้าวหน้า หรือภาษีอากรประเภทที่จะมีผลกับผู้มีรายได้สูงหรือมีทรัพย์สินมากเป็นหลัก เช่น ภาษีทรัพย์สิน ภาษีมรดก หรือภาษีเรียกเก็บจากการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยในอัตราสูง หรือในกรณีที่มีความไม่เป็นธรรมในการกระจายรายได้และทรัพย์สินระหว่างท้องถิ่นต่างๆ รัฐบาลก็อาจจะแก้ปัญหาได้โดยเก็บภาษีให้แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่นตามความมั่งคั่งของท้องถิ่นนั้นๆ ท้องถิ่นใดมีความมั่งคั่งมากก็จัดเก็บภาษีสูงกว่าท้องถิ่นอื่น

4. เพื่อการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจทั้งในด้านเสถียรภาพทางด้านการจ้างงาน และในด้านเสถียรภาพทางด้านราคาเป็นเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่สำคัญรัฐบาลสามารถใช้ภาษีอากร เป็นเครื่องมือได้ เช่น ในยามเศรษฐกิจรุ่งเรืองรัฐบาลอาจใช้ภาษีอากรเพื่อลดหรือกำกับทิศทาง การบริโภคของทางภาคเอกชนให้เป็นไปอย่างเหมาะสมมิให้เกิดปัญหาภาวะเงินเฟ้อขึ้น หรือในยาม เศรษฐกิจตกต่ำมีการว่างงานในประเทศสูงรัฐบาลก็อาจลดภาษีอากร เพื่อกระตุ้นให้มีการบริโภค และการลงทุนมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้มีการผลิตและการจ้างงานเพิ่มขึ้น

ฐานภาษี (Tax Base)

คือ สิ่งที่ถูกใช้เป็นฐานในการประเมินเก็บภาษีอากรแต่ละชนิดตามอัตราของภาษีที่ได้ กำหนดไว้ โดยปกติแล้วสิ่งที่ใช้เป็นฐานภาษีนั้น มักจะถูกใช้เป็นเครื่องวัดถึงความสามารถในการเสีย ภาษีของแต่ละบุคคลด้วย สิ่งที่ใช้เป็นฐานในการจัดเก็บภาษีแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม, 2546 : 131-134)

1. ฐานที่เกี่ยวกับรายได้ (Income Base) เครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถในการเสียภาษี ของแต่ละคนได้ดีที่สุด คือ รายได้ ภาษีอากรที่เก็บจากฐานรายได้ ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล

2. ฐานการบริโภค (Consumption Base) การเก็บภาษีจากการใช้จ่ายในการบริโภคสินค้า หรือบริการ ภาษีที่เก็บจากฐานบริโภค ได้แก่ ภาษีสรรพสามิต ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสินค้าขาเข้า ภาษี ธุรกิจเฉพาะ

3. ฐานความมั่งคั่ง (Wealth) การเก็บภาษีจากความมั่งคั่งหรือทรัพย์สินเป็นสิ่งที่ใช้วัด ถึงความสามารถในการเสียภาษีของบุคคลได้อย่างหนึ่ง เพราะถือว่าคนมีฐานะดีจึงจะมีทรัพย์สิน ภาษีที่เก็บจากฐานทรัพย์สิน ได้แก่ ภาษีโรงเรือน และสิ่งปลูกสร้าง ภาษีที่ดิน ภาษีมรดก เป็นต้น

4. ฐานอื่นๆ ภาษีที่จัดเก็บอยู่ในปัจจุบันนั้น เกือบทั้งหมดจะจัดเก็บจากฐานรายได้ การบริโภคและความมั่งคั่ง ภาษีที่เก็บจากฐานอื่นๆ นั้นอาจจะเก็บจากการประกอบพฤติกรรม บางอย่างหรือจัดเก็บเพื่อใช้เป็นเครื่องมือเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์บางอย่าง ส่วนใหญ่แล้วมิได้มุ่งเพื่อ รายได้เป็นสำคัญ เช่น ภาษีขายโสด ในสมัยจอมพลแปลก พิบูลสงคราม รัฐบาลมีนโยบายที่จะเพิ่ม ประชากร ในปี 2485 ได้ออกกฎหมายเก็บภาษีขายโสด โดยกำหนดให้ผู้ชายที่มีอายุระหว่าง 20 – 60 ปี ถ้ามิใช่ชนกบวชหรือคนที่ไม่สมประกอบแล้ว ถ้าหากยังเป็นโสดจะต้องเสียภาษีปีละ 5 บาท

สรุป การเก็บภาษีบำรุงท้องที่จะใช้ฐานความมั่งคั่งหรือฐานทรัพย์สินในการประเมิน เก็บภาษี จากเจ้าของที่ดิน

โครงสร้างอัตราภาษี

โดยปกติรายได้จากภาษีอากรแต่ละประเภทนั้นจะเท่ากับมูลค่าฐานของภาษีคูณด้วยอัตราภาษีที่จะจัดเก็บ การจัดเก็บภาษีอากรโดยทั่วไปมักจะต้องพิจารณาถึงหลักของความเป็นธรรมในการเสียภาษี กล่าวคือการเก็บภาษีโดยทั่วไปมักจะคำนึงถึงความสามารถในการเสียภาษีของผู้เสียภาษีแต่ละคน เช่น คนที่มีรายได้สูงหรือมีฐานะดีควรจะต้องเสียภาษีมากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำหรือมีฐานะยากจน โครงสร้างอัตราภาษีมักมี 3 ประเภท คือ

1. อัตราภาษีแบบก้าวหน้า (Progressive) โครงสร้างอัตราภาษีแบบก้าวหน้า นั้น จะเปลี่ยนแปลงไปตามฐานภาษี อัตราภาษีที่เรียกเก็บจะเพิ่มสูงขึ้น เมื่อฐานภาษีมียกขึ้น เช่น อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2. อัตราภาษีตามสัดส่วน (Proportional) โครงสร้างของอัตราภาษีตามสัดส่วนนั้น อัตราภาษีที่จัดเก็บจะอยู่ที่ เมื่อฐานของภาษีขยายใหญ่ขึ้น เช่น อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล (30 % ของกำไรสุทธิ) อัตราภาษีธุรกิจเฉพาะ เป็นต้น

3. อัตราแบบถดถอย (Regressive) โครงสร้างอัตราภาษีแบบถดถอย จะมีลักษณะที่ว่า เมื่อฐานภาษีขยายใหญ่ขึ้น อัตราภาษีที่จัดเก็บนั้นจะลดลง เช่น อัตราภาษีบำรุงท้องที่

สรุป การเก็บภาษีบำรุงท้องที่จะใช้อัตราภาษีแบบถดถอย

การเลือกใช้อัตราภาษี รัฐบาลจะเลือกใช้กับการจัดเก็บภาษีแต่ละประเภทตามจุดมุ่งหมายของรัฐบาล ซึ่งพิจารณาได้ ดังนี้ (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2546 : 136)

1. การสร้างความเป็นธรรม ถ้าหากรัฐบาลต้องการใช้ภาษีเป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้หรือสร้างความเป็นธรรมในสังคม รัฐบาลก็ควรที่จะเลือกใช้อัตราภาษีแบบก้าวหน้าในการจัดเก็บภาษีอากรประเภทต่างๆ ซึ่งอัตราแบบก้าวหน้า นั้นจะทำให้รัฐบาลสามารถเก็บภาษีได้ ส่วนสัมพันธ์กับฐานะทางเศรษฐกิจของแต่ละคน เช่น คนที่มีรายได้สูงจะต้องเสียภาษีเงินได้ในอัตราที่สูง ส่วนคนที่มีรายได้ต่ำควรเสียภาษีเงินได้ในอัตราที่ต่ำ เป็นต้น

2. ความสะดวกในการประเมินภาษี ถ้ารัฐบาลต้องการใช้ความสะดวกในการประเมินการเก็บภาษีบางประเภท รัฐบาลอาจจะเลือกใช้อัตราภาษีแบบสัดส่วน ทั้งนี้เพราะง่ายต่อการคำนวณการเก็บภาษี

โครงสร้างของระบบภาษี

การจัดเก็บภาษีอากร ประเด็นสำคัญก็คือ ควรจะเก็บภาษีอย่างไรจึงจะเป็นไปอย่างยุติธรรมและเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมมากที่สุด ซึ่งนักทฤษฎีภาษีที่มีชื่อเสียงบางท่านได้กล่าวไว้ว่า โครงสร้างของระบบภาษีที่ดีนั้นควรมีลักษณะห้าประการดังนี้ (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2546 : 142)

ประการแรก ภาระของภาษีหรือค่าใช้จ่ายของรัฐจะต้องกระจายแก่ประชาชนผู้เสียภาษีทุกคนอย่างยุติธรรม กล่าวคือแต่ละคนควรจะแบกรับภาระภาษีตามฐานะของตนอย่างยุติธรรม

ประการที่สอง การเลือกเก็บภาษีแต่ละชนิดที่จัดเก็บนั้น จะต้องพยายามให้มีผลกระทบหรือผลเสียหายต่อการตัดสินใจในทางเศรษฐกิจหรือการทำงานของกลไกตลาดน้อยที่สุด นอกจากนี้ ภาษีอากรต่างๆ ที่จัดเก็บนั้นควรจะใช้เป็นเครื่องมือเพื่อแก้ไขการใช้ทรัพยากรที่ไร้ประสิทธิภาพของภาคเอกชนด้วย

ประการที่สาม โครงสร้างของภาษีที่ใช้ควรจะต้องเอื้ออำนวยต่อการใช้นโยบายในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และช่วยส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจด้วย

ประการที่สี่ ระบบของภาษีต่างๆ ที่ใช้จัดเก็บนั้นจะต้องเป็นที่แจ้งชัดต่อผู้เสียภาษี และการบริหารจัดการเก็บจะต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ประการที่ห้า ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บและภาระของผู้เสียภาษีควรจะอยู่ในอัตราที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายต่างๆ ในการจัดเก็บภาษีนั้น กล่าวคือ การใช้ภาษีเป็นเครื่องมือเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดนั้น รัฐบาลจะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษี และภาระหรือความเดือดร้อนของผู้เสียภาษีนั้นด้วย

หลักการทั้งห้าประการนี้เป็นแนวทางโดยทั่วไปเกี่ยวกับการพิจารณาจัดเก็บภาษีอากรแต่ละประเภทโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของสังคมเป็นหลัก

ริชาร์ด มัสเกรป (อ้างถึงใน ปณิษฐา รักธรรม 2548 : 12) นักเศรษฐศาสตร์การคลังให้ความเห็นเกี่ยวกับลักษณะ โครงสร้างภาษีอากรที่ดีไว้ 7 ประการคือ

1. รายได้ที่จัดเก็บได้ต้องมากพอ
2. มีความเท่าเทียมในการกระจายภาระภาษี ทุกคนมีหน้าที่เสียภาษีอย่างเท่าเทียมกัน
3. ไม่ก่อให้เกิดปัญหาผลกระทบต่อผู้ถูกเก็บภาษี และปัญหาผู้รับภาระภาษีคนสุดท้าย
4. ภาษีที่ดีต้องไม่กระทบต่อการตัดสินใจในทางเศรษฐศาสตร์ในเชิงที่ก่อให้เกิดภาระส่วนเกิน และถ้าจำเป็นต้องมีภาระส่วนเกินก็ต้องมีน้อยที่สุด

ภาระส่วนเกิน (Excess burden) หมายถึง ภาระความยุ่งยาก หรือการเสียผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากจำนวนเงินที่ตนได้เสียภาษีให้แก่รัฐบาล ภาระส่วนเกินที่เกิดขึ้นไม่มีใครได้รับผลประโยชน์ แต่มีลักษณะเป็นสิ่งสูญเปล่าที่เกิดขึ้นแก่สังคมอันเนื่องมาจากการเก็บภาษีนั้น

5. โครงสร้างภาษีต้องเอื้อประโยชน์ต่อนโยบายการคลังในด้านการรักษาเสถียรภาพและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

6. ระบบภาษีที่ดีต้องมีความเป็นธรรม ชัดเจน ไม่กำกวมในการบริหาร และผู้เสียภาษีเข้าใจได้ง่าย

7. มีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเก็บน้อยที่สุด ในขณะที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเก็บภาษีได้มากที่สุด

องค์ประกอบของการจัดเก็บภาษี

องค์ประกอบของการจัดเก็บภาษี แยกการพิจารณาได้เป็นสามส่วนด้วยกัน ดังนี้

เกี่ยวกับตัวผู้เสียภาษี เกี่ยวกับการบริหารการจัดเก็บ และประเภทของภาษีที่จัดเก็บเกี่ยวกับตัวผู้เสียภาษียระบบภาษีที่ตุนั้นจะต้องได้รับการร่วมมือในการเสียภาษีด้วยดีจากประชาชน กล่าวคือประชาชนที่มีหน้าที่เสียภาษีให้แก่อัฐนั้นจะยินยอมเสียภาษีให้แก่อัฐด้วยดีโดยไม่พยายามหลบเลี่ยงหรือหนีภาษี ทั้งนี้เพราะว่าการที่ประชาชนให้ความร่วมมือในการเสียภาษี จะทำให้รัฐบาลเก็บภาษีได้มากและเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อย ในกรณีตรงข้ามถ้าหากประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการเสียภาษีแก่อัฐแล้ว จะทำให้รัฐบาลประสบกับความยุ่งยากในการจัดเก็บภาษีมาก ซึ่งจะทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บสูงและจะเก็บภาษีได้น้อยไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย ดังนั้นปัญหาสำคัญที่สุดในการจัดเก็บภาษีก็คือ ทำอย่างไรจึงจะทำให้ประชาชนให้ความร่วมมือหรือยินยอมเสียภาษีแก่อัฐโดยสมัครใจ การที่ประชาชนจะยินยอมเสียภาษีแก่อัฐด้วยความสมัครใจหรือมีจิตสำนึกในการเสียภาษีมากน้อยแค่ไหนนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ขึ้นอยู่กับการเห็นความสำคัญของการเสียภาษี ถ้าหากประชาชนผู้ที่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีนั้นเห็นถึงประโยชน์หรือความสำคัญของการเสียภาษี ความยินยอมหรือการให้ความร่วมมือในการเสียภาษีแก่อัฐก็จะมีมาก แต่ในกรณีตรงกันข้ามถ้าหากประชาชนมองไม่เห็นประโยชน์ของภาษีที่ตนเสียไปแล้ว ความยินยอมเสียภาษีของประชาชนก็จะมีต่ำ เช่น ถ้าประชาชนมองเห็นว่าเงินภาษีอากรที่ตนเสียไปนั้น ได้ถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวมและตนก็เป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์นั้นด้วย ความยินยอมที่จะเสียภาษีก็ย่อมจะมีมาก

2. ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการบริหารงานและการใช้เงินของรัฐ ความสมัครใจในการเสียภาษีของประชาชนนั้น อาจพิจารณาได้จากประสิทธิภาพในการบริหารงานและประสิทธิภาพในการใช้เงินของรัฐบาล ถ้าหากรัฐบาลบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเงินภาษีอากรได้ถูกนำไปใช้อย่างคุ้มค่าแล้ว ก็จะช่วยให้ความสมัครใจในการเสียภาษีของประชาชนมีมาก แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าหากรัฐบาลบริหารงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพและใช้เงินงบประมาณแผ่นดินแบบล้างผลาญแล้ว ความสมัครใจที่จะเสียภาษีของประชาชนก็จะมีน้อย การควบคุมประสิทธิภาพในการบริหารงานและการใช้เงินของรัฐบาลนั้น อาจทำได้โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม และมีส่วนควบคุมการปฏิบัติงานของรัฐโดยผ่านกลไกของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งทำให้ประชาชนมีความรู้สึกว่าคุณเป็นเจ้าของประเทศ และจะต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อประเทศมากขึ้น การกระจายอำนาจทางการคลังให้แก่อัฐบาลท้องถิ่นนั้น

ความสำนึกถึงหน้าที่การเสียภาษี แก่ท้องถิ่นของประชาชนมักจะมีสูง ทั้งนี้เพราะว่าประชาชนผู้เสียภาษีนั้นได้มองเห็นถึงความสำคัญของภาษีที่ตนได้เสียให้แก่อท้องถิ่น

3. ขึ้นอยู่กับความเป็นธรรมในการเสียภาษี การที่จะทำให้ประชาชนผู้เสียภาษีแต่ละคนให้ความร่วมมือในการเสียภาษีให้แก่รัฐบาลนั้น ระบบของภาษีอากรที่จัดเก็บนั้นจะต้องให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษี ความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีนั้น จะต้องพิจารณาทั้งความเป็นธรรมในการเก็บภาษีแต่ละประเภทและความเป็นธรรมในการบริหารการจัดเก็บ กล่าวคือ ภาษีที่เก็บนั้นควรจะเก็บจากประชาชนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึงมิใช่มุ่งที่จะเก็บจากผู้เสียภาษีกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ นอกจากนี้ในการปฏิบัติการจัดเก็บภาษีแต่ละชนิดนั้น จะต้องเก็บจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีชนิดนั้นอย่างทั่วถึงและอย่างเสมอภาค ในกรณีที่มีการจัดเก็บไม่ทั่วถึงหรือมีการเลือกปฏิบัตินั้นจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในหมู่ผู้เสียภาษีชนิดนั้น ซึ่งจะเป็นเหตุผลสำคัญทำให้ประชาชนพยายามหลบเลี่ยงการเสียภาษี

4. ขึ้นอยู่กับการลงโทษของกฎหมาย และการลงโทษของสังคม ภาษีเป็นสิ่งที่รัฐบาลบังคับการจัดเก็บเงินได้หรือผลประโยชน์ไปจากประชาชน ดังนั้นประชาชนย่อมจะไม่อยากเสียผลประโยชน์ของตนแก่รัฐบาล นอกเสียจากว่าผู้เสียภาษีนั้นจะได้เห็นถึงความสำคัญของภาษี และรัฐบาลหรือสังคมมีการลงโทษผู้มีเจตนาหลบเลี่ยงภาษีอย่างรุนแรง การป้องกันการหลบเลี่ยงการเสียภาษีจะทำได้ผล เมื่อมีทั้งการลงโทษโดยกฎหมายและการลงโทษโดยสังคม พิจารณาได้ดังนี้

4.1 การลงโทษโดยกฎหมาย ในกรณีที่ผู้เสียภาษีจงใจหนีภาษีอย่างผิดกฎหมาย (Tax Evasion) เมื่อจับได้จะต้องมีการลงโทษที่รุนแรง ทั้งนี้เพราะว่าผู้ที่เจตนาหนีภาษีดังกล่าวนี้จะต้องตัดสินใจซึ่งนำหน้าระหว่างผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับจากการหนีภาษีกับโทษที่ตนจะได้รับเมื่อถูกจับได้ ถ้าหากผลประโยชน์จากการหนีภาษีมียากกว่าโทษที่จะต้องรับอย่างมากมายแล้ว การหนีภาษีของประชาชนก็จะมียาก ในการหนีภาษีนั้นมักจะปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลมักจะให้การร่วมมือกับผู้หนีภาษีด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการหนีภาษีรายใหญ่ๆ ดังนั้นกฎหมายจะต้องมีการลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐให้หนักยิ่งกว่าผู้หนีภาษีด้วย

4.2 การลงโทษของสังคม การป้องกันการหนีภาษีจะได้ผลมากยิ่งขึ้นถ้าหากสังคมหรือประชาชนส่วนใหญ่รังเกียจผู้ที่หนีภาษี การลงโทษของสังคมนั้นจะเป็นมาตรการบังคับทางอ้อม ทำให้นักการเมืองหรือผู้ที่ผู้นำของสังคมไม่พยายามหลบเลี่ยงภาษี ปัญหาทัศนคติของสังคมหรือการลงโทษผู้หนีภาษีของสังคมนั้น เป็นหัวใจสำคัญที่จะกระตุ้นให้ประชาชนมีจิตสำนึกของการเสียภาษีมากขึ้น แต่อุปสรรคที่สำคัญที่สุดคือผู้ที่ผู้นำของสังคมหรือผู้ที่กุมกลไกอำนาจรัฐส่วนใหญ่ ไม่สามารถแสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการเสียภาษีแก่ประชาชนทั่วไปได้ ดังนั้นการขอร้องให้ประชาชนทุกคนเสียภาษีแก่รัฐย่อมจะทำไม่ค่อยได้ผล

องค์ประกอบที่สำคัญอีกอันหนึ่งของระบบภาษีที่ดีก็คือการมีการบริหารจัดการเก็บภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพ ปัญหาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีนั้นจะขึ้นอยู่กับความร่วมมือของประชาชนในการเสียภาษีและขึ้นอยู่กับความซื่อสัตย์สุจริตและประสิทธิภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่ภาษีอากรเป็นสำคัญ การที่จะมีระบบการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพได้นั้น จำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์การจัดเก็บที่ดีเป็นแนวทางในการกำหนดการจัดเก็บภาษีแต่ละประเภท

ลักษณะของภาษีอากรที่ดี

อดัม สมิท (Adam Smith) นักเศรษฐศาสตร์ชาวสกอตแลนด์ ได้วางหลักการภาษีอากรที่ดีไว้สี่ประการในหนังสือ “The Wealth of Nations” (ค.ศ.1776) ซึ่งได้แก่ หลักความเป็นธรรม (Equity) หลักความแน่นอน (Certainly) หลักความสะดวก (Convenience) และหลักความประหยัด (Economy) หลักการทั้งสี่ประการนี้เป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไป แต่ต่อมาเมื่อสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของโลกได้วิวัฒนาการมาโดยลำดับ ซึ่งทำให้ภาษีอากรทวีบทบาทและความสำคัญมากขึ้น จึงได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับภาษีอากรที่ดีเพิ่มขึ้น คือ หลักความเป็นธรรม หลักความแน่นอน หลักความเป็นกลาง หลักอำนาจรายได้ หลักความยืดหยุ่น และหลักประสิทธิภาพในการบริหาร (ลาวลีย์ หอนพรัตน์ และคนอื่น ๆ, 2546 : 70 – 82)

1. **หลักความเป็นธรรม** ระบบภาษีอากรที่ดีต้องเป็นระบบที่มีความเป็นธรรมทั้งในระหว่างผู้เสียภาษีด้วยกันเองและระหว่างรัฐผู้จัดเก็บภาษีกับประชาชนผู้เสียภาษีอากรทั้งหลาย หลักความเป็นธรรมนี้นับเป็นหัวใจของระบบภาษีอากรที่ดีถ้าหากระบบภาษีอากรใดปราศจากความเป็นธรรมแล้วความยินยอมเสียภาษีโดยสมัครใจ (Voluntary Compliance) ก็คงจะเกิดขึ้นได้ยาก

แนวความคิดเกี่ยวกับความเป็นธรรมทางภาษีอากรมีรากฐานในทางทฤษฎีมาจากหลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์ (Principle of Absolute Equity) และหลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์ (Principle of Relative Equity)

1.1 **หลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์** ระบบภาษีอากรที่ดีถือว่าเป็นธรรมตามหลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์จะต้องเป็นระบบภาษีอากรที่ผู้เสียภาษีอากรทุกคนต้องเสียภาษีอากรคนละเท่าๆ กัน ความเป็นธรรมตามหลักนี้มีรากฐานมาจากแนวคิดที่ว่าภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาลนั้นควร จะกระจายไปยังประชาชนหรือผู้เสียภาษีทุกคนในจำนวนที่เท่ากัน ความเป็นธรรมในหลักนี้อาจกล่าวได้ว่าจะสามารถนำไปใช้ได้เมื่อผู้เสียภาษีทุกคนในประเทศมีฐานะทางเศรษฐกิจเท่าเทียมกันอย่างไรก็ดีในสภาพความเป็นจริงทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษีแต่ละคนมิได้เท่าเทียมกัน ดังนั้นการจัดเก็บภาษีตามหลักนี้จึงก่อให้เกิดข้อบกพร่องหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่ว่า การจัดเก็บภาษีตามหลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์มิได้คำนึงถึงความสามารถในการเสียภาษีที่แตกต่างกัน การกำหนดให้ผู้เสียภาษีทุกคนต้องเสียภาษีอากรเท่ากันเช่นนี้ย่อมทำให้ภาระภาษีของ

ผู้มีเงินได้ต่ำสูงกว่าภาระภาษีของผู้มีเงินได้สูง นอกจากนี้ยังอาจพบว่าผู้เสียภาษีบางรายที่มีรายได้ต่ำมาก อาจไม่มีเงินเพียงพอที่จะเสียภาษีก็ได้ จากข้อบกพร่องดังกล่าวหลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์ จึงเลื่อนความนิยมไปในท้ายที่สุดและก่อให้เกิดหลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์ขึ้นมาแทน

1.2 หลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์ ความเป็นธรรมทางภาษีอากรตามหลักนี้มีได้พิจารณาจากประเด็นที่ว่าภาษีที่ผู้เสียภาษีอากรแต่ละรายเสียให้กับรัฐนั้นเท่ากันหรือไม่ หากแต่พิจารณาจากจำนวนภาษีที่ได้เสียไปเปรียบเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับจากรัฐหรือเปรียบเทียบกับความสามารถในการเสียภาษีของผู้เสียภาษีแต่ละราย ดังนั้นการจัดเก็บภาษีตามหลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์จึงแบ่งออกได้เป็นสองหลักย่อย คือ หลักผลประโยชน์ (Benefit Principle) และหลักความสามารถในการเสียภาษี (Ability-to-Pay Principle)

1.2.1 หลักผลประโยชน์ การจัดเก็บภาษีตามหลักผลประโยชน์มีรากฐานจากแนวคิดที่ว่าผู้ที่ได้รับประโยชน์จากสินค้าหรือบริการใดๆของรัฐ จะต้องเป็นผู้เสียภาษีเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้าหรือบริการเหล่านั้นตามสัดส่วนหรือขนาดของประโยชน์ที่ตนได้รับ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ในการจัดเก็บภาษีตามหลักผลประโยชน์ รัฐบาลกำลังวางตนเสมือนหนึ่งเป็นเอกชนที่ดำเนินกิจการต่างๆ ดังนั้นผู้ใดได้รับประโยชน์จากสินค้าหรือบริการของรัฐมากก็ต้องเสียภาษีให้กับรัฐมาก เช่นเดียวกับในกรณีที่ผู้ใดได้รับประโยชน์จากสินค้าหรือบริการของภาคเอกชน ตัวอย่างของภาษีอากรที่จัดเก็บตามหลักผลประโยชน์ได้แก่ ภาษีการใช้ถนน (Road User tax) ค่าธรรมเนียมผ่านทาง หรือค่าใบอนุญาตทำการต่างๆ การจัดเก็บภาษีตามหลักผลประโยชน์จะมีข้อที่คิดว่าจำนวนภาษีที่จัดเก็บสอดคล้องกับการใช้จ่ายในการผลิตสินค้าและบริการของรัฐ แต่ก็มีข้อยุ่งยากในทางปฏิบัติหลายประการ ที่สำคัญก็คือสินค้าหรือบริการสาธารณะหลายอย่างที่รัฐจัดสรรให้กับประชาชนนั้นไม่อาจกำหนดมูลค่าของประโยชน์ที่แต่ละคนได้รับได้ เช่น การป้องกันประเทศ กระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

1.2.2 หลักความสามารถในการเสียภาษี การจัดเก็บภาษีตามหลักความสามารถในการเสียภาษีจะใช้ความสามารถในการเสียภาษีของบุคคลซึ่งอาจวัดจากทรัพย์สิน รายได้ หรือการใช้จ่ายของแต่ละบุคคลเป็นเกณฑ์ กล่าวคือ ผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีมากก็ต้องเสียภาษีให้กับรัฐมาก ผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีให้กับรัฐน้อยก็ควรเสียภาษีให้กับรัฐน้อยตามขนาดความสามารถในการเสียภาษีของตน

การจัดเก็บภาษีตามหลักความสามารถในการเสียภาษีจะเกี่ยวโยงกับทฤษฎีการเสียสละเท่ากัน (Equal Sacrifice Theory) เป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะว่าการเสียภาษีอากร ก็คือการเสียสละความพึงพอใจหรืออรรถประโยชน์ (Utility) ของเงินที่มีอยู่ให้กับรัฐ ทฤษฎีการเสียสละเท่ากันแบ่งออกเป็นสามทฤษฎี ดังนี้

1) ทฤษฎีการเสียสละสัมบูรณ์เท่ากัน (Equal Absolute Sacrifice Theory)

ตามทฤษฎีนี้ผู้เสียภาษีทุกคนควรเสียสละอรรถประโยชน์ในจำนวนที่เท่ากันเนื่องจากอรรถประโยชน์หรือความพึงพอใจของเงินแต่ละหน่วยจะมีค่าลดลงเมื่อมีเงินมากขึ้น ดังนั้นการจัดเก็บภาษีที่จะทำให้ผู้เสียภาษีแต่ละรายเสียสละอรรถประโยชน์ในจำนวนเท่าๆ กัน จึงต้องเก็บจากผู้มีรายได้สูงเป็นจำนวนเงินมากกว่าที่เก็บจากผู้มีรายได้ต่ำกว่า

2) ทฤษฎีการเสียสละตามสัดส่วนเท่ากัน (Equal Proportional Sacrifice Theory)

ตามทฤษฎีนี้ผู้เสียภาษีทุกคนควรเสียสละอรรถประโยชน์ที่ตนมีอยู่ในสัดส่วนเดียวกันทั้งหมด ซึ่งหมายความว่าผู้ที่มีอรรถประโยชน์อยู่มาก ต้องเสียสละอรรถประโยชน์คิดเป็นจำนวนหน่วยมากกว่าผู้ที่มีอรรถประโยชน์อยู่น้อย ดังนั้นการจัดเก็บภาษีตามทฤษฎีนี้จึงต้องเก็บจากผู้มีรายได้สูงเป็นจำนวนเงินมากกว่าที่เก็บจากผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่าและจะต้องเก็บมากกว่ากรณีตามทฤษฎีการเสียสละสัมบูรณ์เท่ากันด้วย

3) ทฤษฎีการเสียสละส่วนเพิ่มเท่ากัน (Equal Marginal Sacrifice Theory)

ตามทฤษฎีนี้ผู้เสียภาษีทุกคนควรเสียสละอรรถประโยชน์ที่ตนมีอยู่จนกระทั่งอรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มหรืออรรถประโยชน์หน่วยท้ายของผู้เสียภาษีแต่ละรายเท่ากัน การเก็บภาษีตามทฤษฎีการเสียสละส่วนเพิ่มเท่ากันจะเป็นการเก็บภาษีที่มีอัตราก้าวหน้ามากที่สุดเมื่อเทียบกับสองทฤษฎีแรก นอกจากนี้การจัดเก็บภาษีตามทฤษฎีนี้จะทำให้ผู้เสียภาษีเสียสละอรรถประโยชน์รวมกันทั้งสิ้นน้อยที่สุด

การจัดเก็บภาษีตามหลักความสามารถในการเสียภาษีโดยอาศัยทฤษฎีการเสียสละ จะก่อให้เกิดความเป็นธรรมสองด้านด้วยกันคือ ความเป็นธรรมในแนวนอน (Horizontal Equity) และความเป็นธรรมในแนวตั้ง (Vertical Equity)

ความเป็นธรรมในแนวนอนจะเกิดขึ้นเมื่อผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีเท่ากัน เสียภาษีในจำนวนที่เท่ากัน เช่น ถ้าใช้รายได้เป็นเครื่องวัดความสามารถในการเสียภาษีก็หมายความว่า บุคคลที่อยู่ในฐานะเดียวกัน เมื่อมีรายได้จำนวนที่เท่ากันต้องเสียภาษีในจำนวนที่เท่ากันจึงจะก่อให้เกิดความเป็นธรรมตามแนวนอน

ความเป็นธรรมในแนวตั้งจะเกิดขึ้นเมื่อผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีแตกต่างกัน ปัญหาสำคัญของความเป็นธรรมในแนวตั้งนี้ก็คือ จำนวนภาษีอากรที่ควรเสียแตกต่างกันนั้นควรจะเป็นจำนวนมากน้อยเท่าใด อย่างไรก็ตามก็มีความแตกต่างในจำนวนภาษีอากรที่ว่านี้จะขึ้นอยู่กับทฤษฎีการเสียสละที่เลือกใช้เป็นสำคัญ

2. หลักความแน่นอน เกี่ยวกับภาษีอากรนับเป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของระบบภาษีอากรที่ดี เพราะว่าประชาชนผู้อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีต้องการที่จะทราบเพื่อความมั่นใจระดับหนึ่งว่า ภาษีที่จะต้องเสียจะเป็นจำนวนเท่าใด จะต้องเสียเมื่อใด และจะต้องเสียด้วยวิธีการใด

กล่าวคือ ภาษีอากรที่เรียกเก็บนั้นควรจะต้องมีความชัดเจนในแง่ของบุคคลผู้เสียภาษี ฐานที่จะนำมาใช้ คิดคำนวณภาษี อัตราภาษีที่เกี่ยวข้อง กำหนดเวลาที่จะต้องเสียภาษี และวิธีการชำระภาษี หากระบบ การภาษีอากรใดมีความแน่นอนและชัดเจนดังกล่าวแล้ว ย่อมจะสร้างความสมัครใจในการเสียภาษีอากร ได้ดีขึ้น

3. หลักความเป็นกลาง กล่าวคือ ภาษีอากรจะต้องไม่เปลี่ยนแปลงหรือกระทบกระเทือน รูปแบบการบริโภคหรือการออม ในด้านการบริโภคนั้น ภาษีอากรที่จะกระทบกระเทือนรูปแบบ ของการบริโภคสินค้าชนิดต่างๆ น้อยที่สุดก็คือ ภาษีอากรที่มีผลทำให้ราคาเปรียบเทียบ (Relative Price) ระหว่างสินค้าชนิดต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปน้อยที่สุด ซึ่งทำให้การตัดสินใจของผู้บริโภคในการเลือก บริโภคสินค้าและบริการ โดยอาศัยการเปรียบเทียบระหว่างราคาสินค้าและบริการชนิดต่างๆ นั้นได้รับการกระทบกระเทือนน้อยที่สุดด้วย ภาษีที่เก็บจากสินค้าและบริการที่จะมีความเป็นกลางในทาง เศรษฐกิจมากที่สุด คือ ภาษีการขายทั่วไป (General Sales Tax) ซึ่งเก็บจากการขายสินค้าและบริการต่างๆ ในอัตราที่เท่ากัน

4. หลักอำนาจรายได้ ลักษณะภาษีอากรที่จะอำนาจรายได้ให้กับรัฐบาลได้ดี ประการ แรกจะต้องเป็นภาษีอากรที่มีฐานกว้าง คือ จะต้องครอบคลุมจำนวนผู้เสียภาษีอากรจำนวนมาก และ ขณะเดียวกัน ฐานภาษีที่ใช้เรียกเก็บจากผู้เสียภาษีแต่ละรายต้องมีขนาดใหญ่ด้วย ประการที่สอง อัตรา ภาษีที่ใช้หากเป็นอัตราภาษีลักษณะลักษณะก้าวหน้าเมื่อฐานภาษีมีขนาดใหญ่ขึ้นจะทำให้รัฐบาลได้รับ รายได้ภาษีอากรมากขึ้นในสัดส่วนที่สูงกว่าการขยายตัวของฐานภาษี ในปัจจุบันภาษีที่นำจะอำนาจ รายได้ให้กับรัฐบาลไทยได้มาก แต่ยังไม่มีการบังคับใช้ก็คือ ภาษีมรดก หรือภาษีทรัพย์สินที่จัดเก็บ อย่างเต็มรูปแบบ

5. หลักความยืดหยุ่น ระบบภาษีอากรที่ดีควรเป็นระบบช่วยให้บรรลุดุลยภาพเศรษฐกิจใน การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจด้วย คือ ภาษีอากรที่ดีจะต้องมีความยืดหยุ่นหรือปรับตัวเข้ากับการ เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม โดยทั่วไปจะเป็น โครงสร้างภาษีที่มีอัตราภาษีแบบ ก้าวหน้า เช่น กรณีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่จัดเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้า ถ้าเศรษฐกิจกำลังขยาย ตัวรายได้ประชาชนเพิ่มสูงขึ้น ภาษีที่จัดเก็บจะเพิ่มสูงขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของรายได้ ซึ่ง จะชะลอการขยายตัวของรายได้ที่ใช้จ่ายจริงของประชาชน และช่วยลดแรงกดดันทางด้านภาวะเงินเฟ้อได้

6. หลักประสิทธิภาพในการบริหาร ระบบภาษีอากรที่ดีต้องเป็นระบบที่สามารถจัดเก็บ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ควรเป็นระบบที่เสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ (Collection Cost) น้อยที่สุด ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากรนี้นอกจากจะเกิดขึ้นกับรัฐบาลในรูปของเงินเดือนค่าจ้างที่จ่ายให้กับ เจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บภาษี ค่าใช้จ่ายสำหรับอุปกรณ์ เครื่องไม้เครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษี แล้ว ยัง มีค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกิดขึ้นกับผู้เสียภาษีด้วย เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาชำระภาษี ประสิทธิภาพใน

การบริหารภาษีอากรนี้ นอกจากจะพิจารณาจากค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากรแล้ว ยังควรพิจารณาจากประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหน่วยงานรับผิดชอบการจัดเก็บภาษีอากรด้วย หากหน่วยงานดังกล่าวสามารถจัดเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีอากรได้อย่างทั่วถึงและเต็มเม็ดเต็มหน่วย ก็จะมีส่วนช่วยยกระดับความสมัครใจในการเสียภาษีอากรได้สูงขึ้น และจะช่วยลดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้เสียภาษีอากรได้ ขณะเดียวกันหากพิจารณาถึงผลในระยะยาวแล้ว ถ้าประชาชน โดยทั่วไปมีความสมัครใจในการเสียภาษีอากรสูงขึ้นอันจะทำให้การจัดเก็บภาษีอากรได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยยิ่งขึ้น ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากรก็จะลดต่ำลงด้วย

ประเภทของภาษีอากร

อรรถ ธรรมโน (2548 : 77-78) มีวิธีการแบ่งประเภทของภาษีอากร 2 วิธี คือ วิธีแรก แบ่งตามหลักการผลักระภาษีอากร และวิธีที่สอง แบ่งตามฐานภาษีอากร

วิธีแรก แบ่งตามหลักการผลักระภาษีอากร สามารถแบ่งภาษีอากรเป็น 2 ประเภท คือ ภาษีทางตรง (Direct Taxes) และ ภาษีทางอ้อม (Indirect Taxes)

ภาษีทางตรง หมายถึง ภาษีประเภทใดก็ตามที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมาย ไม่สามารถผลักระภาษีไปให้ผู้อื่นได้ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีจำเป็นต้องเป็นผู้รับภาระภาษีนั่นไว้เอง รัฐบาลจัดเก็บภาษีตรงจากผู้ที่จะต้องเสียภาษีที่แท้จริง

ภาษีทางอ้อม หมายถึง ภาษีประเภทต่างๆ ที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมาย มีโอกาสจะผลักระภาษีดังกล่าวไปให้ผู้อื่นช่วยแบ่งเบาภาระภาษีนั่นได้ รัฐบาลไม่ได้จัดเก็บภาษีตรงจากผู้ที่จะต้องเสียภาษี

วิธีที่สอง แบ่งตามฐานภาษีอากร วิธีการแบ่งประเภทของภาษีตามฐานภาษีน่าจะเหมาะสมกว่า ถ้าแบ่งตามวิธีนี้ก็ตรงกับฐานภาษีตามที่กฎหมายภาษีอากรประเภทต่างๆ กำหนด แบ่งตามวิธีนี้ได้ 3 ประเภทคือ

ภาษีที่เก็บจากเงินได้ (Income Taxes) ซึ่งประกอบด้วยภาษีสำคัญ 4 ประเภท ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Individual Income Tax) ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporation Income Tax) ภาษีการรับมรดก (Inheritance Tax) และภาษีการให้ (Gift Tax)

ภาษีที่เก็บจากทรัพย์สิน (Property Taxes) ซึ่งประกอบด้วยภาษีสำคัญ 2 ประเภท ได้แก่ ภาษีทรัพย์สิน (Property Tax) และภาษีกองมรดก (Estate Tax)

ภาษีที่เก็บจากการบริโภค (Consumption Taxes) ซึ่งประกอบด้วยภาษีสำคัญ 4 ประเภท ได้แก่ ภาษีการขายทั่วไป (General Sales Tax) ภาษีการขายเฉพาะ (Excise Tax) อากรศุลกากร (Custom Duties) และภาษีการใช้จ่าย (Expenditure Tax)

สรุปภาษีบำรุงท้องที่เป็นภาษีที่เก็บจากทรัพย์สิน

การกำหนดการเก็บภาษีจากทรัพย์สิน

1. ทำการเก็บภาษีจากตัวทรัพย์สิน ภาษีทรัพย์สินที่จัดเก็บโดยทั่วไป มักจะทำการประเมินการจัดเก็บภาษีอากรต่างๆ จากตัวทรัพย์สินหรือจากรายได้ที่สะสมไว้ ตัวอย่างเช่น ภาษีที่ดิน ภาษีโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้าง ภาษีมรดก

2. ทำการเก็บภาษีจากทรัพย์สินที่มีการโอนเปลี่ยนมือ การเก็บภาษีจากทรัพย์สินอาจจะเก็บในขณะที่มีการซื้อขายหรือโอนเปลี่ยนมือกันก็ได้ ตัวอย่างของภาษีหรือค่าธรรมเนียมจากการโอนเปลี่ยนมือทรัพย์สินนั้น ได้แก่ ค่าธรรมเนียมอากรแสตมป์ในการทำหนังสือโอนเปลี่ยนมือทรัพย์สิน ภาษีหรือค่าธรรมเนียมการซื้อขายทรัพย์สิน ภาษีมรดก และภาษีการให้โดยเสน่หา

3. ทำการเก็บภาษีจากรายได้ที่เกิดจากทรัพย์สินนั้น นอกจากจะเก็บภาษีจากตัวทรัพย์สินหรือเก็บภาษีจากการโอนเปลี่ยนมือของทรัพย์สินแล้ว รัฐบาลอาจจะเก็บภาษีจากรายได้ที่เกิดจากทรัพย์สินนั้น เช่น การเก็บภาษีเงินได้จากรายได้ที่เกิดจากการให้เช่าทรัพย์สิน เป็นต้น

การบริหารภาษีอากร

ปัจจัยสำคัญในการบริหารภาษีอากร ประกอบด้วยสิ่งสำคัญดังนี้ (พลศรี สงวนชีพ และพงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์, 2527 : 223 อ้างถึงใน สนธิยา ทองดี, 2550 : 27)

1. บุคลากรในการบริหาร ในการจัดเก็บภาษีอากรใดๆ ก็ตามตัวบุคคลในการบริหาร เป็นปัญหาสำคัญที่สุด

2. กฎหมายภาษีอากรที่จะทำให้การบริหารการเก็บภาษีอากร จะต้องเป็นกฎหมายที่มีข้อความรัดกุม และคำจำกัดความด้านต่างๆ ชัดเจนและบทบัญญัติของกฎหมายภาษีอากร จะต้องไม่ได้อยู่ในดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรมากเกินไปนัก

3. ความรู้สึกของประชาชนเกี่ยวกับภาษีอากร เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารงานภาษีอากร ถ้าหากประชาชนมีความรู้สึกเห็นชอบด้วยกับกฎหมายภาษีอากร การบริหารภาษีอากรก็เป็นไปด้วยความง่าย

การปรับปรุงการบริหารการจัดเก็บภาษี ควรมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ

1. เพื่อให้ผู้เสียภาษีเต็มใจ หรือให้ความร่วมมือในการเสียภาษี โดยปรับปรุงตัวกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติให้มีลักษณะที่เข้าใจง่าย ชัดเจน โปร่งใส

2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการต่างๆ ในการจัดเก็บภาษี

ทั้งนี้ การปรับปรุงการบริหารการจัดเก็บภาษีให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะต้องออกแบบกระบวนการต่างๆ ให้เจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บภาษีและผู้มีหน้าที่เสียภาษี มีความสัมพันธ์ หรือมีโอกาสสมรู้ร่วมคิดกันน้อยที่สุด โดยดำเนินการดังนี้

1. นำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาในกระบวนการจัดเก็บภาษี

2. มีการฝึกอบรม พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
3. นำเอากระบวนการตรวจสอบภาษีที่ทันสมัยมาใช้
4. มีการพัฒนาระบบการบริหารและการรายงานที่ทันสมัย

ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร

ในความหมายของการจัดเก็บภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพนั้น โดยคำนิยามของคำว่า “ประสิทธิภาพ (Efficiency)” ซึ่งเป็นคำสามัญที่นิยมใช้ในความหมายของลักษณะ “ทำงานดี” การทำงานมีประสิทธิภาพ ก็คือ การทำงานดี แต่ความหมายในทางเศรษฐศาสตร์แล้ว “ประสิทธิภาพ” หมายถึง การสามารถบรรลุเป้าหมายให้ได้มากที่สุด เมื่อกำหนดระดับค่าใช้จ่ายมาให้แล้วหรือการสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดให้ด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำที่สุด

ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรก็คือ การจัดเก็บภาษีให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย หรือไม่มีการรั่วไหล โดยเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากรน้อยที่สุดด้วยเปรียบเทียบเป็นการใช้ปัจจัยการผลิตหรือทรัพยากรอย่างหนึ่ง ซึ่งถ้าค่าใช้จ่ายมากเกินไปก็อาจได้รับประโยชน์น้อยกว่า เมื่อเทียบกับกรณีที่น่าไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ในขณะที่มีเครื่องจักรที่พอจะเป็นที่ยอมรับกันและนิยมใช้หรือกำหนดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรนั้น มี 3 วิธี ดังนี้ (พนม ทินกร ณ อยุธยา, 2534 : 165-167)

1. วัดจากค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ (Cost of Collection) ถือหลักว่า การจัดเก็บภาษีที่ดี ควรถือหลักประหยัดโดยค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บควรจะต่ำ ไม่ใช่เก็บภาษีได้มากแต่ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีก็มากด้วย เช่นนี้อาจทำให้เงินรายได้ภาษีอากรเหลือน้อยลง
2. วัดจากรายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้ (Actual Yields VS Potential Yields) ตามวิธีนี้ คำนวณว่าในการเก็บภาษีแต่ละประเภท ถ้าจะจัดเก็บให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยควรได้รายได้เท่าใด แล้วเปรียบเทียบกับรายได้ที่จะได้จริงของภาษีประเภทนั้นๆ กับรายได้ที่ควรจะได้จะทำให้รู้ว่าการบริหารการจัดเก็บภาษีนั้นๆ มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด
3. วัดจากค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีในการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Cost) วิธีนี้จะยึดหลักว่าภาษีอากรที่ดี มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บสูง ควรเป็นภาษีที่ผู้เสียภาษีเสียค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายต่ำ กล่าวคือ ภาษีที่มีประสิทธิภาพควรเป็นภาษีที่ง่าย มีข้อความแจ่มชัด สะดวกแก่ผู้เสียภาษีที่จะปฏิบัติตาม

ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร

การบริหารจัดเก็บภาษีอากรอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้รายได้ภาษีอากรเต็มเม็ดเต็มหน่วย และลดจำนวนการหลีกเลี่ยงภาษีให้น้อยลง ดังนั้น ควรพิจารณาถึงปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดความมีประสิทธิภาพว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง การจัดเก็บภาษีอากรจะมีประสิทธิภาพมาก

หรือน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เป็นเครื่องกำหนดประสิทธิภาพ 6 ประการ ดังนี้ (ปนิษฐา รักรธรรม, 2548 : 15)

1. ความสำนึกในหน้าที่และทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีอากรของผู้เสียภาษี
2. ลักษณะของกฎหมายภาษีอากรต้องง่ายและสะดวกต่อการประเมินภาษีของผู้เสียภาษี
3. ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากรต้องเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน และให้บริการแก่ผู้เสียภาษีเป็นอย่างดี
4. บรรยากาศที่เอื้อให้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร สร้างบรรยากาศให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรให้มากขึ้น โดยผู้นำ หรือผู้บริหารองค์กร สมาชิกองค์กร ผู้นำทางด้านธุรกิจ จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้เสียภาษีทั่วไป พยายามมิให้มีการหลบเลี่ยงภาษี (Tax Evasion) เพราะการหลบเลี่ยงภาษีเป็นช่องทางของความไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี และมีส่วนทำให้ผู้เสียภาษีถูกต้องอยู่แล้วเกิดความท้อแท้และไม่มีกำลังใจในการเสียภาษี
5. โครงสร้างภาษีอากร ถือว่ามีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นสิ่งเอื้ออำนวยในแง่ความสะดวกและเข้าใจง่ายในทางปฏิบัติ ทั้งผู้จัดเก็บและผู้เสียภาษีและก่อให้เกิดความเป็นธรรมเมื่อภาษีอากรมีโครงสร้างที่ดี โดยเฉพาะการลดความซ้ำซ้อนของการจัดเก็บ หรือที่เรียกว่าภาวะภาษีทับถมทวี (Cascading Effect) อันจะมีผลให้ภาวะภาษีเหมาะสมอยู่ในวิสัยที่ผู้เสียภาษีรับได้ และส่งผลขั้นสุดท้ายคือ ลดการหลบเลี่ยงภาษีให้น้อยลง เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดเก็บอีกด้วย
6. ฐานข้อมูล ข้อมูลผู้เสียภาษีต้องจัดระบบที่เป็นปัจจุบันตลอดเวลา เนื่องจากข้อมูลผู้เสียภาษีจะมีการเปลี่ยนแปลงตลอด ดังนั้น เจ้าพนักงานผู้จัดเก็บต้องปรับปรุง หมั่นสำรวจตรวจตราตลอด

แนวคิดการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่

ในประเทศไทยนั้น ได้มีการจัดเก็บภาษีจากที่ดินกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยได้ทำการจัดเก็บในรูปแบบต่างๆ กันตามลักษณะของการใช้ที่ดิน เช่น การเก็บภาษีจากที่ดินที่ใช้ทำนาข้าว โดยทั่วไปจะเก็บตามชนิดของนา โดยมีการเก็บภาษีจาก “นาคูโค” และ “นาฟางลอย” ส่วนการเก็บภาษีจากไม้ยืนต้นจะเก็บตามชนิดของไม้ยืนต้น เช่น เก็บจากต้นมะพร้าว ทุเรียน หรือขนุน เป็นต้น ภาษีที่เก็บจากไม้ยืนต้นเหล่านี้เรียกว่า “อากรสวนใหญ่” นอกจากนี้ก็ยังเก็บตามลักษณะของการปลูกพืช เช่น ภาษีไร่ฮ้อย ในปัจจุบันการจัดเก็บภาษีที่ดินนั้น ได้เก็บในรูปแบบของภาษีบำรุงท้องที่โดยอาศัยพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 และรายได้ของภาษีดังกล่าวนั้นเป็นของรัฐบาลท้องถิ่น (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2546 : 318)

การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่จัดเก็บโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 ซึ่งได้รับการแก้ไขมา 3 ครั้ง ครั้งล่าสุดโดยพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 (อรรถุ ธรรม โน, 2548 : 174-176)

ภาษีบำรุงท้องที่ หมายถึง ภาษีที่เก็บจากเจ้าของที่ดินตามราคาปานกลางที่ดินและตามบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่

การตีราคาปานกลางที่ดิน เป็นกระบวนการสำคัญเบื้องต้นในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ เพราะเป็นวิธีการกำหนดมูลค่ากลางของที่ดิน เพื่อเป็นฐานในการคำนวณภาษีบำรุงท้องที่ ท้องถิ่นใดจะมีอัตราสูงหรือต่ำก็ขึ้นอยู่กับราคาปานกลางของที่ดินเป็นตัวประกอบสำคัญ ดังนั้น กฎหมายจึงได้บัญญัติไว้เป็นพิเศษ กล่าวคือ กำหนดหลักเกณฑ์ไว้แน่นอนในการตีราคาปานกลาง โดยอยู่ในการพิจารณาของคณะกรรมการ อันประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ซึ่งกระทำกัน 4 ปีต่อครั้ง และให้เป็นราคาปานกลางตลอดเวลา 4 ปี เว้นแต่จะมีเหตุผลอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ว่าราชการจังหวัดจะเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการตีราคาปานกลางของที่ดินคณะหนึ่ง ทำหน้าที่พิจารณาตีราคาปานกลางของที่ดิน

ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษี ได้แก่ ที่ดินที่เป็นของบุคคลหรือคณะบุคคลไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือครอบครองอยู่ในที่ดินที่ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน ได้แก่ พื้นที่ที่เป็นภูเขา หรือที่มีน้ำด้วย

ที่ดินที่ได้รับการยกเว้นภาษี

ที่ดินที่เจ้าของที่ดินไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ ที่ดินที่กำหนดไว้ในมาตรา 8 ดังนี้

1. ที่ดินที่เป็นที่ตั้งพระราชวังอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
2. ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือที่ดินของรัฐที่ใช้ในกิจการของรัฐหรือสาธารณะโดยมิได้หาผลประโยชน์
3. ที่ดินของราชการส่วนท้องถิ่นที่ใช้ในกิจการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือสาธารณะโดยมิได้หาผลประโยชน์
4. ที่ดินที่ใช้เฉพาะการพยาบาลสาธารณะการศึกษาหรือกุศลสาธารณะ
5. ที่ดินที่ใช้เฉพาะศาสนกิจศาสนาหนึ่งที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของวัดไม่ว่าจะใช้ประกอบศาสนกิจศาสนาใดศาสนาหนึ่ง หรือที่ศาลเจ้าโดยมิได้หาผลประโยชน์
6. ที่ดินที่ใช้เป็นสุสานหรือฌาปนสถานสาธารณะโดยมิได้รับผลประโยชน์ตอบแทน
7. ที่ดินที่ใช้ในการรถไฟ การประปา การไฟฟ้า หรือการทำเรือของรัฐ หรือใช้เป็นสนามบินของรัฐ

8. ที่ดินที่ไ้ต่อเนื่องกับโรงเรียนที่ต้องเสียภาษีโรงเรียนและที่ดินแล้ว
9. ที่ดินของเอกชนเฉพาะส่วนที่เจ้าของที่ดินยินยอมให้ทางราชการใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์
10. ที่ดินที่ตั้งขององค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ หรือองค์การระหว่างประเทศอื่น ในเมื่อประเทศไทยมีข้อผูกพันให้ยกเว้นตามอนุสัญญาหรือความตกลง

11. ที่ดินที่เป็นที่ตั้งของสถานทูตหรือสถานกงสุล ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน

12. ที่ดินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

ผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดินในวันที่ 1 มกราคมของปีใด มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับปีนั้น

กำหนดระยะเวลาการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี

ให้เจ้าของที่ดินซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ยื่นแบบแสดงรายการที่ดิน(ภบท.5) ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ภายในเดือนมกราคมของปีแรกที่มีการตีราคาปานกลางของที่ดินแบบแสดงรายการที่ได้ยื่นไว้ในวันนั้นใช้ได้ทุกปีในรอบระยะเวลา 4 ปีนั้น

อัตราภาษีการคำนวณภาษี

1. อัตราภาษีบำรุงท้องที่ที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ แบ่งเป็น 34 อัตรา
2. ราคาปานกลางที่ดินเกินไร่ละ 30,000 บาท ให้เสียภาษีดังนี้ ราคาปานกลางของที่ดิน 30,000 บาทแรก เสียภาษี 70 บาท
3. ส่วนที่เกิน 30,000 บาท เสียภาษี 10,000 บาท ต่อ 25 บาท
4. ประกอบภคสิทธิ์กรรม ประเภทไม้ล้มลุก

4.1 เสียถึงอัตรา

4.1.1 ด้วยตนเอง ไม่เกินไร่ละ 5 บาท

4.1.2 ที่ดินว่างเปล่า เสียเพิ่ม 1 เท่า

การคำนวณภาษี

ภาษีบำรุงท้องที่คำนวณจากราคาปานกลางของที่ดินที่คณะกรรมการตีราคาปานกลางที่ดินที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการจัดเก็บภาษีคูณกับอัตราภาษีเนื้อที่ดินเพื่อคำนวณภาษี

(ไร่=เนื้อที่ถือครอง-เนื้อที่เกณฑ์ลดหย่อน)

ค่าภาษีต่อไร่ = ตามบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่

หลักฐานที่ใช้ประกอบในการเสียภาษี

1. บัตรประจำตัวประชาชน/สำเนาทะเบียนบ้าน
2. หลักฐานแสดงถึงการเป็นเจ้าของที่ดิน เช่น โฉนดที่ดิน น.ส.3
3. ใบเสร็จรับเงินค่าภาษีครั้งสุดท้าย (ถ้ามี)

ขั้นตอนการเสียภาษี

1. ประชาชนผู้เป็นเจ้าของที่ดินยื่นแบบแสดงรายการที่ดินพร้อมด้วยหลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเดือนมกราคมของปีที่มีการประเมินราคาปานกลางของที่ดิน
2. พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและคำนวณภาษีแล้วแจ้งประเมินให้ผู้เสียภาษีทราบว่าจะต้องเสียภาษีเท่าใดภายในเดือนมีนาคม
3. ประชาชนผู้เสียภาษีต้องเสียภาษีภายในเดือนเมษายนของทุกปี

การลดหย่อน/การยกเว้น/การลดภาษี

บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินแปลงเดียวกันหรือหลายแปลงที่อยู่ในจังหวัดเดียวกัน และใช้ที่ดินนั้นเป็นที่อยู่อาศัยของตนหรือประกอบกิจกรรมของตนให้ลดหย่อนไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. เขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ลดหย่อน 3-5 ไร่
2. เขตเทศบาลตำบลหรือเขตสุขาภิบาลให้ลดหย่อน 200-400 ตารางวา
3. เขตเทศบาลอื่นนอกจากเขตเทศบาลตำบลและเขตเมืองพัทยาให้ลดหย่อน 50-100 ตารางวา บุคคลธรรมดาหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินร่วมกันให้ได้รับลดหย่อนรวมกันตามหลักเกณฑ์ข้างต้น การลดหย่อนให้ลดหย่อนสำหรับที่ดินในเขตจังหวัดเดียวกัน

การยกเว้นการลดภาษี

1. ปีที่ล่วงมาที่ดินที่ใช้เพาะปลูกเสียหายมากผิดปกติ
2. เพาะปลูกไม่ได้ด้วยเหตุพ้นวิสัย
3. ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยกเว้นหรือลดภาษีได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย

การอุทธรณ์ การฟ้องร้อง

เมื่อเจ้าของที่ดินได้รับแจ้งการประเมินภาษีบำรุงท้องที่แล้ว เห็นว่า การประเมินนั้นไม่ถูกต้องสามารถยื่นอุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ โดยยื่นผ่านเจ้าพนักงานประเมินภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับการแจ้งประเมิน การอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการเสียภาษี และเมื่อผู้อุทธรณ์ได้รับคำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว เห็นว่าไม่ถูกต้องอีกสามารถอุทธรณ์ต่อศาลได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับความแจ้งวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัด

การขอคืนภาษีบำรุงท้องที่

ผู้ที่เสียภาษีบำรุงท้องที่โดยไม่มีหน้าที่ต้องเสียหรือเสียเกินกว่าที่จะต้องเสียผู้นั้นมีสิทธิขอรับเงินคืนภายใน 1 ปีได้ โดยยื่นคำร้องขอคืนภายใน 1 ปี นับแต่วันที่เสียภาษีบำรุงท้องที่

เงินเพิ่ม

เจ้าของที่ดินมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ที่ต้องเสียเงินเพิ่มในกรณีและอัตราตามที่กฎหมายกำหนด ตามมาตรา 45

1. ไม่ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินภายในเวลาที่กำหนดให้เสียเงินเพิ่มร้อยละสิบของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ เว้นแต่กรณีที่เจ้าของที่ดินได้ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินก่อนที่เจ้าพนักงานประเมินจะได้แจ้งให้ทราบถึงการละเวรนั้น ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละห้าของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่

2. ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินโดยไม่ถูกต้องทำให้จำนวนเงินที่จะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ลดน้อยลงให้เสียเงินเพิ่มร้อยละสิบของภาษีบำรุงท้องที่ที่ประเมินเพิ่มเติมเว้นแต่กรณีที่เจ้าของที่ดินได้มาขอแก้ไขแบบแสดงรายการที่ดินให้ถูกต้องก่อนที่เจ้าพนักงานประเมินแจ้งการประเมิน

3. ชี้เขตแจ้งจำนวนเนื้อที่ดินไม่ถูกต้องต่อเจ้าพนักงานสำรวจโดยทำให้จำนวนเงินที่จะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ลดน้อยลงให้เสียเงินเพิ่มอีกหนึ่งเท่าของภาษีบำรุงท้องที่ที่ประเมินเพิ่มเติม

4. ไม่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายในเวลาที่กำหนดให้เสียเงินเพิ่มร้อยละสิบต่อปีของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน ทั้งนี้ไม่ให้นำเงินเพิ่มเติม (1) (2) หรือ (3) มาคำนวณเพื่อเสียเงินเพิ่มตาม (4) ด้วย

ภาษีบำรุงท้องที่ที่ค้างชำระอาจถูกยึด आयัด และขายทอดตลาดในกรณีที่มีผู้ค้างชำระภาษี กฎหมายได้กำหนดให้อำนาจผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจลงนามในคำสั่งยึด आयัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษีได้เลย แต่คำสั่งเช่นว่านั้นจะออกได้ก็แต่โดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับวิธีการยึด आयัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษีให้นำวิธีการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาบังคับใช้โดยอนุโลม

สรุป การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่เก็บจากเจ้าของที่ดิน ผู้ครอบครอง หรือผู้มีกรรมสิทธิ์ตามเอกสารสิทธิ์ต่างๆ โดยต้องยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีบำรุงท้องที่ภายในเดือนมกราคมของปีแรกที่มีการตีราคาปานกลางที่ดิน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลจะประกาศตีราคาปานกลางที่ดินให้ทราบทุก 4 ปี และชำระภาษีภายในเดือนเมษายนของทุกปี โดยให้ปฏิบัติดังนี้

1. ถ้าเป็นเจ้าของที่ดินขึ้นใหม่หรือจำนวนที่ดินเปลี่ยนแปลง ต้องยื่นแบบแสดงรายการที่ดินภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้กรรมสิทธิ์

2. ไม่ยื่นแบบและชำระภาษีภายในกำหนด จะต้องเสียเงินเพิ่มและต้องระวางโทษตามกฎหมาย
3. ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินควรตรวจสอบว่าเจ้าของที่ดินเดิมได้ชำระภาษีถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ มิฉะนั้นต้องร่วมรับผิดชอบภาษีค้างชำระนั้นด้วย

แนวคิดปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษี

การจัดเก็บภาษี พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นมักเกี่ยวข้องกับการให้บริการของหน่วยงานและผู้ใช้บริการเสียภาษี ในด้านต่างๆ ดังนี้ (ลดาวัลย์ สงกรานต์, 2548 : 12)

1. ปัญหาความเพียงพอของบริการที่มีอยู่
2. ปัญหาการเข้าถึงแหล่งบริการได้อย่างสะดวก
3. ปัญหาความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก
4. ปัญหาความสามารถของผู้รับบริการ
5. ปัญหาการยอมรับคุณภาพของบริการ

เวอร์มา (Verma, 1985 อ้างถึงใน ลดาวัลย์ สงกรานต์, 2548 : 12) กล่าวว่า การให้บริการที่ดีส่วนหนึ่งขึ้นกับการเข้าถึงบริการ เพนชานสกี และ โทมัส (Penchanske & Thomas, 1961) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเข้าถึงการบริการ ดังนี้

1. ความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ คือ ความพอเพียงระหว่างบริการที่มีอยู่กับความต้องการขอรับบริการ
2. การเข้าถึงแหล่งบริการได้อย่างสะดวก คือ ความสัมพันธ์ของสถานที่ตั้งของแหล่งบริการกับความสามารถที่ผู้ใช้บริการจะไปถึงแหล่งบริการได้สะดวก โดยคำนึงถึงลักษณะที่ตั้งการเดินทาง ระยะทางและค่าใช้จ่าย
3. ความสะดวก และสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งบริการ ได้แก่ แหล่งบริการที่ผู้รับบริการยอมรับว่าให้ความสะดวกและมีสิ่งอำนวยความสะดวก
4. ความสามารถของผู้รับบริการในการจ่ายค่าบริการ
5. การยอมรับคุณภาพของบริการ ซึ่งในที่นี้รวมถึงทัศนคติของผู้รับบริการที่มีต่อลักษณะและการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการ

ปัญหาด้านการชำระภาษี (ลดวอล์ย สงกรานต์, 2548 : 59-60)

ปัญหาความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ หมายถึง ความรวดเร็วในการเข้ามาต้อนรับของเจ้าหน้าที่ อัยาศัยไมตรี และความสุภาพของเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่สอบถามและเข้าใจปัญหา โดยมีการแนะนำและตอบปัญหา และการจัดเจ้าหน้าที่ไว้บริการหลังเที่ยง

ปัญหาการเข้าถึงแหล่งบริการได้อย่างสะดวก หมายถึง การสัญจรไปมาสะดวก มีป้ายบอกทางชัดเจน ความสะดวกของเวลาเปิดให้บริการเสียภาษี (นอกเวลาราชการ) และการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับรายละเอียดและระยะเวลาในการเสียภาษี

ปัญหาความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น น้ำดื่ม โทรศัพท โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ความพร้อมของอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ จำนวนขั้นตอนในการเสียภาษี ความสามารถในการตอบปัญหาของผู้เสียภาษี และความเร็วในการให้บริการ

ปัญหาความสามารถของผู้รับบริการ หมายถึง การรับรู้ข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์ เรื่องการเสียภาษี ความสามารถในการคำนวณภาษีของผู้รับบริการ ความสามารถในการทำความเข้าใจและกรอกแบบฟอร์มต่างๆ ให้ถูกต้อง และความสามารถในการสื่อความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่

ปัญหาการยอมรับคุณภาพของบริการ หมายถึง มีความเสมอภาคในการได้รับบริการ ความตรงต่อเวลาในการได้รับบริการ สถานที่เหมาะสม ภาษีมีความเหมาะสมและยุติธรรม และความเต็มใจของเจ้าหน้าที่ในการบริการ

คุณภาพในการให้บริการการจัดเก็บภาษี หมายถึง การอำนวยความสะดวกในการรับบริการชำระภาษี คุณภาพในการให้บริการของบุคลากร และสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการให้บริการ (สายัณห์ ไชโย, 2553 : 39)

การอำนวยความสะดวกในการรับบริการชำระภาษี หมายถึง ความสะดวกในการเดินทางมาขอรับบริการชำระภาษี การประชาสัมพันธ์การชำระภาษีโดยใช้ป้ายประชาสัมพันธ์ คู่มือ/แผ่นพับ การเสียภาษี ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย มีหนังสือแจ้งให้มาชำระภาษี และความสะดวกเกี่ยวกับการบริการตามขั้นตอนของการชำระภาษี

คุณภาพในการให้บริการของบุคลากร หมายถึง เจ้าหน้าที่อธิบายขั้นตอนการชำระภาษี ให้ผู้เสียภาษีเข้าใจได้อย่างถูกต้อง เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความยิ้มแย้ม แจ่มใส เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ/ชี้แจง และตอบข้อซักถามเรื่องภาษีต่างๆ ได้เป็นอย่างดี เจ้าหน้าที่ประเมินภาษีได้ถูกต้องและเป็นธรรม เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความถูกต้อง และรวดเร็ว

สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการให้บริการ หมายถึง สถานที่ให้พักรับการบริการ เช่น เก้าอี้ ที่นั่งรอ น้ำดื่ม การจัดทำตัวอย่างคำร้องหรือแบบฟอร์มต่างๆ สถานที่บริการรับชำระภาษี

เพียงพอ ป้ายแสดงจุดการให้บริการชัดเจน เข้าใจง่าย และมีสื่อสิ่งพิมพ์ที่จัดให้ เช่น หนังสือพิมพ์วารสาร โพรทัศน์

ปัญหาการชำระภาษี (ณัฐกานต์ สีม่วง, 2551 : 62)

1. ปัญหาการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ช่องทางการประชาสัมพันธ์มีน้อย
2. ปัญหาการขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการชำระภาษี
3. ปัญหาพื้นที่ทับซ้อน ระหว่างตำบล และระหว่างหมู่บ้าน เจ้าของที่ดินไม่แน่ใจว่าที่ดินของตนเองตั้งอยู่ในเขตหมู่บ้านใด
4. ปัญหาเจ้าหน้าที่ไม่อธิบายรายละเอียดขั้นตอนในการยื่นประเมินและชำระภาษีให้เข้าใจ

สรุป ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านการชำระภาษี หมายถึง ปัญหาความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ปัญหาการเข้าถึงแหล่งบริการได้อย่างสะดวก ปัญหาความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาความสามารถของผู้รับบริการ และปัญหาการยอมรับคุณภาพของบริการ

การบริการ หมายถึง การปฏิบัติรับใช้ การให้ความสะดวกต่างๆ การกระทำที่เปี่ยมไปด้วยความช่วยเหลือ หรือการดำเนินการที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น การจัดอำนวยความสะดวก การสนองความต้องการของผู้ใช้บริการก็เป็นการให้บริการ (สมิต สัจฉกร, 2550 : 11)

การบริการ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ หรือการดำเนินการเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น (จิตตินันท์ นันทไพบุลย์, 2551 : 13)

สรุป การบริการหมายถึง การให้ความสะดวก หรือ การให้ความช่วยเหลือที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึก ชอบ หรือ ไม่ชอบ ที่มนุษย์เรามีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง (สมิต สัจฉกร, 2550 : 23)

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (จิตตินันท์ นันทไพบุลย์, 2551 : 64)

การวัดความพึงพอใจที่มีต่อการบริการ มิเล็ต (Millet, 1954 อ้างถึงใน อนันต์ จันทร์หงษ์, 2551 : 47) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจในการบริการ (Satisfactory Service) หรือความสามารถที่จะพิจารณาว่าการบริการนั้นเป็นความพึงพอใจหรือไม่โดยวัดได้จาก

1. การให้บริการอย่างเสมอภาค ไม่ว่าจะเป็ใคร (Equalable Service)
2. การให้บริการอย่างรวดเร็วทันต่อเวลา (Timely Service) คือการให้บริการตามลักษณะความจำเป็นเร่งด่วน

3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) คือการบริการอย่างเพียงพอในด้านสถานที่ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) คือการบริการจนกว่าจะบรรลุผล

5. การบริการที่มีความก้าวหน้า (Progressive Service) คือการพัฒนางานบริการทั้งด้านปริมาณและคุณภาพให้มีความก้าวหน้าไปเรื่อยๆ

หลักการให้บริการที่ดี 6 ประการ ตามความหมายของคำว่า SERVICE (วีรพงษ์ เกลิมจิระวัฒน์, 2539 อ้างถึงใน อนันต์ จันทร์หงษ์, 2551 : 47)

1. บริการด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใสและความเข้าใจ (Smile) ด้วยความรู้สึกว่าผู้เข้ารับบริการมีความยุ่งยากใจในการแสวงหาสิ่งที่ต้องการและกำลังอยากได้รับความช่วยเหลือ

2. บริการสนองตอบด้วยความรวดเร็ว สิ่งนี้เป็นคุณสมบัติของผู้ให้บริการเชิงรุกซึ่งจะสร้างความประทับใจได้ดี

3. บริการพร้อมๆ ไปด้วยการให้เกียรติ โดยไม่แสดงอาการถูกผู้ให้บริการไม่ว่าจะอยู่ในระดับใดก็ตาม

4. บริการด้วยความเต็มใจ โดยไม่คิดว่างานเป็นเพียงภาระรับผิดชอบที่ผ่านมามาเท่านั้น แต่แสดงออกด้วยความจริงใจด้วยความรู้สึกรักสร้างสรรค์

5. บริการเพื่อสร้างภาพลักษณ์ของตนเองและหน่วยงาน โดยให้ผู้พบเห็นมีความรู้สึกดี และอยากสนับสนุนเกื้อกูลในภารกิจที่กำลังดำเนินอยู่

6. บริการด้วยความกระตือรือร้น การแสดงอาการกระฉับในลักษณะงดงามและพอเหมาะพอดี

การหลบหนีภาษีอากรและการหลีกเลี่ยงภาษีอากร

เนื่องจากการจัดเก็บภาษีอากรเป็นการบังคับเก็บจากประชาชน จึงมีการพยายามไม่เสียภาษีหรือเสียภาษีให้น้อยที่สุด ทั้งนี้เพื่อพยายามรักษาระดับรายได้ที่แท้จริงของตนไว้ การพยายามหาทางไม่เสียภาษีหรือเสียภาษีให้น้อยที่สุด อาจปรากฏออกมาใน 2 รูปแบบ คือ การหลบหนีภาษี และการหลีกเลี่ยงภาษี (ศุภรัตน์ ควตน์กุล, 2533 : 117)

การหลบหนีภาษีอากร หมายถึง การไม่เสียภาษีอากรหรือเสียภาษีอากรน้อยกว่าที่ควรจะเป็นตามที่กฎหมายกำหนดไม่ว่าจะเป็นผลมาจากการกระทำที่มีเจตนาหรือจากความเพิกเฉย หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น ไม่ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี ยื่นรายการไม่ครบถ้วน

การหลีกเลี่ยงภาษีอากร หมายถึง การไม่ชำระภาษีอากรหรือพยายามชำระแต่น้อยโดยอาศัยช่องโหว่ของกฎหมายภาษีอากร ระเบียบปฏิบัติ หรือข้อวินิจฉัยของส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษี การปฏิบัติดังกล่าวนี้ถือว่าไม่ขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมาย

สรุป การหลบหนีภาษีอากรและการหลีกเลี่ยงภาษีอากรอาจเกิดขึ้นได้กับภาษีทุกประเภท โดยมีเหตุผลแตกต่างกันไปสำหรับภาษีบำรุงท้องที่ก็ไม่ยกเว้น

สาเหตุแห่งการหลีกเลี่ยงและหลบหนีภาษี

ปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีที่เกี่ยวกับตัวผู้เสียภาษี ในประการสำคัญ จึงน่าจะเกิดจากสาเหตุดังนี้ (สนธยา ทองดี, 2550 : 14-15)

1. ประชาชนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายภาษีอากรว่า จะต้องเสียภาษีอย่างไรและทำไมจะต้องเสียภาษี ประชาชนส่วนใหญ่ยังมีความรู้เกี่ยวกับการเสียภาษีเป็นการบังคับของรัฐที่จะเก็บเงินจากประชาชนซึ่งผู้เสียภาษีไม่ได้รับประโยชน์ตอบแทน ความเข้าใจเช่นนี้ย่อมเป็นเหตุที่จะไม่ร่วมมือกับรัฐและต่อต้านด้วยการหลีกเลี่ยงภาษี

2. การหลีกเลี่ยงภาษีอากร อันเกิดจากฐานะทางเศรษฐกิจ เมื่อประชาชนมีรายได้ต่ำไม่เพียงพอต่อการครองชีพ การหลีกเลี่ยงภาษีย่อมมีมาก การประกอบกิจการค้าในระดับเล็กที่กระทำโดยบุคคลคนเดียว หรือบุคคลในครอบครัวเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษี เพราะจะทำได้โดยง่าย

3. ประชาชนยังเห็นว่าความยุติธรรมในการเสียภาษียังไม่เป็นธรรม กล่าวคือ ผู้มีรายได้มากและยังมีอิทธิพลยังเสียภาษีน้อย หากต้องเสียภาษีอย่างถูกต้องก็จะเกิดความเสียเปรียบ เป็นปัจจัยทำให้ให้ความสมัครใจในการเสียภาษีของประชาชนลดลงอย่างมาก และต่างก็จะพยายามหลีกเลี่ยงและหลบหนีภาษีอากร

4. ประชาชนบางส่วนยังสามารถใช้ช่องโหว่ของกฎหมายเป็นเครื่องมือในการหลีกเลี่ยงภาษี นอกจากนั้นยังมีปัจจัยที่สำคัญอันเกิดจากบทกฎหมายที่ใช้ลงโทษผู้หลีกเลี่ยงภาษียังไม่มียกเว้นโทษที่รุนแรงเพียงพอที่จะทำให้จะเสียภาษีที่ซื่อสัตย์สุจริต ไม่เสียเปรียบผู้ที่ทุจริตในการหลบหนีภาษี ก็เป็นสิ่งจูงใจให้ผู้เสียภาษีจงใจหลีกเลี่ยงได้ เพราะสังคมปัจจุบันยังไม่รังเกียจบุคคลที่หลบหนีภาษี

5. บทบัญญัติของกฎหมายภาษีอากรเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการหลบหนีและหลีกเลี่ยงภาษีอากร หากกฎหมายภาษีอากรมีช่องโหว่มากก็จะทำให้ผู้เสียภาษีพยายามหลีกเลี่ยงภาษีโดยอาศัยช่องโหว่ของกฎหมายมากขึ้น

6. บทลงโทษทางภาษีอากรก็นับว่ามีส่วนสำคัญต่อการพยายามหลบหนีภาษีอากร กล่าวคือ หากบทลงโทษทั้งทางอาญาและทางแพ่งไม่รุนแรงพอ ก็จะทำให้ผู้เสียหลบหนีภาษีอากรมากขึ้น เพราะว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการหลบหนีภาษีอากรคุ้มค่าพอกับการเสี่ยงต่อบทลงโทษนั้น

7. สภาวะทางเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อ การหลบหนีและการหลีกเลี่ยงภาษีอากร หากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ มีการว่างงานในอัตราสูง ธุรกิจการค้าหลายแห่งประสบกับการขาดทุน แรงกดดันทางด้าน การหลบหนีภาษีอากรก็จะมามากขึ้น

ปัญหาการจัดเก็บภาษี

ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารการจัดเก็บรายได้ มีที่มาของแหล่งรายได้ในขอบเขตจำกัด กล่าวคือ ชนิดและประเภทภาษีอากรที่จัดเก็บนั้นมีจำกัด ท้องถิ่นไม่สามารถจัดเก็บภาษีอากรชนิด และประเภทอื่นๆ ได้อีกอันเป็นการขาดความยืดหยุ่นและนอกจากนั้นภาษีอากรตลอดจนค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตและค่าปรับต่างๆ ก็ล้วนแต่มีอัตราต่ำทำให้รายได้ของท้องถิ่นน้อย ปัญหาในการจัดเก็บ รายได้ที่เป็นปัญหามีดังนี้คือ (ประพันธ์ สุนมณี, 2531 : 655)

1. ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือในการจัดเก็บรายได้ เครื่องมือในการจัดเก็บรายได้เป็น สิ่งสำคัญที่ทำให้การจัดเก็บมีประสิทธิภาพเก็บได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ดังนั้นการใช้เครื่องมือที่สามารถ คำนวณการจัดเก็บที่แน่นอน เช่น แผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน ก็ควรนำมาใช้ในการบริหาร การจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่นทุกประเภทต่อไป

2. ปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ เจ้าหน้าที่ในการจัดเก็บรายได้ของหน่วย การปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญจะต้องได้บุคคลที่มีความรู้มีความซื่อสัตย์และจะต้องเป็นบุคคลที่มี มนุษยสัมพันธ์ดีพอที่จะทำให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือในการเสียภาษี ดังนั้นการฝึกอบรมหรือการ เพิ่มพูนความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้จึงเป็นสิ่งจำเป็น

3. ปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบ เร่งรัด และติดตามผลการตรวจสอบเป็นสิ่งที่มีความ สำคัญในการบริหารการจัดเก็บรายได้ จะมีปัญหาอยู่มากเกี่ยวกับการค้างชำระหรือการประเมิน การจัดเก็บไม่ถูกต้อง ดังนั้นการมีเครื่องมือช่วยในการจัดเก็บ เช่น แผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการหรือชำระไม่ถูกต้องกับหลักฐานข้อเท็จจริง การติดตามผลหรือ การเร่งรัดก็อาจจะทำให้การจัดเก็บรายได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

4. ปัญหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และความร่วมมือของประชาชนการให้ความร่วมมือ ของประชาชนในการชำระภาษีที่ตรงกับความเป็นจริงเป็นสิ่งสำคัญ หากการประชาสัมพันธ์ของ หน่วยการปกครองท้องถิ่นสามารถกระทำได้ให้เกิดความเข้าใจหรือความเต็มใจแก่ผู้ที่มีภาระจะต้อง เสียภาษีก็อาจจะทำให้การจัดเก็บภาษีหรือการจัดเก็บรายได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ (แหวดาว ศรีคำสุข 2546 : 37-38)

1. ความไม่เข้าใจในกฎระเบียบ ข้อบังคับของพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ หน้าที่จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่

2. ขั้นตอนและวิธีการในการปฏิบัติการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่มีความซับซ้อนและ
ล่าช้า
3. จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีมีไม่เพียงพอ
  4. การสำรวจที่ดิน เพื่อเสียภาษีบำรุงท้องที่มีความยุ่งยาก
  5. ขาดเทคโนโลยีที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน เช่น คอมพิวเตอร์
  6. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้รับข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากรใหม่ๆ ล่าช้า
  7. ผู้เสียภาษีประสบปัญหาจากการให้บริการและอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่
ในการเสียภาษี

8. ผู้เสียภาษีไม่เข้าใจการแจ้งการประเมินภาษีบำรุงท้องที่
9. เจ้าของที่ดินไม่ให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานในการทำการสำรวจที่ดิน
10. ผู้เสียภาษีได้รับหนังสือแจ้งการประเมินเพื่อเสียภาษีบำรุงท้องที่ล่าช้า
11. ผู้เสียภาษีไม่ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินภายในกำหนดเวลา
12. ผู้เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการที่ดินแล้วแต่ไม่มาชำระภาษี
13. ผู้เสียภาษีแจ้งข้อความเท็จหรือแสดงหลักฐานเท็จ เพื่อหลีกเลี่ยงการคำนวณภาษี
14. ผู้เสียภาษีไม่เข้าใจในกฎระเบียบ ข้อบังคับ ของพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่
15. แบบแสดงรายการที่ดิน มีความซับซ้อนเข้าใจยาก

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษี (ปณิษฐา รักธรรม 2548 : 30)

1. ด้านโครงสร้างระบบภาษี
  - 1.1 ขั้นตอนวิธีการจัดเก็บภาษี ยุ่งยาก ล่าช้า
  - 1.2 อัตราภาษีสูง
  - 1.3 กฎหมาย ระเบียบเก่าล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน
2. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
  - 2.1 เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ขาดผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษี
  - 2.2 เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
  - 2.3 เจ้าหน้าที่ได้รับทราบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับภาษี
ใหม่ๆ ล่าช้า
  - 2.4 การแต่งตั้งโยกย้ายสับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานบ่อย ทำให้ขาดประสบการณ์
  - 2.5 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดการฝึกอบรมเพิ่มเติม ขาดการพัฒนาความรู้ ทักษะ
ใหม่ๆ

3. ด้านประชาชนผู้เสียภาษี

3.1 ใช้ช่องทางหลบเลี่ยงภาษี

3.2 แจ้งข้อมูลเท็จ

3.3 ไม่เข้าใจกฎ ระเบียบของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี

3.4 ไม่ยื่นแบบภายในกำหนด/ยื่นแบบแล้วไม่ชำระ

4. ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี

4.1 ข้อมูลผู้เสียภาษี เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา หากไม่ติดตามสำรวจ ทำให้ฐานข้อมูล

ล้าสมัย

4.2 ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง

4.3 วัสดุ อุปกรณ์ ไม่เพียงพอ

4.4 สถานที่รับบริการชำระภาษีไม่สะดวก

4.5 การเร่งรัดจัดเก็บภาษีมักค่าใช้จ่ายสูง

สรุป ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านการจัดเก็บภาษี หมายถึง ปัญหาด้านโครงสร้างระบบภาษี ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ปัญหาด้านประชาชนผู้เสียภาษี และปัญหาด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี

แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ (ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร, 2553)

1. ต้องมีการให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องในเรื่องของเงื่อนไขและรายละเอียดเกี่ยวกับภาษี เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง

2. ควรกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินภาษีบำรุงท้องที่ใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับความจริงเติบโตด้านเศรษฐกิจในปัจจุบัน

3. ควรมีข้อมูลที่เปลี่ยนผู้ถือครองที่ดิน โดยขอความร่วมมือจากเจ้าของที่ดินที่เปลี่ยนแปลงและจากสำนักงานที่ดิน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อความถูกต้องของข้อมูล

4. ควรมีการโฆษณา ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ประชาชน

5. จัดศูนย์และเอกสารเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนเป็นระยะ เช่น ช่วงก่อนระยะเวลาชำระภาษี, ระหว่างระยะเวลาชำระภาษี และหลังระยะเวลาชำระภาษี เพื่อเตรียมพร้อมในปีต่อไป

6. ควรมีการจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง จากวิทยากรผู้มีความสามารถ เฉพาะด้านที่เกี่ยวกับ กฎหมาย ระเบียบ และความรู้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บรายได้และการปฏิบัติงาน

แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ (จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 2553)

1. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ชำระภาษีเกิดจิตสำนึกและความรู้สึกที่ดีต่อการเสียภาษี ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่ผู้ชำระภาษีจะได้รับจากการเสียภาษี เช่น จะเกิดการพัฒนาในด้านสาธารณูปโภค ให้เกิดแก่ท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์กับผู้ชำระภาษี

แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ (ลดาวัลย์ สงกรานต์, 2548 : 52-53)

1. ให้ผู้เสียภาษีชำระภาษีทางไปรษณีย์ ชำระผ่านธนาคาร หรือ จัดหน่วยบริการรับชำระภาษีนอกสถานที่ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียภาษี

2. จัดทำป้ายบอกทางให้ชัดเจนเหมาะสมและเพียงพอ เพื่อความสะดวกในการสัญจรไปมาของผู้เสียภาษี

3. จัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บภาษี และจัดให้มีการให้บริการหลังเที่ยงในวันทำการ

4. จัดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ มีการจัดทำผู้แสดงความคิดเห็นของผู้มารับบริการด้านภาษีและการบริการประชาชน เพื่อจะได้้นำข้อคิดเห็นดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ (ปณิษฐา รักรธรรม, 2548 : 74-75)

1. ด้านโครงสร้างของระบบภาษี

1.1 ควรจัดทำระบบฐานข้อมูลผู้เสียภาษีให้เป็นระบบ มีความถูกต้อง สะดวกต่อการค้นหา และระบบฐานข้อมูลต้องเป็นปัจจุบัน

1.2 ควรมีการลดขั้นตอนหรือกระบวนการรับชำระภาษีให้น้อยลง ลดระยะเวลาลดวิธีการที่ไม่จำเป็น เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็วในการบริการประชาชน ทั้งนี้ โดยไม่ขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย หรือแนวทางปฏิบัติที่วางไว้

1.3 ควรมีการปรับปรุงระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เนื่องจากกฎหมายภาษีที่กำหนดใช้ในปัจจุบันมีความเก่าล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับความเจริญเติบโตที่เปลี่ยนแปลงไป แม้ว่าในบางประเด็นจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมในบางมาตรา และมีอีกหลายมาตราที่ต้องแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน

2. ด้านบุคลากรผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี

2.1 ควรส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรม เพิ่มพูนทักษะ ความรู้ เกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย แนวทางปฏิบัติในระดับที่สูงขึ้น หรือ ศึกษา ดูงาน เพื่อให้เกิดความรู้ ความชำนาญให้มากขึ้น

2.2 ควรมีเจ้าหน้าที่ด้านการออกสำรวจภาคสนามให้เพียงพอและเหมาะสม

3. ด้านประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี

3.1 ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษี อบต.ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ด้านการเสียภาษีให้มากขึ้น

4. ด้านการบริหารจัดเก็บภาษี

4.1 ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มาเสียภาษีให้เกิดความประทับใจในการให้บริการประชาชนผู้มาเสียภาษี เช่น บริการน้ำดื่ม หนังสือพิมพ์ ที่นั่งพักรอ ที่จอดรถสะดวก

4.2 การปฏิบัติงานของ อบต. ควรมีอุปกรณ์ วัสดุ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ กล้องถ่ายรูป อุปกรณ์ช่วยสำรวจ รวมถึงยานพาหนะ

4.3 ควรนำระบบแผนที่ภาษีมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพ เนื่องจากข้อมูลแผนที่ภาษีปัจจุบันยังมีการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้น้อย มีการปรับปรุงระบบข้อมูลให้ทันสมัยตลอดเวลา

4.4 ควรจัดให้บริการผู้เสียภาษีนอกสถานที่ หรือ อบต.เคลื่อนที่ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่ไม่สะดวกในการเดินทางมาชำระภาษีที่ อบต.

4.5 ควรมีการจัดระบบฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบ เรียกดู ค้นหาได้สะดวก

4.6 ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงเงินภาษีที่จัดเก็บได้ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับทราบถึงความสำคัญของการเสียภาษี เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเห็นถึงผลดีของการเสียภาษีว่านำไปพัฒนาด้านใดบ้าง

สรุป แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ สามารถทำได้โดยการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้เสียภาษีตลอดจนสร้างแรงจูงใจให้ผู้เสียภาษีเกิดจิตสำนึกเต็มใจที่จะชำระภาษี ส่งเสริมสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรม เพิ่มพูนความรู้ ควรจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเพื่อความสะดวกในการจัดเก็บภาษี และจัดเจ้าหน้าที่ไว้บริการจัดเก็บภาษีอย่างเพียงพอ

แนวทางการพัฒนาการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553)

1. กำหนดเป้าหมายในการจัดเก็บรายได้แต่ละปีงบประมาณเพิ่มขึ้น โดยเปรียบเทียบกับรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บได้จริงในปีงบประมาณที่ผ่านมา เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ที่จัดเก็บเองเพิ่มขึ้น โดยสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจที่เป็นจริง

2. ให้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการจัดเก็บรายได้ประจำปี เพื่อให้การจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นเป็นไปตามเป้าหมายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติ

ให้เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน เช่น การให้บริการรับชำระภาษีนอกสำนักงานหรือการออกหน่วยบริการรับชำระภาษีเคลื่อนที่ การให้บริการรับชำระภาษีในช่วงวันหยุดราชการในช่วงฤดูภาษี เป็นต้น

3. ให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และระยะเวลาการจัดเก็บภาษี โดยดำเนินการในลักษณะต่างๆ เช่น การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ เอกสารแผ่นพับ หรือการกระจายเสียงทางหอกระจายข่าว เป็นต้น และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบว่า ภาษีที่จัดเก็บได้ดังกล่าว จะนำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

4. ให้ดำเนินการสำรวจรายการทรัพย์สินที่อยู่ในข่ายที่ต้องเสียภาษีและค่าธรรมเนียมต่างๆ ให้ครบถ้วนก่อนปีที่จะดำเนินการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่างๆ และแจ้งให้เจ้าของทรัพย์สินยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีและค่าธรรมเนียมต่างๆ รวมทั้งแจ้งการประเมินภาษี การรับชำระภาษี การแจ้งเตือนให้ชำระภาษี การติดตามเร่งรัดภาษี และการบังคับจัดเก็บภาษี โดยดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

5. ให้มีการจัดประชุมให้ความรู้และชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่างๆ ให้กับประชาชนผู้เสียภาษี ทั้งนี้ ตามโอกาสที่เหมาะสม เพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนผู้เสียภาษีได้แสดงความคิดเห็นหรือซักถามเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีหรือการใช้จ่ายเงินภาษีเพื่อสร้างความร่วมมือและความเข้าใจร่วมกัน

6. ให้ดำเนินการปรับปรุงสำนักงานหรือสถานที่ให้บริการรับชำระภาษี และจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บภาษี เพื่อให้มีความพร้อมในการจัดเก็บภาษี รวมทั้งปรับปรุงระบบบริหารจัดการในการจัดเก็บภาษี การสร้างความประทับใจในการให้บริการประชาชนผู้เสียภาษีโดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการให้บริการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้เสียภาษี ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรม

7. ให้ดำเนินการปรับปรุงระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินที่มีอยู่ให้เป็นปัจจุบันสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ระหว่างจัดทำระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินให้ดำเนินการจัดทำให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่ใช้ในการจัดเก็บภาษี ทั้งนี้ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2550

8. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ และรักษามาตรฐานการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีให้มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการต่างๆ เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี เพื่อพัฒนาความสามารถของบุคลากรที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษี รวมทั้งเสริมสร้างขวัญกำลังใจและส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากรดังกล่าว

9. ในการพัฒนาการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องไม่ให้เกิดผลกระทบหรือเป็นการเพิ่มภาระภาษีแก่ประชาชนผู้เสียภาษีโดยถูกต้องตามกฎหมายและให้คำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจและภาระภาษีของประชาชน ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าประชาชนผู้เสียภาษีได้รับผลกระทบจากปัญหาสภาพเศรษฐกิจก็ให้ชี้แจงให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับสิทธิที่จะได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อบรรเทาภาระภาษีของประชาชน

10. ในส่วนของมาตรการต่างๆ เกี่ยวกับการจูงใจเพื่อกระตุ้นให้ผู้เสียภาษีให้ความร่วมมือในการชำระภาษีนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจดำเนินการในลักษณะต่างๆ เช่น การมอบใบประกาศ หรือ โล่ประกาศเกียรติคุณ เพื่อเป็นเกียรติและยกย่องผู้ให้ความร่วมมือในการชำระภาษีอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ตามความเหมาะสม

11. ให้ดำเนินการใช้มาตรการบังคับจัดเก็บภาษีสำหรับผู้ที่ไม่ชำระหรือหลีกเลี่ยงการเสียภาษี โดยการแจ้งเตือนให้ชำระภาษี และติดตามเร่งรัดการจัดเก็บภาษีที่ค้างชำระ รวมทั้งดำเนินมาตรการเด็ดขาดโดยการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องส่งให้จังหวัดเพื่อส่งอัยการฟ้องคดีต่อภาษีอากรกลาง หรือให้ผู้บริหารท้องถิ่นออกคำสั่งยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษีโดยดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด

แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

1. วิวัฒนาการขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลได้พัฒนาจากการจัดระเบียบการบริหารงานในตำบลรูปแบบของสภาตำบล โดยเริ่มจากการปรับปรุงพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2457 ให้มีคณะกรรมการสภาตำบลเป็นที่ปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะแก่กำนัน ในปี พ.ศ.2499 สมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้จัดระเบียบราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน โดยรูปแบบของ “สภาตำบล” ขึ้นเป็นครั้งแรก และได้จัดตั้งหน่วยราชการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เรียกว่า “องค์การบริหารส่วนตำบล” ในปี พ.ศ. 2509 ได้มีการปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้านใหม่ โดยรวมคณะกรรมการตำบลและสภาตำบลเข้าเป็นองค์กรเดียวกัน ต่อมาในสมัย จอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ได้มีประกาศคณะปฏิวัติกำหนดให้การบริหารงานในตำบลเหลือเพียงรูปแบบเดียวเรียกว่า “สภาตำบล” ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล (สถาบันดำรงราชานุภาพ, 2540 : 37-40)

จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2535 ในสมัย นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นและปรับปรุงฐานะของสภาตำบลให้เป็นนิติบุคคล

ปรับปรุงการจัดระเบียบการบริหารในตำบล เพื่อให้มีการกระจายอำนาจการบริหารการพัฒนาให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคล่องตัวและมีทรัพยากรในการบริหารอย่างเพียงพอที่จะ ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม จึงได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ส่งผลให้สภาตำบลทุกแห่งเป็นนิติบุคคล โดยสภาตำบลที่มีรายได้ตามเกณฑ์ ที่กฎหมายบัญญัติได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2546 : 9) ซึ่งการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วน ท้องถิ่น นับว่าเป็น การเปลี่ยนแปลงการปกครองท้องถิ่นครั้งสำคัญของประเทศ

เสาวนีย์ ชินสิทธิรัตน์ (2543 : 20-30) สรุปการจัดระเบียบบริหารงานในตำบลที่ ผ่านมาไว้ดังนี้

1. การจัดระเบียบบริหารในตำบล โดยองค์กรในรูปต่าง ๆ นับเป็นการดำเนินนโยบาย ทางด้านการปกครองส่วนภูมิภาคที่ดี ทั้งนี้โดยให้ข้าราชการของรัฐปฏิบัติงานในระดับอำเภอ ส่วนหน่วยการปกครองที่ต่ำกว่านั้น คือ ตำบลและหมู่บ้านจะให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านร่วมกับองค์กร ในตำบล ทำหน้าที่ทางด้านการบริหารในตำบลโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาในฐานะผู้ช่วย ของทางราชการ ผลที่เกิดขึ้นทำให้การปกครองตำบล หมู่บ้าน ที่เรียกว่า “การปกครองท้องที่” มีความเข้มแข็งและเป็นรากฐานอันสำคัญของการบริหารราชการแผ่นดินได้เป็นอย่างดี และแม้จะได้ ปรับปรุงโครงสร้างหลายครั้ง แต่กำนันผู้ใหญ่บ้านก็ยังคงมีบทบาทอย่างสูงในองค์กรระดับนี้ตลอดมา

2. วิวัฒนาการด้านบทบาทขององค์กรที่เรียกว่า “สภาตำบล” มีจุดเริ่มต้นจากการ เป็นที่ปรึกษาของกำนันเกี่ยวกับการปกครองในระดับตำบล ต่อมาจึงเพิ่มบทบาทในฐานะผู้ทำหน้าที่ ตรวจสอบฝ่ายบริหารและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการบริหารราชการของส่วนราชการต่าง ๆ ในตำบล จนในปี พ.ศ.2518 ในสมัย ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรีได้เพิ่มบทบาทของสภาตำบล ในด้านการพัฒนาตำบลให้มากขึ้นตามโครงการพัฒนาตำบลและช่วยเหลือประชาชนให้มีงานทำใน ฤดูแล้งหรือ โครงการ ปชด. โดยรัฐบาลได้มอบหมายให้สภาตำบลมีบทบาทในการกำหนดโครงการเอง ให้เงินทั้งสิ้น 2,500 ล้านบาท และจัดการให้สภาตำบลแห่งละ 4.8 แสนบาท และเมื่อประเทศไทย มี เป้าหมายพัฒนาชนบทตามระบบ กชช. ก็ยิ่งทำให้สภาตำบลมีบทบาทชัดเจนในฐานะองค์กรที่เป็น พื้นฐานในการพัฒนาตำบลอย่างแท้จริง จึงเห็นได้ว่ามีความพยายามที่จะขยายบทบาทของสภา ตำบลให้สามารถบริหารการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเสมอมา

3. แม้จะมีการปรับปรุงการจัดระเบียบการบริหารในตำบล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ มา หลายครั้งแล้วก็ตาม แต่ยังมีข้อขัดข้องบางประการที่ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ ได้ทั้งนี้เนื่องจากประการแรกสภาตำบลที่มีอยู่ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล (ยกเว้นองค์การบริหาร ส่วนตำบลเมื่อปี 2500) จึงไม่สามารถกอนิติสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกได้การดำเนินการต่าง ๆ เช่น

การซื้อ การจ้าง การทำสัญญา หรือการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ไม่อาจทำได้เอง ทำให้สภาพตลาดโอกาสที่จะแสดงบทบาทในการบริหารงานด้วยตนเอง ประการที่ 2 สืบเนื่องจากข้อจำกัดเรื่องฐานะข้างต้นทำให้สภาพตลาดมีขอบเขตของอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ชัดเจนและไม่มีอิสระเท่าที่ควร โดยยังคงต้องพึ่งพาหน่วยงานอื่นเสมอ และประการที่ 3 สภาพตลาดมีรายได้น้อยและไม่เพียงพอที่จะนำมาจัดทำโครงการพัฒนาในตำบลได้ ทั้งนี้รายได้หลักของสภาพตลาดจะมาจากการจัดสรรให้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเงินอุดหนุนของรัฐบาลเป็นหลัก ขณะที่รายได้จากการจัดการของสภาพตลาดเองมีน้อยมาก

2. หลักเกณฑ์การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งจากสภาพตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยที่มีการเปลี่ยนแปลง (ซึ่งทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย และประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา) การประกาศยกฐานะสภาพตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย และประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา โดยในประกาศให้ระบุชื่อและเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2546 : 1)

3. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2546 : 23)

3.1 อำนาจหน้าที่ทั่วไป

พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

3.2 หน้าที่ที่กฎหมายบังคับให้ทำ

3.2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

3.2.2 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

3.2.3 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3.2.4 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

3.2.5 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

3.2.6 คู่ມครอง คูแผล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.2.7 บำรุงรักษาศิลปะ จาริตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดี

ของท้องถิ่น

3.2.8 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรร งบประมาณ หรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3.3 หน้าที่ที่ไม่บังคับให้ทำ

3.3.1 มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

3.3.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

3.3.3 ให้มีและบำรุงรักษาระบายน้ำ

3.3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและ

สวนสาธารณะ

3.3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

3.3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

3.3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

3.3.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

3.3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

3.3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

3.3.12 การท่องเที่ยว

3.3.13 การผังเมือง

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบังคับเพื่อใช้บังคับภายในตำบลได้เท่าที่ไม่ขัด ต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะค่าธรรมเนียมหรือกำหนด โทษปรับได้ไม่เกิน 1,000 บาท (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2546 : 24)

4. รูปแบบการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

4.1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล ซึ่งเลือกตั้งขึ้น โดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับจำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาม หลักเกณฑ์ ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 จำนวนสมาชิกในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

จำนวนหมู่บ้านในเขต อบต.	จำนวนสมาชิกสภา อบต.
1 หมู่บ้าน	6 คน
2 หมู่บ้าน	หมู่บ้านละ 3 คน
ตั้งแต่ 3 หมู่บ้านขึ้นไป	หมู่บ้านละ 2 คน

หน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

1. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

3. ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

4.2 คณะผู้บริหาร มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 คน และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน

หน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

1. กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2. ตั้ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

4. วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5. รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2546 : 18-19)

5. การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 มาตรา 72 ได้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีพนักงานส่วนตำบล และอาจจัดแบ่งการบริหารงานดังนี้

1. สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
2. ส่วนต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งขึ้น ซึ่งส่วนต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งขึ้นนั้น ให้คำนึงถึงภารกิจหน้าที่ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยอย่างน้อย ควรมีโครงการสร้างการบริหารดังนี้

2.1 สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป งานธุรการ งานพิมพ์ดีด งานการเจ้าหน้าที่ งานสวัสดิการ งานการประชุม งานเกี่ยวกับการตราข้อบังคับ งานนิติกร งานการพาณิชย์ งานรัฐพิธี งานประชาสัมพันธ์ งานจัดทำแผนพัฒนาตำบล งานจัดทำข้อบังคับ งานงบประมาณประจำปี งานขออนุมัติดำเนินการตามข้อบังคับ งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย เช่น งานด้านการส่งเสริมการศึกษา เป็นต้น

2.1 ส่วนการคลัง ทำหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงิน การหักภาษีเงินได้ และการนำส่งภาษี งานเกี่ยวกับการตัดโอนเงินเดือน รายงานเงินคงเหลือประจำวัน งานขออนุมัติเบิกเงินตัดปี และขอขยายเวลาเบิกจ่าย งานจัดทำงบแสดงฐานะทางการเงิน งบทรัพย์สิน หนี้สิน งบโครงการ เงินสะสม งานการจัดทำบัญชีทุกประเภทงานทะเบียนคุมเงินรายได้รายจ่าย งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

2.3 ส่วนโยธา ทำหน้าที่เกี่ยวกับการสำรวจ ออกแบบ เขียนแบบถนน อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ ฯลฯ งานการประมาณการค่าใช้จ่ายตามโครงการ งานควบคุมอาคาร งานก่อสร้าง และซ่อมบำรุงทาง อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ ควบคุมการก่อสร้าง งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

6. องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดเพชรบุรี

จังหวัดเพชรบุรีมีองค์การบริหารส่วนตำบลมีทั้งหมด 71 แห่ง จากเขตพื้นที่การปกครอง 8 อำเภอ นอกเหนือจากนี้เป็นเขตการปกครองเทศบาล โดยมีรายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล แยกเป็นอำเภอ ดังนี้

6.1 อำเภอเมืองเพชรบุรี ประกอบด้วย อบต.ไร่ส้ม อบต.ธงชัย อบต.ช่องสะแก อบต.หนองขนาน อบต.หนองโสน อบต.หนองพลับ อบต.นาวิ้ว อบต.บ้านหม้อ อบต.นาพันสาม

อบต. บางจาน อบต.คอนยาง อบต.ต้นมะม่วง อบต.โพไร่หวาน อบต.ลำมะโรง อบต.โพพระ
อบต.บางจาก อบต.บ้านกุ่ม อบต.ต้นมะพร้าว

6.2 อำเภอหนองหญ้าปล้อง ประกอบด้วย อบต. หนองหญ้าปล้อง อบต. ยางน้ำกัลได้
อบต.ท่าตะคร้อ

6.3 อำเภอเขาย้อย ประกอบด้วย อบต.หนองชุมพลเหนือ อบต.หนองชุมพล
อบต.ห้วยโรง อบต.เขาย้อย อบต.หนองปรัง อบต.ห้วยท่าช้าง อบต.หนองปลาไหล

6.4 อำเภอแก่งกระจาน ประกอบด้วย อบต.แก่งกระจาน อบต.วังจันทร์ อบต.
พุสสวรรค์ อบต.สองพี่น้อง อบต.ป่าเต็ง อบต.ห้วยแม่เพรียง

6.5 อำเภอบ้านลาด ประกอบด้วย อบต.ไร่โลก อบต.บ้านทาน อบต.ไร่มะขาม
อบต.สมอพลือ อบต.ไร่สะท้อน อบต.ท่าเสน อบต.ถ้ำรงค์ อบต.หนองกะปูล อบต.ตำหูล อบต.ห้วยลึก
อบต.บ้านหาด อบต.ท่าช้าง อบต.โรงเข้ อบต.หนองกระเจ็ด

6.6 อำเภอชะอำ ประกอบด้วย อบต.บางเก่า อบต.ไร่ใหม่พัฒนา อบต.ห้วยทรายเหนือ
อบต.หนองศาลา อบต.สามพระยา

6.7 อำเภอท่ายาง ประกอบด้วย อบต.กลัดหลวง อบต.เขากะปุก อบต.วังไคร้
อบต.บ้านในดง อบต.ปึกเตียน อบต.ยางห้อย อบต.มาบปลาเค้า อบต.ท่าคอย อบต.หนองจอก

6.8 อำเภอบ้านแหลม ประกอบด้วย อบต.บางตะบูน อบต.บางแก้ว อบต.บ้านแหลม
อบต.บางขุนไทร อบต.ท่าแร่ อบต.แหลมผักเบี้ย อบต.ท่าแร่ ออก อบต.บางครก อบต.ปากทะเล
(สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น, 2551 : 159-161)

**สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบุรี**

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี มีทั้งหมด 18 แห่ง ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวาน

มีผู้เล่าลือกันมาว่า เดิมบริเวณนี้มีคนทำไร่อ้อยคนหนึ่งชื่อนายโพ อ้อยในไร่ของนาย
โพนี้หวานมากจนกระทั่งรำลือกันไปไกล ไครๆ ก็พากันซื้ออ้อยจากไร่ของนายโพไปกิน ในสมัยนั้น
จึงพากันเรียกบริเวณนี้โดยเอาความหวานจากอ้อยนายโพ เป็นชื่อสถานที่ว่า “โพอ้อยหวาน” ต่อมา
การเรียกชื่อ ก็เขียนไปเป็น “โพไร่หวาน” เมื่อมีการก่อตั้งตำบลก็ได้เรียกชื่อเรียกครั้งสุดท้าย
“โพไร่หวาน” ทิศเหนือ จดตำบล นาวิ้ง ท่าราบ ทิศใต้ จดตำบล คอนยาง สมอพลือ (อ.บ้านลาด)
ทิศตะวันออก จดตำบล นาวิ้ง หนองพลับ ทิศตะวันตก จดตำบล ต้นมะม่วง ท่าราบ มีเนื้อที่ทั้งหมด
6,478 ไร่ คิดเป็น 10.36 ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร
จำนวนหมู่บ้าน มีทั้งหมด 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านปลายนา หมู่ที่ 2 บ้านทุ่งลม หมู่ที่ 3 บ้านใหม่

หมู่ที่ 4 บ้านเพ็ญเหนือ หมู่ที่ 5 บ้านเพ็ญใต้ หมู่ที่ 6 บ้านบ่อหวาย และ หมู่ที่ 7 บ้านตะโกงาม ประชากร ประชากรทั้งสิ้น 1,990 คน แยกเป็นชาย 992 คน หญิง 1,068 คน ส่วนใหญ่ประชากร ตำบลโพไร่หวานประกอบอาชีพ ทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ รับจ้างทั่วไป หอพัก รับราชการ (องค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวาน, 2550)

2. องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม

ตำบลไร่ส้มเป็นตำบลเก่าแก่ตำบลหนึ่งของจังหวัดเพชรบุรี มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์แสดงถึงการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย ชั้นเดิมมีพวกเผ่าละว้าและเผ่ามอญมาตั้งถิ่นฐานอยู่แต่สมัยทวารวดี และสมัยศรีวิชัย ยังมีชื่อสถานที่ที่เป็นประจักษ์พยานอยู่จนเท่าทุกวันนี้เรียกว่า ดอนจุฬาเทพซ้าย ซึ่งเป็นชื่อเจ้าฟ้า ซึ่งเป็นชื่อพวกไทยใหญ่เรียกประมุขของตน ซึ่งยังปรากฏเป็นชื่อหมู่บ้านดอนจุฬาจนมาถึงปัจจุบัน ที่มาของชื่อไร่ส้มสันนิษฐานว่ามาจาก การที่พื้นที่ในตำบลมีต้นมะขามขึ้นอยู่มากมาย ซึ่งภาษาท้องถิ่นเรียกต้นส้มมะขาม จึงเป็นที่มาของชื่อตำบลไร่ส้ม ทิศเหนือ จด ตำบลธงชัย อำเภอเมืองเพชรบุรี ทิศใต้ จด ตำบลบ้านหาด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมืองเพชรบุรี ทิศตะวันออก จด เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี และตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมืองเพชรบุรี และ ทิศตะวันตก จด เทศบาลหัวสะพาน อำเภอเมืองเพชรบุรี และตำบลโรงเข้ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 9.151 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6,196 ไร่ พื้นที่ตำบลเวียงคอย มีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ 3.06 ตารางเมตร หรือประมาณ 2,245 ไร่ มีหมู่บ้านทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านไร่ดอน หมู่ที่ 2 บ้านสะพานอีहन หมู่ที่ 3 บ้านสะพานอีहन หมู่ที่ 4 บ้านไร่ส้ม หมู่ที่ 5 บ้านไร่ส้ม หมู่ที่ 6 บ้านท่าข้าม หมู่ที่ 7 บ้านหัวนอน หมู่ที่ 8 บ้านทางหลวง และ หมู่ที่ 9 บ้านดอนจุฬา มีประชากรทั้งหมด 6,160 คน ชาย 2,992 คน หญิง 3,168 คน ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพด้านการเกษตร ได้แก่ กสิกรรม ปศุสัตว์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร อย่างง่าย สำหรับอาชีพรองลงมา เป็นอาชีพ การค้าปลีก การค้าส่ง การบริการและการท่องเที่ยว และรับจ้าง (องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม, 2550)

3. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ

จากการสอบถามชาวบ้านส่วนใหญ่มีความเชื่อกันว่า เดิมทีราษฎรส่วนใหญ่ในบริเวณนี้ประกอบอาชีพการปั้นหม้อจนเป็นที่เลื่องลือและมีชื่อเสียงเป็นอย่างมาก โดยใช้แม่น้ำเพชรบุรีเป็นเส้นทางในการลำเลียงขนส่งหม้อที่ปั้นได้ไปขายยังในตัวเมืองเพชรบุรี โดยวัดคุศิบทที่ใช้ในการปั้นคือ ดินเหนียวจากหลุมดินซึ่งปัจจุบัน คือ หมู่บ้านหลุมดิน หมู่ที่ 4 อยู่บริเวณหลังวัดคงคาราม จึงได้มีการเรียกหมู่บ้านนี้ว่า หมู่บ้านปั้นหม้อ และเมื่อกาลเวลาล่วงเลยมาก็ได้มีการเรียกผิดเพี้ยนมาเป็น “บ้านหม้อ” จนถึงปัจจุบัน ห่างจากอำเภอเมืองเพชรบุรี 4-5 กิโลเมตร ทิศเหนือ จดตำบลไร่ส้ม อำเภอเมืองเพชรบุรี ทิศใต้ จดตำบลต้นมะม่วง อำเภอเมืองเพชรบุรี และเทศบาลตำบลบ้านลาด

อำเภอบ้านลาด ทิศตะวันออก จดเทศบาลเมืองเพชรบุรี ตำบลต้นมะม่วง อำเภอเมืองเพชรบุรี และ ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมืองเพชรบุรี ทิศตะวันตก จดตำบลไร่ส้ม อำเภอเมืองเพชรบุรีและตำบล บ้านหาด อำเภอบ้านลาด มีเนื้อที่ 6.9 ตารางกิโลเมตร หรือ 4,324 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีหมู่บ้าน ทั้งหมด 6 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านไร่ หมู่ที่ 2 บ้านไร่เพี้ยด หมู่ที่ 3 บ้านเหมืองทโมน หมู่ที่ 4 บ้านหลุมดิน หมู่ที่ 5 บ้านโคกมะกรูด และหมู่ที่ 6 บ้านร่วมพัฒนา ประชากรทั้งสิ้น 8,975 คน ชาย 4,557 คน หญิง 4,418 คน ประชากรมีอาชีพรับจ้างทั่วไป ข้าราชการ พนักงานบริษัท เกษตรกร และธุรกิจส่วนตัว (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ, 2550)

4. องค์การบริหารส่วนตำบลสามะโรง

ตำบลสามะโรง เป็นตำบลที่ก่อตั้งมาตั้งนานเป็นร้อยๆ ปี ชื่อสามะโรงที่เรียกขานกัน นั้นไม่มีตำนานหรือหลักฐานอ้างอิงพอที่จะนำมาเป็นข้อยืนยันที่แน่ชัดได้ มีก็เพียงแต่คำบอกเล่าสืบต่อกันมาเท่านั้น ซึ่งผู้อาวุโสหลายท่านที่ยังมีอยู่ในปัจจุบัน เล่าให้ฟังว่าทางทิศใต้ถัดจากลุ่มน้ำบ้านลาด โป๊ะเป็นหนองน้ำใหญ่และมีล่องน้ำลึกเป็นทางสัญจรของบรรดาเรือยนต์ใหญ่ผ่านไปมา เพื่อขายสินค้า มีอยู่ครั้งหนึ่ง เรือดังกล่าว บรรทุกสินค้าเร่ขายผ่านมา เผลอจะแล่นไม่ตรงล่องน้ำ เป็นเหตุให้เรือ มาเกยพื้นที่หมู่บ้านนี้ จำเป็นที่จะต้องกันพนังเพื่อวิดน้ำออกพอที่จะเซาะกันหนองที่เรือนั้นเกยอยู่ และในการวิดน้ำออกจากพนังในครั้งนั้นต้องใช้เครื่องวิดน้ำ ซึ่งมีชื่อเรียกว่า คันหลงเป็นจำนวนถึง สามพันเครื่อง จึงทำให้เป็นที่มาของชื่อ บ้านสามพันคันหลง แต่ได้มีการเรียกขานเพี้ยนไปกลายเป็น บ้านสามะโรงมาจนถึงปัจจุบัน ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองเพชรบุรี ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองเพชรบุรี ประมาณ 7 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 7.5 ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูก มีหมู่บ้านทั้งหมด 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านลาดโพธิ์ หมู่ที่ 2 บ้านนาไทร หมู่ที่ 3 บ้านสามะโรง หมู่ที่ 4 บ้านโนไร่ หมู่ที่ 5 บ้านบ่อละวาด หมู่ที่ 6 บ้านวัด และ หมู่ที่ 7 บ้านสนาม ประชากรทั้งสิ้น 2,064 คน ชาย 1,100 คน หญิง 964 คน ประชากรทำอาชีพทำการเกษตร และเลี้ยงสัตว์ (องค์การบริหาร ส่วนตำบลสามะโรง, 2550)

5. องค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 บ้านหนองนางจัน ตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี อยู่ทางทิศตะวันออก ของอำเภอเมืองเพชรบุรี ระยะห่างจากอำเภอเมือง ประมาณ 15 กิโลเมตร ทิศเหนือ จด ตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี และตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ทิศใต้ จด ตำบลหนองจอก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี และตำบล หนองขนาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ทิศตะวันออก จดตำบลหนองปลับ อำเภอเมือง จังหวัด เพชรบุรี และตำบลหนองขนาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี และ ทิศตะวันตก จดตำบลหนองกระเจ็ด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี มีเนื้อที่ประมาณ 23.66 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 14,791 ไร่

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ มีหมู่บ้านทั้งหมด 13 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านคอนยาง หมู่ที่ 2 บ้านถิ่นปุรา หมู่ที่ 3 บ้านหนองมะขาม หมู่ที่ 4 บ้านหนองนางจัน หมู่ที่ 5 บ้านหนองแจง หมู่ที่ 6 บ้านคอนยาง หมู่ที่ 7 บ้านหัวครึ่ง หมู่ที่ 8 บ้านหนองกระจก หมู่ที่ 9 บ้านหนองพุทรา หมู่ที่ 10 บ้านบ่อกระดาน หมู่ที่ 11 บ้านหนองไม้เหลือง หมู่ที่ 12 บ้านหนองบ่อ และหมู่ที่ 13 บ้านหนองบ่อ ประชากรทั้งสิ้น 3,683 คน ชาย 1,733 คน หญิง 1,950 คน ประชากรทำอาชีพ เกษตรกร (ทำไร่ ทำนา) รับจ้างทั่วไป (องค์การบริหารส่วนตำบลคอนยาง, 2550)

6. องค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสาม

ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองเพชรบุรี ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองเพชรบุรี ประมาณ 20 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 25.04 ตารางกิโลเมตร หรือ 15,650 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะกับการประกอบอาชีพเกษตร อาทิ การทำนา มีทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านนาขลุ หมู่ที่ 2 บ้านนาขลุ หมู่ที่ 3 บ้านฝั่งท่า-นาโตนด หมู่ที่ 4 บ้านนาหัวเรือ หมู่ที่ 5 บ้านคอนมะขามช้าง หมู่ที่ 6 บ้านคอนมะขามช้าง หมู่ที่ 7 บ้านฝั่งท่า-คลองใหญ่ หมู่ที่ 8 บ้านนาพรม-ดอนหัวกรวด และหมู่ที่ 9 บ้านคอนแดง มีประชากรทั้งสิ้น 3,761 คน ชาย 1,799 คน หญิง 1,962 คน ประชากรมีอาชีพทำนา ,เลี้ยงกุ้ง,เลี้ยงไก่,เลี้ยงวัว (องค์การบริหารส่วนตำบลนาพันสาม, 2550)

7. องค์การบริหารส่วนตำบลธงชัย

ตำบลธงชัย ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอเมืองเพชรบุรี ระยะทางห่างจากอำเภอเมืองเพชรบุรี ประมาณ 4 กิโลเมตร มีอาณาเขตดังนี้ ทิศเหนือ จดตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม ทิศใต้ จดตำบลคลองกระแซง (เทศบาลเมือง) อำเภอเมืองเพชรบุรี ทิศตะวันออก จดตำบลบ้านกุ่ม อำเภอเมืองเพชรบุรี และทิศตะวันตก จดตำบลไร่ส้ม ตำบลบางครก ตำบลเวียงคอก ตำบลวังตะโก อำเภอเมืองเพชรบุรี มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 18 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 11,254 ไร่ เป็นที่ราบลุ่มเป็นภูเขาบางส่วนโดยเฉพาะในหมู่ที่ 9 มีทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านธงชัย หมู่ที่ 2 บ้านคอนคาน หมู่ที่ 3 บ้านนาพระ หมู่ที่ 4 บ้านทุ่งเพื่อ หมู่ที่ 5 บ้านนาป่า หมู่ที่ 6 บ้านขลุได้ หมู่ที่ 7 บ้านขลุเหนือ หมู่ที่ 8 บ้านดินบันได หมู่ที่ 9 บ้านโพธิ์งาม ประชากรทั้งสิ้น 7,458 คน ชาย 3,371 คน หญิง 4,087 คน มี 2,370 ครัวเรือน ประชากรมีอาชีพ ทำนา รับราชการ ค้าขาย และรับจ้าง (องค์การบริหารส่วนตำบลธงชัย, 2550)

8. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโสน

ตั้งอยู่ที่หมู่ 1 บ้านฉาง ถนนเพชรบุรี-บ้านแหลมฝั่งตะวันออก อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองเพชรบุรี ประมาณ 3 กิโลเมตร มีอาณาเขตดังนี้ ทิศเหนือ จด ตำบลท่าแร้งออก อำเภอบ้านแหลม ทิศใต้ จดเทศบาลเมืองเพชรบุรี และตำบลช่องสะแก ทิศตะวันออก จดตำบลบางจาน อำเภอเมืองเพชรบุรี ทิศตะวันตก จดแม่น้ำเพชรบุรี และตำบลท่าแร้ง อำเภอบ้านแหลม มีเนื้อที่

ทั้งหมด 7.82 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 4,831 ไร่ เป็นที่ราบลุ่ม มีน้ำท่วมขังบ้างในฤดูมรสุม มีแม่น้ำเพชรบุรีไหลผ่านทางทิศตะวันตกของพื้นที่ ทำให้ราษฎรตั้งบ้านเรือนเป็นที่อยู่อาศัยตลอด แนวริมแม่น้ำอย่างหนาแน่นทั้งสองฝั่งและมีแนวคลองส่งน้ำของชลประทานลาดผ่านตำบลตลอด แนวทิศเหนือ-ใต้ เป็นระยะทาง 4 กิโลเมตร มีทั้งหมด 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านฉาง หมู่ที่ 2 บ้านนามอญ หมู่ที่ 3 บ้านหนองโสน หมู่ที่ 4 บ้านหัวข่อย หมู่ที่ 5 บ้านคดอ้อยหมู่ที่ 6 บ้านสะพาน ยายนม และหมู่ที่ 7 บ้านศาลาลอย มีประชากรทั้งสิ้น 5,053 คน ชาย 2,376 คน หญิง 1,387 คน ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 85 ของผู้มิงานทำประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพที่ทำรายได้ให้กับ ประชากรภายในตำบลมากที่สุด คือ อาชีพเกษตรกรรม โดยพืชที่นิยมปลูก ได้แก่ ข้าว ไม้ผล เช่น มะม่วง ชมพู่ และอื่นๆ ด้านการเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคภายใน ครอบครัวและนำบางส่วนมาจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้เสริม ด้านอุตสาหกรรม ภายในตำบลมีโรงงาน อุตสาหกรรม ได้แก่ โรงงานทำขนมจีน โรงงานทำไข่เค็ม โรงสีข้าว โรงทำขนม (องค์การบริหาร ส่วนตำบลหนองโสน, 2550)

9. องค์การบริหารส่วนตำบลนาุ้ง

ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอเมืองเพชรบุรี ระยะห่างจากอำเภอเมืองเพชรบุรี ประมาณ 5 กิโลเมตร ทิศเหนือติดต่อดำบลช่องสะแก ทิศใต้ติดต่อดำบลโพไร่หวาน ทิศตะวันออก ติดต่อดำบลสำมะโรง และทิศตะวันตกติดต่อกับเทศบาลเมืองเพชรบุรี ตำบลต้นมะม่วง อำเภอเมือง เพชรบุรี มีเนื้อที่ 10.903 ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีหมู่บ้าน 9 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านคลองยาง หมู่ที่ 2 บ้านไร่หงษ์ หมู่ที่ 3 บ้านสนาม หมู่ที่ 4 บ้านไสกระดาน หมู่ที่ 5 บ้านใต้ หมู่ที่ 6 บ้านนาุ้ง หมู่ที่ 7 บ้านต้นถนน หมู่ที่ 8 บ้านบ่อพราหมณ์ และ หมู่ที่ 9 บ้านสนามล่าง มีประชากร ทั้งสิ้น 2,474 คน ชาย 1,163 คน หญิง 1,311 คน ประชากรประกอบอาชีพ ทำนา เลี้ยงไก่ เลี้ยงโค รับจ้างทั่วไป และทำข้าวเกรียบ (องค์การบริหารส่วนตำบลนาุ้ง, 2550)

10. องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วง

ตำบลต้นมะม่วงมีพื้นที่ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเพชรบุรี ราษฎรส่วนใหญ่มีอาชีพด้าน การเกษตรกรรม อาชีพหลักของราษฎร คือการทำสวนผลไม้ ซึ่งไม้ผลที่นิยมปลูกมากที่สุด คือ “มะม่วง” จากที่ราษฎรแถบนี้นิยมปลูกต้นมะม่วงกันแทบทุกบ้านผู้สัญจรไปมาได้พบเห็นจึงเรียก บริเวณหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านต้นมะม่วง” เมื่อมีการจัดตั้งตำบลขึ้น ราษฎรที่นี้จึงใช้ชื่อตำบลว่า “ตำบล ต้นมะม่วง” ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองเพชรบุรี ห่างจากอำเภอเมืองเพชรบุรี ประมาณ 4 กิโลเมตร ทิศ เหนือ จด ตำบลท่าราบ อำเภอเมืองเพชรบุรี ทิศใต้ จด ตำบลสมอพลี อำเภอบ้านลาด ทิศตะวันออก จด ตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมืองเพชรบุรี และทิศตะวันตก จด ตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมืองเพชรบุรี มี เนื้อที่ 4.82 ตารางกิโลเมตร เป็นที่ราบลุ่ม มีคลองชลประทานไหลผ่าน มีแม่น้ำเพชรบุรีไหลผ่าน หมู่

ที่ 1, 2 และ 6 มีหมู่บ้านทั้งหมด 6 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 ท่าศิริ (นาหนองอาจ) หมู่ที่ 2 บ้านไร่ดินน้ำ หมู่ที่ 3 บ้านไร่กล้วย หมู่ที่ 4 บ้านสะพานช้าง หมู่ที่ 5 บ้านนาแคะ-ไร่ทอง และหมู่ที่ 6 บ้านโพธิ์ด้วน มีประชากรทั้งหมด 4,884 คน ชาย 2,292 คน หญิง 2,592 คน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ รับจ้าง ข้าราชการ ทำนา และเลี้ยงสัตว์ (องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วง, 2550)

11. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลับ

เดิมได้เล่าต่อกันมาว่า มีลำคลองน้ำธรรมชาติไหลผ่านหมู่บ้านตำบลนี้จะมีพ่อค้า แม่ค้านำสินค้ามาแลกเปลี่ยนสินค้า โดยใช้เรือเป็นพาหนะในการเดินทาง ชาวบ้านก็นำเรือผ่านมา บริเวณแห่งนี้ ส่วนใหญ่จะพักบริเวณแห่งนี้ เพราะในบริเวณนี้จะมีหนองน้ำใหญ่อยู่ ต่อมารวมตัวกัน จึงเรียกว่า “บ้านหนองพลับ” ทิศเหนือ จด ตำบลนาขุ่น อำเภอเมืองเพชรบุรี ทิศใต้ จด ตำบลหนองขนาน และตำบลหาดเจ้าสำราญ ทิศตะวันออก จดตำบลนาพันสาม และตำบลหาดเจ้าสำราญ และทิศตะวันตก จดตำบลโพไร่หวาน และตำบลคอนยาง อำเภอเมืองเพชรบุรี เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ ไม่มีภูเขาและป่าไม้ ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย มีน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ และคลองชลประทานตลอดทั้งปี มีหมู่บ้านจำนวน 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านสมอดาน หมู่ที่ 2 บ้านหนองสำโหร่ง หมู่ที่ 3 บ้านคอนทราย หมู่ที่ 4 บ้านใหญ่ หมู่ที่ 5 บ้านเหนือ หมู่ที่ 6 บ้านคอนยี่กรอก และหมู่ที่ 7 บ้านคอนขวาง มีประชากรทั้งหมด 2,033 คน ชาย 992 คน หญิง 1,041 คน ประชากร มีอาชีพการเกษตร ได้แก่ ทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ อาชีพรับราชการ รับจ้างทั่วไป และค้าขาย (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลับ, 2550)

12. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขนาน

มีการเล่าขานตำนานการก่อเกิดของ “ตำบลหนองขนาน” สืบต่อกันมาว่า ในบริเวณพื้นที่ของตำบลนี้ เมื่อก่อนเป็นหนองน้ำขนาดใหญ่อยู่ 1 แห่ง มีคนไปตักน้ำที่หนองน้ำ ดังกล่าวสำหรับนำไปใช้ดื่มและใช้ประโยชน์อื่นๆ ต่อมาในฤดูแล้งน้ำได้แห้งลง ปรากฏว่าที่ก้นของ หนองน้ำ ชาวบ้านได้พบทะนานใส่ข้าว ชาวบ้านจึงเรียกหนองดังกล่าวว่า “หนองทะนาน” ต่อมาได้ เรียกเพี้ยนมาเป็น “หนองขนาน” และมีผู้ปกครองตำบลคนแรก คือ ขุนขนาน และได้ใช้เรียกเป็นชื่อ ตำบลตั้งแต่นั้นมาจนถึงทุกวันนี้ ทิศเหนือ จด ตำบลหนองพลับ อำเภอเมืองเพชรบุรี ทิศใต้ จดตำบล หนองจอก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ทิศตะวันออก จดตำบลหาดเจ้าสำราญ อำเภอเมืองเพชรบุรี และทิศตะวันตก จดตำบลคอนยาง อำเภอเมืองเพชรบุรี มีเนื้อที่ 16,529 ไร่ หรือ 26.44 ตารางกิโลเมตร เป็นที่ราบลุ่ม มีพื้นที่บางส่วนติดชายทะเล ได้แก่ บ้านโตนดน้อย หมู่ที่ 12 สภาพพื้นที่ทั่วไป เหมาะแก่การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ไม่มีภูเขาและป่าไม้ ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย มีน้ำจาก แหล่งธรรมชาติ และคลองชลประทานตลอดทั้งปี มีหมู่บ้านจำนวน 13 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านทับน้อย หมู่ที่ 2 บ้านคอนกุ่มนอก หมู่ที่ 3 บ้านคอนกุ่มใน หมู่ที่ 4 บ้านคอนยางโตน หมู่ที่ 5 บ้านหนองช้างตาย

หมู่ที่ 6 บ้านบ่อลาว หมู่ที่ 7 บ้านบ่อโพง หมู่ที่ 8 บ้านหนองหว้า หมู่ที่ 9 บ้านนาคลอง หมู่ที่ 10 บ้านคอนนาลุ่ม หมู่ที่ 11 บ้าน คอนนาลุ่ม หมู่ที่ 12 บ้าน โตนคน้อย และ หมู่ที่ 13 บ้านบ่อโพงเหนือ มีประชากรทั้งหมด 6,482 คน ชาย 3,076 คน หญิง 3,406 คน ประชากรมีอาชีพการเกษตร ได้แก่ ทำนาข้าว ทำสวนผัก เลี้ยงสัตว์ สัตว์ที่เลี้ยงมากได้แก่ โคขุน รองลงมา อาชีพรับจ้างทั่วไป รับราชการ พนักงานบริษัท ประมง และค้าขาย (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขนาน, 2550)

13. องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาน

พื้นที่ตำบลบางจานเดิมเป็นทะเล มีเรือสำเภาบรรทุกสินค้าประเภทถ้วย ชาม จาน ที่ทำจากกระเบื้องเคลือบจากทะเลจีนมากมาย ถูกพายุพัดจนเรือจม นานวันเข้าจึงตื่นเงินและกลายเป็นพื้นดิน มีผู้คนเข้ามาอยู่อาศัยเมื่อชาวบ้านขุดดิน ทำนา ทำไร่ ก็พบถ้วยชาม จาน ซึ่งส่วนมากที่พบจะเป็นจานมากกว่าอย่างอื่น ผู้คนจึงเรียกที่บริเวณนี้ว่าบางจาน ทิศเหนือ จด ตำบลหนองโสน อำเภอเมืองเพชรบุรี ทิศใต้ จดตำบลช่องสะแก อำเภอเมืองเพชรบุรี และตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ทิศตะวันออก จดตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี และทิศตะวันตก จดตำบลช่องสะแก อำเภอเมืองเพชรบุรี มีเนื้อที่ 10,749 ไร่ หรือ 17.20 ตารางกิโลเมตร พื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำนา มีคลองชลประทาน และคลองธรรมชาติไหลผ่าน มีหมู่บ้าน 9 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านวัดชีสาม หมู่ที่ 2 บ้านหนองเปิดน้ำ หมู่ที่ 3 บ้านวัดโลกา หมู่ที่ 4 บ้านท่ามะกอก หมู่ที่ 5 บ้านศาลเจ้าพ่อ หมู่ที่ 6 บ้านไถ่เบีย หมู่ที่ 7 บ้านท่าไทร หมู่ที่ 8 บ้านท่าใหญ่ และ หมู่ที่ 9 บ้านคอนกระเบื้อง มีประชากรทั้งหมด 4,281 คน ชาย 2,086 คน หญิง 2,195 คน ประชากรมีอาชีพ ทำนา ค้าขาย และรับจ้างทั่วไป (องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาน, 2550)

14. องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสะแก

เดิมทีนั้น ชื่อหมู่บ้านช่องสะแก มีสภาพหมู่บ้านเต็มไปด้วยคันสะแก การคมนาคมใช้ทางเกวียนเป็นหลัก เมื่อมีการเดินทางเข้าออกหมู่บ้านก็เกิดเป็นช่องทางเดิน โดยมีคันสะแกปกคลุมอยู่ ทำให้ชาวบ้านเรียกว่า “บ้านช่องสะแก” เมื่อมีการตั้งตำบลก็ใช้ชื่อหมู่บ้านช่องสะแก เป็นชื่อเรียก “ตำบลช่องสะแก” เป็นต้นมา ทิศเหนือ จด ตำบลบางจาน และตำบลหนองโสน อำเภอเมืองเพชรบุรี ทิศใต้ จดตำบลโพพระ ตำบลนาขุ้ง และตำบลสำมะโรง อำเภอเมืองเพชรบุรี ทิศตะวันออก จดตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี และทิศตะวันตก จดตำบลท่าราบ อำเภอเมืองเพชรบุรี มีเนื้อที่ 13,731 ตารางกิโลเมตร หรือ 8,581 ไร่ สภาพโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้เป็นพื้นที่เกษตร มีหมู่บ้านจำนวน 10 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านโลกหม้อ หมู่ที่ 2 บ้านนาข้าวดอก หมู่ที่ 3 บ้านไร่อ้อย หมู่ที่ 4 บ้านช่องสะแก หมู่ที่ 5 บ้านสวนกล้วย หมู่ที่ 6 บ้านโตนดหลายบน หมู่ที่ 7 บ้านโตนดหลายล่าง หมู่ที่ 8 บ้านแจ็กสี-นาเกาะ หมู่ที่ 9 บ้านพีเลี้ยง และหมู่ที่ 10 บ้านสำมะลา

มีประชากรทั้งหมด 6,612 คน ชาย 3,074 คน หญิง 3,538 คน ประชากรมีอาชีพทำนา ค้าขาย ทำไร่ ทำสวน รับจ้างทั่วไป และรับราชการ (องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสะแก, 2550)

15. องค์การบริหารส่วนตำบลโพพระ

ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองเพชรบุรี ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองเพชรบุรี ประมาณ 6 กิโลเมตร ทิศเหนือ จด ตำบลช่องสะแก อำเภอเมืองเพชรบุรี ทิศใต้ จดตำบลนาพันสาม อำเภอเมืองเพชรบุรี ทิศตะวันออก จดตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม และทิศตะวันตก จดตำบลสำมะโรง อำเภอเมืองเพชรบุรี มีเนื้อที่ จำนวน 8,068 ไร่ หรือประมาณ 12.89 ตารางกิโลเมตร เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำนา ทำสวนผลไม้ ปลูกพืชผัก มีพื้นที่ทำนา 6,213.5 ไร่ มีพื้นที่สวนผลไม้ 180 ไร่ พื้นที่ปลูกพืชผัก 7 ไร่ มีหมู่บ้านทั้งหมด 11 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านต้นโพธิ์ หมู่ที่ 2 บ้านหัวบ้าน หมู่ที่ 3 บ้านบางพรม หมู่ที่ 4 บ้านนอกบ้าน หมู่ที่ 5 บ้านบ้านวัด หมู่ที่ 6 บ้านพราหมณ์ หมู่ที่ 7 บ้านนาท่า หมู่ที่ 8 บ้านใต้ (บน) หมู่ที่ 9 บ้านใต้ (ล่าง) หมู่ที่ 10 บ้านนากลิ่น และหมู่ที่ 11 บ้านหนองทะเล ประชากรทั้งหมด 2,277 คน ชาย 1,066 คน หญิง 1,211 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา เลี้ยงสัตว์ ทำตาลโตนด ค้าขาย รับจ้าง มีพื้นที่ทำนา 5,367 ไร่ สวนผลไม้ 180 ไร่ ปลูกพืชผัก 7 ไร่ (องค์การบริหารส่วนตำบลโพพระ, 2550)

16. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม

ทิศเหนือ จดตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม ทิศตะวันออก จดตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม และตำบลหนองโสน อำเภอเมืองเพชรบุรี ทิศใต้ จดเทศบาลเมืองเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี ทิศตะวันตก จดตำบลธงชัย อำเภอเมืองเพชรบุรี มีเนื้อที่ 12.144 ตารางกิโลเมตร หรือ 7,590 ไร่ มีหมู่บ้านทั้งหมด 13 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านใต้วัดน้อย หมู่ที่ 2 บ้านใต้กรมทหาร หมู่ที่ 3 บ้านน้ำหัก หมู่ที่ 4 บ้านท้องคิ่ง หมู่ที่ 5 บ้านโพธิ์ หมู่ที่ 6 บ้านบางปลาหมอ หมู่ที่ 7 บ้านบางปลาหมอ หมู่ที่ 8 บ้านหน้าวัดกุฎี หมู่ที่ 9 บ้านกุ่ม หมู่ที่ 10 บ้านกุ่ม หมู่ที่ 11 บ้านใหม่ หมู่ที่ 12 บ้านใต้เหมืองใหญ่ แล หมู่ที่ 13 บ้านเหนือวัดปากคลอง มีประชากรทั้งหมด 6,207 คน ชาย 3,197 คน หญิง 3,010 คน ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำสวน อาชีพรองลงมาส่วนใหญ่รับจ้างทั่วไป ค้าขาย เช่า ข้าวหลาม ขนมนอกนั้นก็เลี้ยง โค เป็ด ไก่ (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม, 2550)

17. องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะพร้าว

ทิศเหนือ จดตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย ทิศใต้ จดตำบลหัวสะพาน อำเภอเมืองเพชรบุรี ทิศตะวันออก จดตำบลวังตะโก อำเภอเมืองเพชรบุรี และทิศตะวันตก จดตำบลห้วยท่าช้าง อำเภอเมืองเพชรบุรี มีเนื้อที่ 6.397 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,160 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ดินอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเกษตรกรรม มีหมู่บ้านจำนวน 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านนาโพธิ์ หมู่ที่ 2 บ้านหนองกะปิ หมู่ที่ 3 บ้านต้นมะพร้าว และ หมู่ที่ 4 บ้านนาหลวง มีประชากรทั้งหมด 2,154 คน

ชาย 1,037 คน หญิง 1,092 คน ประชากรมีอาชีพทำนา เลี้ยงสัตว์ ค้าขาย และรับจ้าง (องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะพร้าว, 2550)

18. องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก

ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอเมืองเพชรบุรี ระยะทางห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองเพชรบุรี ประมาณ 8 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 12.91 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 8,068.75 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ดินอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเกษตรกรรม มีคลองบางจากและคลองส่งน้ำไหลผ่านตำบลทั้งปี ฤดูฝนมักจะเกิดน้ำท่วมขังเป็นประจำ มีหมู่บ้าน 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านดอนสนาม หมู่ที่ 2 บ้านปากคลอง หมู่ที่ 3 บ้านใหม่ หมู่ที่ 4 บ้านสามเรือน หมู่ที่ 5 บ้านเหมืองไกรทอง หมู่ที่ 6 บ้านหัวเวียง หมู่ที่ 7 บ้านทุ่งเพือและ หมู่ที่ 8 บ้านลำพัง มีประชากรทั้งสิ้น 2,106 คน ชาย 1,013 คน หญิง 1,093 คน ประชากรมีอาชีพทางเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ และรับจ้างทั่วไป (องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก, 2550)

จากความคิดเห็น ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจหลายอย่างซึ่งล้วนแต่เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นและจากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินการมาก การบริหารจัดการเก็บภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพก็เป็นส่วนหนึ่งในการนำรายได้จากการเก็บภาษีอากรมาพัฒนาท้องถิ่นเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในท้องถิ่นของตน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภัทริน เชมะสุนันท์ (2544 : 63-64) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีของกรุงเทพมหานคร โดยมีสาเหตุตามข้อสมมุติฐานที่กำหนดไว้คือ 1) มีข้อจำกัดในการจัดหารายได้ อันเนื่องมาจากกรอบของกฎหมายจัดตั้งกรุงเทพมหานคร สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ พ.ศ. 2538 ได้กำหนดแหล่งรายได้หลักของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยรายได้ที่มาจากภาษีอากร รายได้ที่มีใช้ภาษีอากรและเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ซึ่งตามโครงสร้างรายได้ของกรุงเทพมหานครแหล่งรายได้ที่มีสัดส่วนสูงที่สุดคือ รายได้จากภาษีอากร แต่จะมีสัดส่วนที่ภาษีที่ส่วนราชการอื่นจัดเก็บได้จะมีอัตราส่วนที่สูง แต่ภาษีที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองอยู่ในระดับที่ยังต่ำเพราะกรุงเทพมหานครมีประเภทภาษีที่จัดเก็บเองเพียง 3 ประเภท คือ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย 2) กฎหมายที่ถือเป็นหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีของกรุงเทพมหานครล้าสมัยอัตราการจัดเก็บไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 มีวิธีปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

มีข้อยกเว้นภาษีหลายประการ นอกจากนี้ยังมีอัตราภาษีที่ต่ำไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมของปัจจุบัน พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2516 ภาษีบำรุงท้องที่ ของกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่อยู่ในข้อยกเว้น เพราะที่ดินถูกใช้เป็นที่ปลูกสร้างที่อยู่อาศัย เป็นจำนวนมากและมีอัตราภาษีต่ำ พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534 มีข้อยกเว้นป้ายที่ไม่ต้องเสียภาษีจำนวนมาก 3) ขาดการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการ ปฏิบัติงานจัดเก็บภาษีของกรุงเทพมหานคร สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ แม้ปัจจุบันจะมีการนำระบบ คอมพิวเตอร์ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บภาษี เพื่อให้เกิดเป็นระบบฐานข้อมูลและ มีการทำแผนที่ภาษีเพียงบางเขต ทำให้การจัดเก็บภาษีของกรุงเทพมหานครยังไม่ครบถ้วนทั่วถึง เพราะไม่สามารถตรวจสอบติดตามและทวงถามได้เนื่องจากไม่มีข้อมูลเพียงพอ 4) ขาดศักยภาพ ในการจัดเก็บภาษีของกรุงเทพมหานคร สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ เจ้าหน้าที่มักปฏิบัติงานตามที่เคย ปฏิบัติกันมานาน จึงเกิดความชำนาญเฉพาะหน้าที่บางส่วน และจะมีเจ้าหน้าที่บางส่วนที่ขาดความรู้ ความชำนาญในการบริหารงานจัดเก็บ เนื่องจากขาดการฝึกอบรม ทำให้การจัดเก็บภาษีของ กรุงเทพมหานครไม่ครบถ้วนทั่วถึง 5) ขาดการประชาสัมพันธ์ สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ การจัดเก็บ ภาษีของกรุงเทพมหานคร ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลว่า ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครจะต้องเสียภาษีอะไรบ้างให้แก่กรุงเทพมหานคร มีกำหนดเวลา ต้องชำระภาษีเมื่อไร มีอัตราการจัดเก็บภาษีเท่าไร เพื่อสร้างจิตสำนึกในการเสียภาษีให้แก่ กรุงเทพมหานคร

ญาณิศา ปัญญาภาค (2546 : 50-51) ศึกษาเรื่อง การประเมินการบริหารการจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดิน ศึกษากรณีเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การบริหาร การจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ของเทศบาลนครอุบลราชธานี 1) ด้านวิธีการจัดเก็บภาษีโรงเรือน และที่ดิน เรื่องข้อมูลทางภาษีมมีปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง 2) ด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้และ เจ้าหน้าที่แผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน ประชาชนที่มาชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน ได้รับการ อธิบาย เหตุผล การคำนวณและจำนวนเงินที่ต้องจ่ายทุกครั้งชัดเจนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานล่าช้าใช้เวลานานและหลายขั้นตอน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3) ด้าน ระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับภาษีโรงเรือนและที่ดิน อัตราภาษีในปัจจุบันมีความเหมาะสมและยุติธรรม อยู่ในระดับปานกลาง อัตราค่าปรับในปัจจุบันเป็นอัตราต่ำมากเห็นด้วยกับการเพิ่มอัตราขึ้นอีก ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และการจัดเก็บภาษีกรณีที่ให้ลูกอยู่อาศัยบ้าน โดยมิได้จ่ายค่าเช่าจริง ค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง 4) ประชาชนผู้ที่อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน ที่มีสภาพแตกต่างในเรื่องเพศและอาชีพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการจัดเก็บภาษีโรงเรือน และที่ดินของเทศบาลนครอุบลราชธานีไม่แตกต่างกัน

สุภรณ์ วิชัย (2546 : 42-46) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า 1) ปัญหาจากการบริหารงานด้านบุคลากร พบว่ามีปัญหาด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ไม่เพียงพอต่อปริมาณงานจัดเก็บรายได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือปัญหาด้านการแบ่งแยกงานและหน้าที่ด้านการจัดเก็บรายได้ไว้อย่างเหมาะสม ส่วนปัญหาด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้เต็มใจให้บริการประชาชนทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ปัญหาด้านระบบการจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัญหาด้านการได้รับอิสระในการแสดงความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ปัญหาด้านการวางแผนในการจัดเก็บรายได้ทุกขั้นตอน กับปัญหาด้านการประเมินผลการจัดเก็บรายได้อย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ด้านการออกหนังสือเวียนแจ้งผู้เสียภาษีทุกรายทราบล่วงหน้า มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาด้านยานพาหนะมีเพียงพอกับปัญหาด้านมีการใช้คอมพิวเตอร์มาเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บรายได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ปัญหาด้านสภาพห้องทำงานของงานจัดเก็บรายได้เหมาะสมดี ส่วนปัญหาด้านการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ปัญหาด้านงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมีปัญหาปานกลาง โดยมีปัญหาด้านงบประมาณที่ได้รับมักไม่ค่อยทันเวลา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) ปัญหาจากการปฏิบัติงานด้านภาษีบำรุงท้องที่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมีปัญหาเล็กน้อย โดยมีปัญหาด้าน การดำเนินคดีกับผู้ค้างชำระภาษีบำรุงท้องที่ หรือหลีกเลี่ยงภาษีมักมีปัญหาในการประสานงานกับนิติกร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ปัญหาด้านการตรวจสอบความถูกต้องของแบบประเมินภาษีบำรุงท้องที่กับทะเบียนทรัพย์สิน กับปัญหาด้านการสำรวจผู้ไม่มาชำระภาษีบำรุงท้องที่ และมีหนังสือเตือนผู้ที่ยังไม่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ทุกราย มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ด้านภาษีโรงเรือนและที่ดินในภาพรวมอยู่ในระดับปัญหาเล็กน้อย โดยมีปัญหาด้านการจัดทำแผนที่ภาษีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ปัญหาด้านการอบรมชี้แจงเจ้าหน้าที่เพื่อทบทวนความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ด้านภาษีป้ายในภาพรวมอยู่ในระดับมีปัญหาเล็กน้อย โดยมีปัญหาด้านการอบรมชี้แจงเจ้าหน้าที่เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานจัดเก็บภาษีป้าย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ปัญหาด้านผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย แล้วไม่ยอมชำระภายในกำหนดเวลา หน่วยงานมีหนังสือเตือนเป็นระยะๆ ไม่น้อยกว่า 3 ครั้งทุกราย

ธีระศักดิ์ โฆษณวุฒิ (2547 : 116- 118) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ 1) ปัจจัยด้านลักษณะ โครงสร้างและวิธีการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ในการจัดเก็บภาษี เนื่องจากคณะผู้บริหารสามารถประสานงานด้านการจัดเก็บภาษีกับพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างได้เป็นอย่างดี และได้ดำเนินการต่อผู้หลีกเลี่ยงไม่ชำระภาษีด้วยการมีหนังสือประสาน

ขอความร่วมมือและชี้แจงเหตุผลก่อนที่จะลงโทษ กฎหมายด้านภาษีที่ใช้อยู่มีความเหมาะสมตลอดจนมีวิธีการจัดการกับผู้หลบเลี่ยงไม่ชำระภาษีโดยใช้มาตรการทางด้านกฎหมายบังคับอย่างจริงจัง 2) ปัจจัยด้านบุคลากรมีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลเนื่องมาจากคณะผู้บริหารและพนักงานมีความรู้ความเข้าใจในการจัดเก็บภาษี 3) ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์และสถานที่โดยรวม ซึ่งได้แก่ สภาพภูมิทัศน์ของที่ทำกร ที่จอดรถ มีความสะดวก มีสถานที่กว้างขวางพร้อมให้บริการประชาชน ไม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการจัดเก็บภาษี 4) ปัจจัยด้านงบประมาณโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีการสนับสนุนงบประมาณในด้านปรับปรุงสถานที่ วัสดุ และอุปกรณ์ต่างๆ แต่ปัจจัยด้านนี้ไม่มีผลสัมฤทธิ์ในการจัดเก็บภาษี ปัจจัยด้านผู้เสียภาษีได้แก่ ความร่วมมือ จิตสำนึก ความรู้ ความเข้าใจของผู้เสียภาษีมียผลสัมฤทธิ์ในการจัดเก็บภาษี ในส่วนปัจจัยด้านระบบการจัดเก็บภาษีไม่ว่าจะเป็นการสร้างความร่วมมือกับประชาชน มาตรการในการจัดเก็บภาษี ความเป็นธรรม ความถูกต้องในการคำนวณภาษี ความสะดวก รวดเร็ว ความแน่นอน ชัดเจน และการประหยัด ความเหมาะสมในด้านค่าใช้จ่ายล้วนมีผลต่อการทำให้ อบต.สามารถจัดเก็บภาษีให้สัมฤทธิ์ผลในระดับสูงทั้งสิ้น ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน คือ ผู้เสียภาษีไม่แจ้งข้อมูลด้านภาษีให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ปัญหาการใช้นโยบายบัญชีปานกลางที่ดินล้ำสมัย ประชาชนผู้เสียภาษีส่วนน้อยขาดจิตสำนึกในการเสียภาษี ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการเสียภาษีของประชาชน พบว่าประชาชนผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษี ขาดความรู้และความเข้าใจในวิธีและขั้นตอนเกี่ยวกับการเสียภาษี เนื่องมาจากยังไม่มีการประชุมสัมพันธ์เกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดีพอ

สนธยา ทองดี (2547 : 62-63) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษี ศึกษากรณีเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม พบว่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้กับเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ ส่วนใหญ่มีความเข้าใจในวิธีการชำระภาษีทั้ง 3 ประเภท คือ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งในทางปฏิบัติพบว่าเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อได้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับขั้นตอนระยะเวลาและวิธีการชำระภาษี ทั้งทางด้านออกเสียงตามสายและในรูปแบบป้ายโฆษณา ติดต่อกันตลอดเป็นประจำทุกปี รวมทั้งการแจ้งเตือนให้ผู้เสียภาษีมียความู้ความเข้าใจในวิธีการและระยะเวลาในการชำระภาษี การสำรวจความเห็นของผู้มีหน้าที่เสียภาษีต่อ การชำระภาษี จะเห็นว่าผู้เสียภาษีส่วนใหญ่มีความเห็นที่ดีต่อการชำระภาษี ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีได้แก่ การได้รับบริการในการชำระภาษีอย่างสะดวกของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ได้มีเวลาในการชี้แจงถึงระเบียบวิธีการชำระภาษีและความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี ซึ่งผู้มีหน้าที่เสียภาษี มีความรู้สึกว่า เทศบาลได้ประเมินภาษีได้ถูกต้องก่อให้เกิดความรู้สึกอยากชำระภาษีให้กับเทศบาลซึ่งจะส่งผลทำให้เป้าหมายในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลเป็นไปตาม

งบประมาณที่ตั้งไว้ นอกจากนี้การให้ข้อมูลข่าวสารตลอดจนความรู้เกี่ยวกับภาษีอากรจะช่วยให้ผู้เสียภาษีมองความเข้าใจถึงหน้าที่ หลักการและวิธีการเสียภาษีมีส่วนสำคัญในความสมัครใจในการเสียภาษีของผู้เสียภาษีให้ดียิ่งขึ้น

วิชัย กว้างสวัสดิ์ (2547 : 54-56) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน เทศบาลตำบลกุศลนิม อำเภอบางขวัญ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า 1) ประชาชนที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน มีเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีอายุระหว่าง 30-50 ปี มากที่สุด จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน พบว่า ในด้านความสำนึกในหน้าที่การชำระภาษี และด้านประสิทธิภาพของพนักงานจัดเก็บภาษี ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ส่วนด้านลักษณะของกฎหมาย ด้านบรรยากาศ และด้านโครงสร้างภาษีโรงเรือนและที่ดินมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินของประชาชนที่มีสถานภาพแตกต่างกันในเรื่องเพศ และอาชีพ พบว่า ประชาชนผู้เสียภาษีเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีโดยรวมและเป็นรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านความสำนึกในหน้าที่ในการชำระภาษี ด้านลักษณะของกฎหมาย ด้านประสิทธิภาพของพนักงานจัดเก็บภาษี ด้านบรรยากาศ และด้านโครงสร้างภาษีโรงเรือนและที่ดิน ผู้เสียภาษีเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีไม่แตกต่างกัน ประชาชนผู้เสียภาษีที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีโดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านลักษณะของกฎหมาย ด้านประสิทธิภาพของพนักงาน และด้านโครงสร้างภาษีโรงเรือนและที่ดิน ไม่แตกต่างกัน ส่วนอีก 2 ด้าน คือ ด้านความสำนึกในหน้าที่ในการชำระภาษี และด้านบรรยากาศ พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 4) การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน พบว่า เจ้าหน้าที่ทุกคนเห็นว่ากฎหมายภาษีโรงเรือนและที่ดิน มีความชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อน อัตราในการจัดเก็บภาษี และบทลงโทษสำหรับผู้กระทำผิดส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสม อัตราการจัดเก็บภาษีเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เห็นว่ามีความสอดคล้องกัน ในส่วนของปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ พบว่า ด้านบุคลากร เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เห็นว่าจำนวนบุคลากรที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอ ด้านงบประมาณ พบว่า งบประมาณที่ได้รับยังไม่เพียงพอ ด้านความร่วมมือจากผู้เสียภาษี พบว่า ยังต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้

ณัฐชา เชื้อทอง (2547 : 49-52) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลห้วยข้าวกล้า อำเภอบุณฑล จังหวัดพะเยา พบว่า ข้อมูลที่ได้จากเจ้าหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีประเด็นเกี่ยวกับสถานที่ในการจัดเก็บภาษียังไม่มีความเหมาะสม เพราะสถานที่ที่มีพื้นที่คับแคบและไม่มีพื้นที่ให้ประชาชนนั่งรอบริเวณจุดรับชำระภาษี รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น เช่น การ

บริการน้ำดื่ม การบริการด้านความรู้ หรือสื่อด้านเอกสารการเสียภายี ประเด็นเกี่ยวกับนโยบายและการบริหาร การกำหนดช่วงเวลาในการจัดเก็บภายีของเทศบาลแต่ละปี มีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว และในการลดหย่อนภายีก็มีหลักปฏิบัติที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน การออกพื้นที่สำรวจข้อมูลในการจัดเก็บภายีและการบริการประชาชน ยังไม่ครอบคลุมในทุกพื้นที่และการประชาสัมพันธ์ยังไม่เพียงพอ การลงพื้นที่ยังไม่เคร่งครัดเท่าใด ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการชำระภายีน้อยมาก เพราะทางส่วนกลางก็ได้มีกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ กำหนดมาให้้อย่างชัดเจน ประกอบกับประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภายีขาดจิตสำนึกและความเข้าใจในเรื่องการเสียภายี ส่วนปัญหาในการปฏิบัติงานที่พบมาก คือ ข้อมูลพื้นฐานในการจัดเก็บภายีปัจจุบันไม่มีความสมบูรณ์ ประเด็นเกี่ยวกับองค์กรและบุคลากร จำนวนเจ้าหน้าที่รัฐที่ให้บริการเกี่ยวกับการจัดเก็บภายีและงบประมาณด้านการจัดเก็บรายได้ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ข้อมูลที่ได้จากประชาชนที่มีหน้าที่เสียภายี ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดเก็บภายีของเทศบาล ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดสถานที่ในการบริการรับชำระภายี นโยบายและการจัดเก็บภายี การจัดบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดเก็บภายี และการบริหารงานจัดเก็บภายีของเทศบาล ความเข้าใจและความเต็มใจในการจ่ายภายีของประชาชน โดยภาพรวมประชาชนมีความพึงพอใจในระบบการจัดเก็บภายีของเทศบาล

ลดาวัลย์ สงกรานต์ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภายี ศึกษากรณีเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภายีของเทศบาลตำบลท่าข้าม และเปรียบเทียบปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภายีของเทศบาลตำบลท่าข้ามโดยจำแนกตามเพศ อาชีพ ระยะเวลาที่มาใช้บริการ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งบริการ ได้อย่างสะดวก ปัญหารองลงมา คือ ปัญหาด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ปัญหาการยอมรับคุณภาพของบริการ ปัญหาความสามารถของผู้รับบริการ และปัญหาความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้บริการเสียภายี พบว่า ปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภายีของเทศบาลตำบลท่าข้ามแตกต่างกันตามเพศ อาชีพ และระยะเวลาที่มาใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารเทศบาลเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการเสนอให้ผู้ใช้บริการเสียภายีมีทางเลือก โดยชำระทางไปรษณีย์ ชำระผ่านธนาคาร หรือจัดหน่วยบริการรับชำระภายีนอกสถานที่ นอกจากนี้ควรตั้งงบประมาณเพื่อใช้ในการปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการจัดเก็บภายี และฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการด้านการจัดเก็บภายี เพื่อบริการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ให้บริการ

สุพจน์ แสงฉาย (2548 : 91-92) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภายีของเทศบาลเมืองลำพูน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่มีผลต่อการไปชำระภายี ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อ

การไปชำระภาษี ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพและความรู้เกี่ยวกับภาษี ในด้านการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารและประชาสัมพันธ์นั้น กลุ่มประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความเห็นในระดับปานกลาง ทำให้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจึงไม่แตกต่างกัน แนวโน้มการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลได้มากขึ้นแต่ไหนนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถในการเสียภาษีของประชาชนและความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลอีกด้วย โดยการเน้นประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนให้ตระหนักถึงหน้าที่ที่ต้องไปชำระภาษี เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการไปชำระภาษี รวมทั้งการเน้นการบริการในการไปชำระภาษีให้เกิดความสะดวก รวดเร็วและถูกต้อง ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ของเทศบาลส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าประสิทธิภาพในการบริการจัดเก็บภาษีของเทศบาลอยู่ในระดับต่ำเดิม เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2543) ปัญหาและอุปสรรค จากการวิเคราะห์ปัญหาทั้งก่อนการจัดเก็บ ระหว่างการจัดเก็บและหลังการจัดเก็บภาษี สามารถสรุปได้ว่า ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกเกี่ยวกับการไปชำระภาษี รวมทั้งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการไปชำระภาษี ทั้งความรู้ของประชาชนและความรู้ของบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษี

ปณิษฐา รักรธรรม (2548 : 66-72) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษี ขององค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี 1) กลไกโครงสร้างของระบบภาษี เป็นปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีในระดับเห็นด้วยปานกลาง โดยเห็นว่า ปัญหาขั้นตอนการจัดเก็บภาษี การประเมินทุกขั้นตอนมีความล่าช้า แบบแสดงรายการเข้าใจยาก เป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับเห็นด้วยมากและมีความเห็นเกี่ยวกับภาษีที่ อบต.จัดเก็บมีความเป็นธรรม เห็นด้วยระดับปานกลาง ปัจจัยด้านกฎหมายเป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับเห็นด้วยมาก 2) บุคลากรผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี เป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับเห็นด้วยน้อย โดยเห็นว่า บุคลากรได้รับการพัฒนา ด้านความรู้ ทักษะใหม่ เพิ่มเติม 3) ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี เป็นปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีในระดับเห็นด้วยมาก โดยเห็นว่า ผู้เสียภาษีย้ายที่อยู่ เปลี่ยนหรือยกเลิกกิจการมักไม่แจ้งให้ อบต.ทราบ นอกจากนี้ผู้เสียภาษียังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในระเบียบกฎหมาย ขอบบังคับ แนวทางปฏิบัติ ในการเสียภาษี 4) ปัญหาด้านการบริหารจัดการจัดเก็บภาษี ปัจจัยด้านการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีเป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับเห็นด้วยมาก โดยเห็นว่า ปัญหาด้านการจัดทำระบบฐานข้อมูลผู้เสียภาษีทำได้ยาก เนื่องจากข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้ฐานข้อมูลขาดความทันสมัย ปัญหาและอุปสรรคในระดับรองลงมา คือ ปัญหาผู้เสียภาษีได้รับทราบข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ ขั้นตอนวิธีการเสียภาษีไม่เพียงพอ ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ให้บริการ ผู้เสียภาษีคับแคบ ไม่ได้รับความสะดวก ปัญหา อบต.ขาดการวางแผนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีหรือมีการวางแผนแต่ปฏิบัติตามแผนได้ไม่ครบ อบต.ขาดการนำเทคโนโลยีที่จะช่วย

อำนวยความสะดวกในการจัดเก็บภาษีและค้นหาข้อมูลที่สะดวก กลุ่มประชาชน ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

- 1) กลไกโครงสร้างของระบบภาษี เป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับเห็นด้วยปานกลาง โดยเห็นว่า ขั้นตอนและวิธีการจัดเก็บภาษีมีความยุ่งยาก ปัญหาด้านกฎหมายเป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับเห็นด้วยมาก โดยเห็นว่าในการจัดเก็บภาษีต้องอาศัยอำนาจของกฎหมายในการจัดเก็บ
- 2) บุคลากรผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี เป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับเห็นด้วยน้อย โดยเห็นว่าบุคลากรต้องมีความรู้ ความชำนาญ เกี่ยวกับกฎระเบียบ ต้อนรับผู้เสียภาษีด้วยอัธยาศัยไมตรีอันดี
- 3) ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี เป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับเห็นด้วยปานกลาง โดยเห็นว่าหากผู้เสียภาษีเกิดจิตสำนึกที่ดีจะก่อให้เกิดความร่วมมือในการเสียภาษีที่ดี โดยปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่สุดคือ ผู้เสียภาษีส่วนใหญ่ไม่เข้าใจในกฎระเบียบ
- 4) การบริหารจัดการเก็บภาษี เป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับเห็นด้วยปานกลาง โดยเห็นว่า ปัญหาด้านการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ความสะดวกในการเสียภาษี โดยให้สามารถชำระได้ทางไปรษณีย์หรือชำระทางอินเทอร์เน็ต

เจษฎา ชุ่มพันธ์ (2548 : 51) ศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเชิงใน จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผู้เสียภาษีท้องที่ส่วนใหญ่เป็นเพศชายอายุระหว่าง 41-50 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อาชีพเกษตรกร มีรายได้ต่อปีตั้งแต่ 20,001-50,000 บาท มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมเป็นรายด้าน คือ ด้านสถานที่ให้บริการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่และด้านค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ที่อยู่ในระดับปานกลางและมีความคิดเห็นด้วยในระดับมาก คือ ด้านวิธีการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ และด้านระเบียบ/กฎหมาย เกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องที่

อนันต์ จันทร์หงษ์ (2550 : 70) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา มีอาชีพเกษตรกร มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท สถานภาพสมรส มีปัญหาเกี่ยวกับการชำระภาษีบำรุงท้องที่มากที่สุดคือ ปัญหาด้านความเหมาะสมของอัตราภาษี รองลงมาคือ ปัญหาด้านการรับแจ้งข้อมูลข่าวสาร ปัญหาด้านความเหมาะสมของระเบียบหรือกฎหมาย ปัญหาด้านความเหมาะสมของช่องทางการให้บริการ ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการ และปัญหาด้านความเหมาะสมของสถานที่ให้บริการตามลำดับ

สรูป การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่อง แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เสียหาย คือ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะทางที่มาใช้บริการ โดยพิจารณาจากผลงานของ วิชัย กว้างสวาสดี (2547) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน เทศบาลตำบลกุดดิน อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ลดาวัลย์ สงกรานต์ (2548) ศึกษาเรื่อง ปัญหาของผู้ใช้บริการเสียหาย ศึกษากรณีเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา สุพจน์ แสงฉาย (2548) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของเทศบาลเมืองลำพูน เฉยฉา ชุ่มพันธ์ (2548) ศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมืองในจังหวัดอุบลราชธานี และ อนันต์ จันทร์หงษ์ (2550) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่ของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์

ตัวแปรตาม ได้แก่ แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งแบ่งเป็น ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านการชำระภาษี ด้านการจัดเก็บภาษี และแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ โดยพิจารณาจากผลงานของ กัทริน เขมะสุนันท์ (2544) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีของกรุงเทพมหานคร ญาณิศา ปัญญาภาค (2546) ศึกษาเรื่อง การประเมินการบริหารการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ศึกษากรณีเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี สุภรณ์ วิชัย (2546) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ชีระศักดิ์ โหมยคุณวุฒิ (2547) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ สนธยา ทองดี (2547) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษี ศึกษากรณีเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม วิชัย กว้างสวาสดี (2547) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน เทศบาลตำบลกุดดิน อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ณิชชา เชื้อทอง (2547) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลห้วยข้าวก่ำ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา ลดาวัลย์ สงกรานต์ (2548) ศึกษาเรื่อง ปัญหาของผู้ใช้บริการเสียหาย ศึกษากรณีเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ปณิษฐา รักรธรรม (2548) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เฉยฉา ชุ่มพันธ์ (2548) ศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมืองใน จังหวัดอุบลราชธานี และอนันต์ จันทร์หงษ์ (2550) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์

ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้กับองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2552) จำนวน 12,368 ราย
2. หัวหน้าเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 18 ราย

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) และวิธีการสุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดตัวอย่างของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane's) ตามสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ค่าความผิดพลาดที่ยอมรับได้ กำหนดให้เท่ากับ .05

$$n = \frac{12,368}{1 + 12,368 (.05)^2}$$

$$= 387$$

ดังนั้นจึงใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 387 ราย

ขั้นที่ 2 สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)

ขั้นนี้ใช้องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นชั้นในการแบ่ง โดยใช้สูตร ดังนี้

จำนวนตัวอย่างในแต่ละ = $\frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ในแต่ละอบต.}}{\text{จำนวนผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ทั้งหมด}}$

องค์การบริหารส่วนตำบล

จำนวนผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ทั้งหมด

จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล แสดงในตารางที่

3.1

ตารางที่ 3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เขต
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

องค์การบริหารส่วนตำบล	ประชากร (คน) ผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่	กลุ่มตัวอย่าง (คน) ผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่
1. โปไร่หวาน	494	15
2. นาพันสาม	1,014	32
3. ธงชัย	885	28
4. หนองโสน	417	13
5. ดอนยาง	1,413	44
6. นาวัง	551	17
7. ไร่ส้ม	726	23
8. บ้านหม้อ	455	14
9. สามะโรง	511	16
10. โปพระ	513	16
11. ต้นมะม่วง	221	7
12. บ้านกุ่ม	586	18
13. ต้นมะพร้าว	239	8

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
14.บางจาก	657	21
15.ช่องสะแก	751	24
16.หนองพลับ	423	13
17.หนองขนาน	1,701	53
18.บางจาน	811	25
รวม	12,368	387

ขั้นที่ 3 การเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยไปหาผู้เสียหายในหมู่บ้านแต่ละตำบลทั้ง 18 แห่ง จนครบ 387 ราย ช่วงวันที่ 15-30 สิงหาคม 2553

2. หัวหน้าเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง รวม 9 ราย ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลโพไร่หวาน องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม องค์การบริหารส่วนตำบลคอนยาง องค์การบริหารส่วนตำบลนาวัง องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสะแก องค์การบริหารส่วนตำบลสามะโรง องค์การบริหารส่วนตำบลโพพระ องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาน และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้เสียหายบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 18 แห่ง แบบสอบถามสำหรับผู้เสียหายบำรุงท้องที่ ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (Forced Choice) โดยมีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะทางที่มาใช้บริการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการชำระภาษี จำนวน 19 ข้อ และปัญหาการจัดเก็บภาษี จำนวน 16 ข้อ เป็นคำถามปลายปิด โดยให้เลือกตอบ 5 ระดับได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด พร้อมแนวทางการจัดเก็บภาษี จำนวน 9 ข้อ เป็นคำถามปลายเปิด

โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัย
2. ศึกษาข้อมูลจากตำรา ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัย และเอกสาร นำมาเป็นแนวทางในการสร้างประเด็นและตัวชี้วัดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม
3. วิเคราะห์ตัวแปรย่อยของตัวแปรตามออกเป็นตัวชี้วัด (Indicators) ต่างๆ และนำตัวแปรชี้วัดไปสร้างเป็นแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) จากนั้นได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. แบบสัมภาษณ์ (Interview) โดยผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ หัวหน้าเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 9 แห่ง

แบบสัมภาษณ์ แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 9 ข้อ เป็นคำถามปลายเปิด

การทดสอบเครื่องมือ

การทดสอบเครื่องมือการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

1. การทดสอบเครื่องมือชนิดแบบสอบถามเพื่อหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1 การทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหา รวมถึงภาษาและสำนวนที่ใช้ในแบบสอบถาม จากนั้นนำผลของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกัน คำนวณหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งคำนวณจากความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับข้อคำถามที่สร้างขึ้น โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (คูวิมล ทิรกานันท์, 2546 : 144) จากนั้นได้ปรับปรุงแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1.1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันทนา กลิ่นงาม อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

1.1.2 ดร.พวงเพ็ญ สว่างใจ อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

1.1.3 นางสุเพชรสรณ์ ต้นพัฒนา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาเวียง

1.2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้พัฒนาและจัดทำขึ้นหลังได้รับการแก้ไขเบื้องต้นแล้วไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 30 ราย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยวิธีของ ครอนบาค (Cronbach's Reliability Coefficient Alpha) แบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94

1.2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการชำระภาษี มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .90 โดยจำแนกเป็น ด้านความพอใจเพียงของบริการที่มีอยู่ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .91 ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .76 ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .92 ด้านความสามารถของผู้รับบริการ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .90 และด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .89

1.2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดเก็บภาษี มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .95 โดยจำแนกเป็น ด้านโครงสร้างระบบภาษี มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .94 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .93 ด้านประชาชนผู้เสียภาษี มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .91 และด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .90

1.3 นำแบบสอบถามที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้ว นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ต้อง เรียบร้อย ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. การทดสอบเครื่องมือชนิดแบบสัมภาษณ์ โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหา รวมถึงภาษาและสำนวนที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์ และได้นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นชอบแล้วไปทดลองสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา ในส่วนของความเชื่อมั่นนั้น ใช้วิธีการสัมภาษณ์ซ้ำ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้วิจัยเตรียมแบบสอบถามจำนวน 387 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 9 ฉบับ ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 15 - 30 สิงหาคม 2553 พร้อมทั้งนัดหมายวิธีการส่งแบบสอบถามกลับคืน
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน จำนวน 387 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 9 ฉบับ มาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เรียบร้อยแล้วมากำหนดเลขที่ของแบบสอบถาม และค่าคะแนนของคำตอบในแบบสอบถามแต่ละข้อ
2. นำค่าคะแนนของคำตอบในแบบสอบถามแต่ละข้อ ไปป้อนข้อมูลใน โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์
3. นำข้อมูลที่ได้รับจากการประมวลผลไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะทางที่มาใช้บริการ ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการชำระภาษี และปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ชนิด 5 ตัวเลือก ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด นำมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
4	หมายถึง	มีปัญหา

3	หมายถึง	มีปัญหาปานกลาง
2	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
1	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด

สำหรับแบบสอบถามเพื่อประเมิน ปัญหาการชำระภาษี และปัญหาการจัดเก็บภาษี บำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาุ้ง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้กำหนด เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยในแต่ละระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีปัญหาระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีปัญหาระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีปัญหาระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีปัญหาระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาระดับมากที่สุด

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการจัดการเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตาม การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะทางที่มาใช้ บริการ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) กรณีที่พบความ แตกต่างได้ทดสอบ ความแตกต่างรายคู่โดยใช้เซฟเฟ (Scheffe)

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอ ข้อมูลในรูปความเรียง (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษีบำรุงท้องที่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของผู้เสียภาษี้องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของหัวหน้าเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้้องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

N ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย

F ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างของความแปรปรวน

df ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

ss ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Sum of Square)

MS ค่าเฉลี่ยผลรวมคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Mean Square)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
1.1 ประถมศึกษา	104	26.90
1.2 มัธยมศึกษา/ปวช.	86	22.20
1.3 อนุปริญญา/ปวส.	62	16.00
1.4 ปริญญาตรี	118	30.50
1.5 สูงกว่าปริญญาตรี	17	4.40
รวม	387	100.00
2. อาชีพ		
2.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	91	23.50
2.2 ธุรกิจส่วนตัว	103	26.60
2.3 รับจ้าง	86	22.20
2.4 เกษตรกร	107	27.70
รวม	387	100.00
3. รายได้ต่อเดือน		
3.1 ไม่เกิน 5,000 บาท	90	23.30
3.2 5,001 – 10,000 บาท	167	43.20
3.3 10,001 – 15,000 บาท	87	22.50
3.4 15,001 – 20,000 บาท	27	7.00
3.5 มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป	16	4.00
รวม	387	100.00
4. ระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการ		
4.1 น้อยกว่า 1 กิโลเมตร	71	18.30
4.2 ระหว่าง 1 – 10 กิโลเมตร	212	54.80
4.3 ระหว่าง 11 – 20 กิโลเมตร	46	11.90
4.4 ระหว่าง 21 – 30 กิโลเมตร	14	3.60
4.5 ระหว่าง 31 – 40 กิโลเมตร	22	5.70
4.6 มากกว่า 40 กิโลเมตรขึ้นไป	22	5.70
รวม	387	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 รองลงมาคือ ประถมศึกษา จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90 มีอาชีพเกษตรกร มากที่สุด จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 27.70 รองลงมาคือ ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 มีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท มากที่สุด จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 43.20 รองลงมาคือ ไม่เกิน 5,000 บาท จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 และระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการระหว่าง 1 – 10 กิโลเมตร มากที่สุด จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 54.80 รองลงมาคือ น้อยกว่า 1 กิโลเมตร จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.30

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวม

ปัญหาด้านการชำระภาษีบำรุงท้องที่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	อันดับที่
ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่	3.40	0.80	ปานกลาง	1
ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ	2.72	0.90	ปานกลาง	3
ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก	2.62	0.95	ปานกลาง	5
ด้านความสามารถของผู้รับบริการ	3.20	0.93	ปานกลาง	2
ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ	2.63	0.96	ปานกลาง	4
ค่าเฉลี่ยรวม	2.91	0.64	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้เสียภาษีมียุทธศาสตร์ด้านปัญหาด้านการชำระภาษีบำรุงท้องที่ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ($\bar{X} = 2.91$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางสูงสุด คือ ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.80) รองลงมาคือ ด้านความสามารถของผู้รับบริการ ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.93) ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ ($\bar{X} = 2.72$, S.D. = 0.90) ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ ($\bar{X} = 2.63$, S.D. = 0.96) และด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 2.62$, S.D. = 0.95) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่

ข้อ	ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	อันดับที่
1.	ความรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่	3.57	0.93	มาก	1
2.	การอำนวยความสะดวก อธิบายชี้แจงและคุณภาพของเจ้าหน้าที่	3.55	1.01	มาก	2
3.	ขาดการให้บริการเวลาที่เพียงพอของเจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บภาษี	3.11	1.11	ปานกลาง	4
4.	ความเพียงพอของจำนวนเจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บภาษี	3.36	0.94	ปานกลาง	3
ค่าเฉลี่ยรวม		3.40	0.80	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้เสียภาษีมีปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่ ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.93) รองลงมาคือ การอำนวยความสะดวก อธิบายชี้แจงและคุณภาพของเจ้าหน้าที่ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 1.01) ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความเพียงพอของจำนวนเจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บภาษี ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.94) รองลงมาคือ ขาดการให้บริการเวลาที่เพียงพอของเจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บภาษี ($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 1.11) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ

ข้อ	ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	อันดับที่
1.	สถานที่ตั้งขององค์กรบริหารส่วนตำบลหาได้ยาก	2.73	1.02	ปานกลาง	2
2.	องค์กรบริหารส่วนตำบลไม่มีป้ายบอกทางไปยังสถานที่ทำการ	2.74	1.08	ปานกลาง	1
3.	การสัญจรไปมาในการมาชำระภาษีบำรุงท้องที่ไม่สะดวก	2.70	1.05	ปานกลาง	3
ค่าเฉลี่ยรวม		2.73	0.90	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้เสียภาษีมีปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่ ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.73$, S.D. = 0.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางสูงสุด คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลไม่มีป้ายบอกทางไปยังสถานที่ทำการ ($\bar{X} = 2.74$, S.D. = 1.08) รองลงมาคือ สถานที่ตั้งขององค์กรบริหารส่วนตำบลหาได้ยาก ($\bar{X} = 2.73$, S.D. = 1.02) และการสัญจรไปมาในการมาชำระภาษีบำรุงท้องที่ไม่สะดวก ($\bar{X} = 2.70$, S.D. = 1.05) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อ	ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	อันดับที่
1.	องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (เช่น ที่นั่งพัก น้ำดื่ม หนังสือพิมพ์ บริการถ่ายเอกสาร)	2.60	1.12	ปานกลาง	3
2.	องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีอุปกรณ์เครื่องมือที่พร้อมและทันสมัยในการให้บริการ (เช่น คอมพิวเตอร์)	2.54	1.12	ปานกลาง	4
3.	องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีป้ายบอกขั้นตอนในการเสียภาษีบำรุงท้องที่	2.66	1.05	ปานกลาง	2
4.	องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการลดขั้นตอนและระยะเวลาให้กระชับขึ้นในการเสียภาษีบำรุงท้องที่	2.69	1.10	ปานกลาง	1
ค่าเฉลี่ยรวม		2.62	0.95	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้เสียภาษีมักมีปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่ ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.62$, S.D. = 0.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางสูงสุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการลดขั้นตอนและระยะเวลาให้กระชับขึ้นในการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 1.10) รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีป้ายบอกขั้นตอนในการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ($\bar{X} = 2.66$, S.D. = 1.05) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (เช่น ที่นั่งพัก น้ำดื่ม หนังสือพิมพ์ บริการถ่ายเอกสาร) ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 1.12) และองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีอุปกรณ์เครื่องมือที่พร้อมและทันสมัยในการให้บริการ (เช่น คอมพิวเตอร์) ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = 1.12) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านความสามารถของผู้รับบริการ

ข้อ	ด้านความสามารถของผู้รับบริการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	อันดับที่
1.	การรับรู้ข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์เรื่องการชำระภาษีบำรุงท้องที่	3.30	1.05	ปานกลาง	1
2.	การกรอกแบบฟอร์มต่างๆ ในการชำระภาษีบำรุงท้องที่	3.26	1.06	ปานกลาง	2
3.	ค่าบริการในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ของผู้รับบริการ	3.11	1.02	ปานกลาง	4
4.	การสื่อสารทำความเข้าใจในการชำระภาษีบำรุงท้องที่กับเจ้าหน้าที่	3.13	1.10	ปานกลาง	3
ค่าเฉลี่ยรวม		3.20	0.93	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้เสียภาษีมักมีปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่ด้านความสามารถของผู้รับบริการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางสูงสุด คือ การรับรู้ข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์เรื่องการชำระภาษีบำรุงท้องที่ ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 1.05) รองลงมาคือ การกรอกแบบฟอร์มต่างๆ ในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 1.06) การสื่อสารทำความเข้าใจในการชำระภาษีบำรุงท้องที่กับเจ้าหน้าที่ ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 1.10) และค่าบริการในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ของผู้รับบริการ ($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 1.02) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ

ข้อ	ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	อันดับที่
1.	ความไม่เสมอภาคในการบริการของเจ้าหน้าที่	2.73	1.10	ปานกลาง	1
2.	ความไม่ตรงต่อเวลาในการบริการของเจ้าหน้าที่	2.68	1.09	ปานกลาง	2
3.	สถานที่จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ที่ไม่มีความเหมาะสม	2.58	1.03	ปานกลาง	3
4.	เจ้าหน้าที่ไม่เต็มใจในการบริการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	2.53	1.15	ปานกลาง	4
ค่าเฉลี่ยรวม		2.63	0.96	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้เสียภาษีมียุทธการชำระภาษีบำรุงท้องที่ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.63$, S.D. = 0.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางสูงสุด คือ ความไม่เสมอภาคในการบริการของเจ้าหน้าที่ ($\bar{X} = 2.73$, S.D. = 1.10) รองลงมาคือ ความไม่ตรงต่อเวลาในการบริการของเจ้าหน้าที่ ($\bar{X} = 2.68$, S.D. = 1.09) สถานที่จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ที่ไม่มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 2.58$, S.D. = 1.03) และเจ้าหน้าที่ไม่เต็มใจในการบริการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ($\bar{X} = 2.53$, S.D. = 1.15) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวม

ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านการจัดเก็บภาษี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	อันดับ ที่
ด้านโครงสร้างระบบภาษี	2.85	0.93	ปานกลาง	2
ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	2.65	1.01	ปานกลาง	4
ด้านประชาชนผู้เสียภาษี	2.99	0.89	ปานกลาง	1
ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี	2.77	0.92	ปานกลาง	3
ค่าเฉลี่ยรวม	2.81	0.84	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้เสียภาษีมีปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ($\bar{X} = 2.81$, S.D. = 0.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางสูงสุด คือ ด้านประชาชนผู้เสียภาษี ($\bar{X} = 2.99$, S.D. = 0.89) รองลงมาคือ ด้านโครงสร้างระบบภาษี ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 0.93) ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี ($\bar{X} = 2.77$, S.D. = 0.92) และด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.65$, S.D. = 1.01) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านโครงสร้างระบบภาษี

ข้อ	ด้านโครงสร้างระบบภาษี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	อันดับที่
1.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีขั้นตอนวิธีการจัดเก็บภาษียุ่งยากล่าช้า	2.78	1.14	ปานกลาง	4
2.	กฎหมายภาษีบำรุงท้องที่เก่าล้าสมัยไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน	2.83	1.09	ปานกลาง	3
3.	การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ไม่ครอบคลุมผู้เสียภาษีทุกราย	2.85	1.04	ปานกลาง	2
4.	บทกำหนดโทษผู้ค้างภาษีไม่รุนแรง ทำให้ผู้เสียภาษีไม่สนใจชำระภาษี	2.93	1.08	ปานกลาง	1
ค่าเฉลี่ยรวม		2.85	0.93	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้เสียภาษีมักมีปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ด้านโครงสร้างระบบภาษีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 0.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางสูงสุด คือ บทกำหนดโทษผู้ค้างภาษีไม่รุนแรง ทำให้ผู้เสียภาษีไม่สนใจชำระภาษี ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 1.08) รองลงมาคือ การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ไม่ครอบคลุมผู้เสียภาษีทุกราย ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 1.04) กฎหมายภาษีบำรุงท้องที่เก่าล้าสมัยไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 1.09) และองค์การบริหารส่วนตำบลมีขั้นตอนวิธีการจัดเก็บภาษียุ่งยากล่าช้า ($\bar{X} = 2.78$, S.D. = 1.14) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

ข้อ	ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	อันดับที่
1.	เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน	2.65	1.11	ปานกลาง	2
2.	เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่สามารถอธิบายข้อสงสัยหรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น	2.70	1.16	ปานกลาง	1
3.	เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่มีฐานข้อมูลของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่	2.60	1.10	ปานกลาง	3
ค่าเฉลี่ยรวม		2.65	1.01	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้เสียภาษีมีปัญหากการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ($\bar{X} = 2.65$, S.D. = 1.01) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่สามารถอธิบายข้อสงสัยหรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ($\bar{X} = 2.70$, S.D. = 1.16) รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.65$, S.D. = 1.11) และเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่มีฐานข้อมูลของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 1.10) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านประชาชนผู้เสียภาษี

ข้อ	ด้านประชาชนผู้เสียภาษี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	อันดับที่
1.	ผู้เสียภาษีไม่ยื่นแบบประเมินภาษีบำรุงท้องที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด	2.97	0.99	ปานกลาง	4
2.	ผู้เสียภาษีไม่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ตามระยะเวลาที่กำหนด	2.98	1.01	ปานกลาง	3
3.	ผู้เสียภาษีไม่แจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบเมื่อมีการย้ายที่อยู่หรือเปลี่ยนแปลงเจ้าของที่ดิน	3.00	1.12	ปานกลาง	2
4.	ผู้เสียภาษีไม่เข้าใจกฎหมาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติในการเสียภาษีบำรุงท้องที่	3.03	1.07	ปานกลาง	1
ค่าเฉลี่ยรวม		2.99	0.89	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้เสียภาษีมีปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ด้านประชาชนผู้เสียภาษีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ($\bar{X} = 2.99$, S.D. = 0.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางสูงสุด คือ ผู้เสียภาษีไม่เข้าใจกฎหมาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติในการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 1.07) รองลงมาคือ ผู้เสียภาษีไม่แจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบเมื่อมีการย้ายที่อยู่หรือเปลี่ยนแปลงเจ้าของที่ดิน ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 1.12) ผู้เสียภาษีไม่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.01) และผู้เสียภาษีไม่ยื่นแบบประเมินภาษีบำรุงท้องที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 2.97$, S.D. = 0.99) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี

ข้อ	ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา	อันดับที่
1.	แบบแสดงรายการกรอกข้อมูลเข้าใจยาก	2.92	1.05	ปานกลาง	1
2.	ผู้เสียภาษีไม่ได้รับหนังสือแจ้งให้มาชำระภาษีตามเวลาที่กำหนด	2.78	1.06	ปานกลาง	2
3.	เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่มีการเตรียมแบบพิมพ์คำร้องต่างๆ ไว้	2.70	1.09	ปานกลาง	5
4.	เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีขาดการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพื่อให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น ชำระทางไปรษณีย์ ทางธนาคาร	2.71	1.08	ปานกลาง	4
5.	องค์กรบริหารส่วนตำบลขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสียภาษีมีความรู้ ความเข้าใจในการชำระภาษี	2.72	1.13	ปานกลาง	3
ค่าเฉลี่ยรวม		2.77	0.92	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้เสียภาษีมีปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ($\bar{X} = 2.77$, S.D. = 0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางสูงสุด คือ แบบแสดงรายการกรอกข้อมูลเข้าใจยาก ($\bar{X} = 2.92$, S.D. = 1.05) รองลงมาคือ ผู้เสียภาษีไม่ได้รับหนังสือแจ้งให้มาชำระภาษีตามเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 2.78$, S.D. = 1.06) องค์กรบริหารส่วนตำบลขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสียภาษีมีความรู้ ความเข้าใจในการชำระภาษี ($\bar{X} = 2.72$, S.D. = 1.13) เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีขาดการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพื่อให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น ชำระทางไปรษณีย์ ทางธนาคาร ($\bar{X} = 2.71$, S.D. = 1.08) และเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่มีการเตรียมแบบพิมพ์คำร้องต่างๆ ไว้ ($\bar{X} = 2.70$, S.D. = 1.09) ตามลำดับ

**ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษีบำรุง
ท้องที่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล**

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษีบำรุงท้องที่
ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านการชำระภาษี	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านความพอเพียงของ บริการที่มีอยู่	ระหว่างกลุ่ม	4	13.561	3.390	5.533**	.000
	ภายในกลุ่ม	382	234.065	.613		
	รวม	386	247.626			
ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	12.882	3.221	4.132**	.003
	ภายในกลุ่ม	382	297.720	.779		
	รวม	386	310.602			
ด้านความสะดวกและสิ่ง อำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	4	21.494	5.374	6.210**	.000
	ภายในกลุ่ม	382	330.548	.865		
	รวม	386	352.042			
ด้านความสามารถของ ผู้รับบริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	8.407	2.102	2.446*	.046
	ภายในกลุ่ม	382	328.247	.859		
	รวม	386	336.654			
ด้านการยอมรับคุณภาพของ บริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	19.167	4.792	5.466**	.000
	ภายในกลุ่ม	382	334.865	.877		
	รวม	386	354.032			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	8.044	2.011	5.041**	.001
	ภายในกลุ่ม	382	152.397	.399		
	รวม	386	160.440			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้เสียภาษีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาต่อการชำระภาษี บำรุงท้องที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ ด้านความสะดวกและ สิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ มีปัญหาต่อการชำระภาษีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านความสามารถของผู้รับบริการมีปัญหาต่อการชำระภาษี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษีบำรุงท้องที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe

ปัญหาด้านการชำระภาษี	ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา /ปวช.	อนุปริญญา /ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่	ประถมศึกษา	-	.22	.05	.14	.71*
	มัธยมศึกษา/ปวช.		-	.17	.08	.93**
	อนุปริญญา/ปวส.			-	.09	.76**
	ปริญญาตรี				-	.85**
	สูงกว่าปริญญาตรี					-
ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ	ประถมศึกษา	-	.28	.16	.36	.76*
	มัธยมศึกษา/ปวช.		-	.11	.08	.48
	อนุปริญญา/ปวส.			-	.20	.59
	ปริญญาตรี				-	.39
	สูงกว่าปริญญาตรี					-
ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก	ประถมศึกษา	-	.35	.07	.42*	.95**
	มัธยมศึกษา/ปวช.		-	.28	.07	.60
	อนุปริญญา/ปวส.			-	.35	.89*
	ปริญญาตรี				-	.53
	สูงกว่าปริญญาตรี					-
ด้านความสามารถของผู้รับบริการ	ประถมศึกษา	-	.24	.11	.33	.13
	มัธยมศึกษา/ปวช.		-	.13	.09	.36
	อนุปริญญา/ปวส.			-	.22	.24
	ปริญญาตรี				-	.46
	สูงกว่าปริญญาตรี					-

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ปัญหาด้านการ ชำระภาษี	ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา /ปวช.	อนุปริญญา /ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
ด้านการยอมรับ คุณภาพของ บริการ	ประถมศึกษา	-	.27	.08	.43*	.88*
	มัธยมศึกษา/ปวช.		-	.19	.17	.60
	อนุปริญญา/ปวส.			-	.35	.79*
	ปริญญาตรี				-	.44
	สูงกว่าปริญญาตรี					-
รวม	ประถมศึกษา	-	.27	.09	.34**	.35
	มัธยมศึกษา/ปวช.		-	.18	.06	.07
	อนุปริญญา/ปวส.			-	.24	.25
	ปริญญาตรี				-	.01
	สูงกว่าปริญญาตรี					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษี บำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา วิเคราะห์รายคู่

ด้านความพอใจเพียงของบริการที่มีอยู่ ปรากฏว่า มีความแตกต่างในคู่ของระดับการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี กับประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับ การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กับ มัธยมศึกษา/ปวช. อนุปริญญา/ปวส. และปริญญาตรีมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ ปรากฏว่า มีความแตกต่างในคู่ของระดับการศึกษาสูงกว่า ปริญญาตรี กับประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ไม่แตกต่างกัน

ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ปรากฏว่า มีความแตกต่างในคู่ของระดับ การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กับประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ของสูงปริญญาตรี กับอนุปริญญา/ปวส. และคู่ของปริญญาตรีกับประถมศึกษา มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ด้านความสามารถของผู้รับบริการ ปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ไม่แตกต่างกันทุกคู่

ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของระดับการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี กับประถมศึกษา และ อนุปริญญา/ปวส. และกลุ่มของปริญญาตรีกับประถมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

โดยรวม ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของระดับการศึกษาปริญญาตรี กับประถมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษีบำรุงท้องที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอาชีพ

ด้านการชำระภาษี	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่	ระหว่างกลุ่ม	3	1.724	.575	.895	.444
	ภายในกลุ่ม	383	245.902	.642		
	รวม	386	247.626			
ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ	ระหว่างกลุ่ม	3	5.413	1.804	2.264	.081
	ภายในกลุ่ม	383	305.189	.797		
	รวม	386	310.602			
ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	3	9.990	3.330	3.729*	.012
	ภายในกลุ่ม	383	342.052	.893		
	รวม	386	352.042			
ด้านความสามารถของผู้รับบริการ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.861	.954	1.094	.351
	ภายในกลุ่ม	383	333.794	.872		
	รวม	386	336.654			
ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ	ระหว่างกลุ่ม	3	4.932	1.644	1.804	.146
	ภายในกลุ่ม	383	349.100	.911		
	รวม	386	354.032			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	3.775	1.258	3.077*	.028
	ภายในกลุ่ม	383	156.665	.409		
	รวม	386	160.440			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้เสียภาษีที่มีอาชีพต่างกัน มีปัญหาต่อการชำระภาษีบำรุงท้องที่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวกมีปัญหาต่อการชำระภาษีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านด้านความพอใจเพียงของบริการที่มีอยู่ ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ และด้านความสามารถของผู้รับบริการมีปัญหาต่อการชำระภาษีไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษีบำรุงท้องที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe

ปัญหา ด้านการชำระภาษี	อาชีพ	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง	เกษตรกร
ด้านความสะดวกและ สิ่งอำนวยความสะดวก	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-	.29	.19	.44*
	ธุรกิจส่วนตัว		-	.01	.14
	รับจ้าง			-	.25
	เกษตรกร				-
รวม	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-	.13	.08	.27*
	ธุรกิจส่วนตัว		-	.05	.14
	รับจ้าง			-	.19
	เกษตรกร				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษีบำรุงท้องที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอาชีพ วิเคราะห์รายคู่

ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของอาชีพเกษตรกร กับรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

โดยรวม ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของอาชีพเกษตรกร กับรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษีบำรุงท้องที่
ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ด้านการชำระภาษี	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านความพอเพียงของบริการ ที่มีอยู่	ระหว่างกลุ่ม	4	7.623	1.906	3.033*	.018
	ภายในกลุ่ม	382	240.003	.628		
	รวม	386	247.626			
ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	14.516	3.629	4.682**	.001
	ภายในกลุ่ม	382	296.086	.775		
	รวม	386	310.602			
ด้านความสะดวกและสิ่ง อำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	4	27.091	6.773	7.962**	.000
	ภายในกลุ่ม	382	324.951	.851		
	รวม	386	352.042			
ด้านความสามารถของ ผู้รับบริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	.617	.154	.175	.951
	ภายในกลุ่ม	382	336.037	.880		
	รวม	386	336.654			
ด้านการยอมรับคุณภาพของ บริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	19.860	4.965	5.676**	.000
	ภายในกลุ่ม	382	334.172	.875		
	รวม	386	354.032			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	5.895	1.474	3.643**	.006
	ภายในกลุ่ม	382	154.545	.405		
	รวม	386	160.440			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้เสียภาษีที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีปัญหาต่อการชำระภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่มีปัญหาต่อการชำระภาษีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านการยอมรับคุณภาพของบริการมีปัญหาต่อการชำระภาษีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความสามารถของผู้รับบริการไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษีบำรุงท้องที่ของ
องค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ต่อเดือน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe

ปัญหาด้านการ ชำระภาษี	รายได้ต่อเดือน	. ไม่เกิน 5,000				มากกว่า
		บาท	5,001 – 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 – 20,000 บาท	20,000 บาท ขึ้นไป
ด้านความพอเพียง ของบริการที่มีอยู่	ไม่เกิน 5,000 บาท	-	.09	.04	.20	.56
	5,001 – 10,000 บาท		-	.05	.29	.65*
	10,001 – 15,000 บาท			-	.25	.60
	15,001 – 20,000 บาท				-	.36
	มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป					-
ด้านการเข้าถึง แหล่งบริการ	ไม่เกิน 5,000 บาท	-	.33	.12	.08	.87*
	5,001 – 10,000 บาท		-	.21	.25	.54
	10,001 – 15,000 บาท			-	.04	.75*
	15,001 – 20,000 บาท				-	.79
	มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป					-
ด้านความสะดวก และสิ่งอำนวยความสะดวก	ไม่เกิน 5,000 บาท	-	.48**	.19	.06	1.14**
	5,001 – 10,000 บาท		-	.28	.41	.66
	10,001 – 15,000 บาท			-	.13	.94**
	15,001 – 20,000 บาท				-	1.08**
	มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป					-
ด้านการยอมรับ คุณภาพของ บริการ	ไม่เกิน 5,000 บาท	-	.42*	.20	.40	1.02**
	5,001 – 10,000 บาท		-	.21	.02	.60
	10,001 – 15,000 บาท			-	.20	.82*
	15,001 – 20,000 บาท				-	.62
	มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป					-
รวม	ไม่เกิน 5,000 บาท	-	.25	.09	.04	.46
	5,001 – 10,000 บาท		-	.16	.21	.21
	10,001 – 15,000 บาท			-	.05	.37
	15,001 – 20,000 บาท				-	.42
	มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษี บำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ต่อเดือนวิเคราะห์รายคู่

ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ปรากฏว่า มีความแตกต่างในคู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไปกับ 5,001-10,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ ปรากฏว่า มีความแตกต่างในคู่ของรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไปกับไม่เกิน 5,000 บาท และ 10,001-15,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ปรากฏว่า มีความแตกต่างในคู่ของรายได้ ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไปกับไม่เกิน 5,000 บาท 10,001-15,000 บาท และ 15,001-20,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 มีความแตกต่างในคู่ของรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท กับไม่เกิน 5,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ ปรากฏว่า มีความแตกต่างในคู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไปกับไม่เกิน 5,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 คู่ของรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป กับ 10,001-15,000 บาทมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คู่ของรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท กับไม่เกิน 5,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

โดยรวม ปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ไม่แตกต่างกันทุกคู่

ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการ

ด้านการชำระภาษี	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่	ระหว่างกลุ่ม	5	11.041	2.208	3.556**	.004
	ภายในกลุ่ม	381	236.585	.621		
	รวม	386	247.626			
ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ	ระหว่างกลุ่ม	5	8.001	1.600	2.015	.076
	ภายในกลุ่ม	381	302.601	.794		
	รวม	386	310.602			
ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	5	13.466	2.693	3.031**	.011
	ภายในกลุ่ม	381	338.576	.889		
	รวม	386	352.042			
ด้านความสามารถของผู้รับบริการ	ระหว่างกลุ่ม	5	14.101	2.820	3.331**	.006
	ภายในกลุ่ม	381	322.553	.847		
	รวม	386	336.654			
ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ	ระหว่างกลุ่ม	5	14.607	2.921	3.279**	.007
	ภายในกลุ่ม	381	339.425	.891		
	รวม	386	354.032			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	5	7.880	1.576	3.936**	.002
	ภายในกลุ่ม	381	152.561	.400		
	รวม	386	160.440			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผู้เสียภาษีที่มีระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการต่างกัน มีปัญหาต่อการชำระภาษีบำรุงท้องที่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความสามารถของผู้รับบริการ และด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ มีปัญหาต่อการชำระภาษีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษีบำรุงท้องที่ของ
องค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการ เป็นรายคู่ด้วยวิธี
Scheffe

ปัญหา	ระยะทางที่ใช้	น้อยกว่า	1 – 10	11 – 20	21 – 30	31 – 40	มากกว่า 40
ด้านการชำระภาษี	บริการ	1 กม.	กม.	กม.	กม.	กม.	กม.ขึ้นไป
ด้านความ พอใจเพียงของ บริการที่มีอยู่	น้อยกว่า 1 กม.	-	.25	.01	.08	.30	.13
	1 – 10 กม.		-	.24	.33	.55	.38
	11 – 20 กม.			-	.09	.31	.14
	21 – 30 กม.				-	.22	.05
	31 – 40 กม.					-	.17
	มากกว่า 40 กม. ขึ้นไป						-
ด้านความ สะดวกและสิ่ง อำนวยความสะดวก	น้อยกว่า 1 กม.	-	.37	.14	.26	.64	.06
	1 – 10 กม.		-	.22	.11	.27	.43
	11 – 20 กม.			-	.11	.50	.20
	21 – 30 กม.				-	.39	.32
	31 – 40 กม.					-	.70
	มากกว่า 40 กม. ขึ้นไป						-
ด้าน ความสามารถ ของผู้รับบริการ	น้อยกว่า 1 กม.	-	.33	.08	.03	.33	.18
	1 – 10 กม.		-	.25	.36	.66	.15
	11 – 20 กม.			-	.11	.41	.10
	21 – 30 กม.				-	.30	.21
	31 – 40 กม.					-	.51
	มากกว่า 40 กม. ขึ้นไป						-
ด้านการยอมรับ คุณภาพของ บริการ	น้อยกว่า 1 กม.	-	.40	.03	.29	.54	.02
	1 – 10 กม.		-	.37	.11	.14	.38
	11 – 20 กม.			-	.26	.52	.01
	21 – 30 กม.				-	.25	.27
	31 – 40 กม.					-	.52
	มากกว่า 40 กม. ขึ้นไป						-

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ปัญหา	ระยะทางที่ใช้	น้อยกว่า	1 – 10	11 – 20	21 – 30	31 – 40	มากกว่า 40
ด้านการชำระภาษี	บริการ	1 กม.	กม.	กม.	กม.	กม.	กม.ขึ้นไป
	น้อยกว่า 1 กม.	-	.32*	.05	.10	.22	.00
	1 – 10 กม.		-	.27	.22	.10	.31
	11 – 20 กม.			-	.05	.16	.05
รวม	21 – 30 กม.				-	.11	.10
	31 – 40 กม.					-	.21
	มากกว่า 40 กม.						-
	ขึ้นไป						-

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษี บำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการ วิเคราะห์รายคู่ ปรากฏว่า ด้านความพอใจเพียงของบริการที่มีอยู่ ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความสามารถของผู้รับบริการ ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการและ โดยรวมเมื่อเปรียบเทียบ รายคู่ไม่แตกต่างกันทุกคู่

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านการจัดเก็บภาษี	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านโครงสร้างระบบภาษี	ระหว่างกลุ่ม	4	11.929	2.982	3.501**	.008
	ภายในกลุ่ม	382	325.423	.852		
	รวม	386	337.352			
ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	4	19.742	4.936	5.083**	.001
	ภายในกลุ่ม	382	370.932	.971		
	รวม	386	390.674			
ด้านประชาชนผู้เสียภาษี	ระหว่างกลุ่ม	4	11.291	2.823	3.624**	.006
	ภายในกลุ่ม	382	297.514	.779		
	รวม	386	308.805			
ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี	ระหว่างกลุ่ม	4	11.604	2.901	3.502**	.008
	ภายในกลุ่ม	382	316.479	.828		
	รวม	386	328.083			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	12.549	3.137	4.656**	.001
	ภายในกลุ่ม	382	257.382	.674		
	รวม	386	269.932			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ผู้เสียภาษีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างระบบภาษี ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านประชาชนผู้เสียภาษี และด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

ตารางที่ 4.22 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของ
องค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe

ปัญหาด้านการ จัดเก็บภาษี	ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา /ปวช.	อนุปริญญา /ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
ด้าน โครงสร้าง ระบบภาษี	ประถมศึกษา	-	.21	.11	.30	.80*
	มัธยมศึกษา/ปวช.		-	.10	.09	.59
	อนุปริญญา/ปวส.			-	.19	.69
	ปริญญาตรี				-	.19
	สูงกว่าปริญญาตรี					-
ด้านเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน	ประถมศึกษา	-	.22	.16	.44*	.95**
	มัธยมศึกษา/ปวช.		-	.05	.22	.74
	อนุปริญญา/ปวส.			-	.27	.79
	ปริญญาตรี				-	.52
	สูงกว่าปริญญาตรี					-
ด้านประชาชน ผู้เสียภาษี	ประถมศึกษา	-	.22	.01	.11	.80*
	มัธยมศึกษา/ปวช.		-	.22	.10	.59
	อนุปริญญา/ปวส.			-	.12	.81*
	ปริญญาตรี				-	.69
	สูงกว่าปริญญาตรี					-
ด้านการบริหาร การจัดเก็บภาษี	ประถมศึกษา	-	.18	.09	.32	.74*
	มัธยมศึกษา/ปวช.		-	.09	.14	.56
	อนุปริญญา/ปวส.			-	.23	.65
	ปริญญาตรี				-	.42
	สูงกว่าปริญญาตรี					-
รวม	ประถมศึกษา	-	.20	.09	.29	.83**
	มัธยมศึกษา/ปวช.		-	.12	.09	.62
	อนุปริญญา/ปวส.			-	.20	.74*
	ปริญญาตรี				-	.53
	สูงกว่าปริญญาตรี					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระดับการศึกษาวิเคราะห์รายคู่

ด้านโครงสร้างระบบภาษี ปรากฏว่า มีความแตกต่างในคู่ของระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ปรากฏว่า มีความแตกต่างในคู่ของระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับ ประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ของระดับการศึกษาปริญญาตรีกับประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ด้านประชาชนผู้เสียภาษี ปรากฏว่า มีความแตกต่างในคู่ของระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับ ประถมศึกษาและอนุปริญญา/ปวส. มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี ปรากฏว่า มีความแตกต่างในคู่ของระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

โดยรวม ปรากฏว่า มีความแตกต่างในคู่ของระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ของระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับ อนุปริญญา/ปวส. มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามอาชีพ

ด้านการจัดเก็บภาษี	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านโครงสร้างระบบภาษี	ระหว่างกลุ่ม	3	6.095	2.032	2.349	.072
	ภายในกลุ่ม	383	331.257	.865		
	รวม	386	337.352			
ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	7.046	2.349	2.345	.073
	ภายในกลุ่ม	383	383.628	1.002		
	รวม	386	390.674			
ด้านประชาชนผู้เสียภาษี	ระหว่างกลุ่ม	3	4.678	1.559	1.964	.119
	ภายในกลุ่ม	383	304.126	.794		
	รวม	386	308.805			
ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี	ระหว่างกลุ่ม	3	5.063	1.688	2.001	.113
	ภายในกลุ่ม	383	323.020	.843		
	รวม	386	328.083			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	3.599	1.200	1.725	.161
	ภายในกลุ่ม	383	266.333	.695		
	รวม	386	269.932			

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ผู้เสียภาษีที่มีอาชีพต่างกัน มีปัญหาต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโครงสร้างระบบภาษี ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านประชาชนผู้เสียภาษี และด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี มีปัญหาไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ตารางที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่
ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ด้านการจัดเก็บภาษี	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านโครงสร้างระบบภาษี	ระหว่างกลุ่ม	4	18.240	4.560	5.459**	.000
	ภายในกลุ่ม	382	319.112	.835		
	รวม	386	337.352			
ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	4	19.728	4.932	5.079**	.001
	ภายในกลุ่ม	382	370.946	.971		
	รวม	386	390.674			
ด้านประชาชนผู้เสียภาษี	ระหว่างกลุ่ม	4	13.822	3.456	4.475**	.002
	ภายในกลุ่ม	382	294.983	.772		
	รวม	386	308.805			
ด้านการบริหารการจัดเก็บ ภาษี	ระหว่างกลุ่ม	4	13.207	3.302	4.006**	.003
	ภายในกลุ่ม	382	314.876	.824		
	รวม	386	328.083			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	15.550	3.887	5.838**	.000
	ภายในกลุ่ม	382	254.382	.666		
	รวม	386	269.932			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ผู้เสียภาษีที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีปัญหาต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโครงสร้างระบบภาษี ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านประชาชนผู้เสียภาษี และด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

ตารางที่ 4.25 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของ
องค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ต่อเดือน เป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe

ปัญหาด้านการ จัดเก็บภาษี	รายได้ต่อเดือน	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 – 20,000 บาท	มากกว่า 20,000บาท ขึ้นไป
ด้าน โครงสร้าง ระบบภาษี	ไม่เกิน 5,000 บาท	-	.31	.21	.10	1.09**
	5,001 – 10,000 บาท		-	.10	.21	.78*
	10,001 – 15,000 บาท			-	.11	.89*
	15,001 – 20,000 บาท				-	.1.00*
	มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป					-
ด้านเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน	ไม่เกิน 5,000 บาท	-	.35	.24	.13	1.12**
	5,001 – 10,000 บาท		-	.11	.22	.77
	10,001 – 15,000 บาท			-	.11	.88*
	15,001 – 20,000 บาท				-	.99*
	มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป					-
ด้านประชาชน ผู้เสียภาษี	ไม่เกิน 5,000 บาท	-	.17	.09	.08	.96**
	5,001 – 10,000 บาท		-	.03	.21	.84*
	10,001 – 15,000 บาท			-	.17	.87*
	15,001 – 20,000 บาท				-	1.04**
	มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป					-
ด้านการบริหาร การจัดเก็บภาษี	ไม่เกิน 5,000 บาท	-	.33	.17	.07	.84*
	5,001 – 10,000 บาท		-	.16	.25	.51
	10,001 – 15,000 บาท			-	.09	.67
	15,001 – 20,000 บาท				-	.76
	มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป					-
รวม	ไม่เกิน 5,000 บาท	-	.28	.18	.05	1.00**
	5,001 – 10,000 บาท		-	.10	.22	.72*
	10,001 – 15,000 บาท			-	.12	.82**
	15,001 – 20,000 บาท				-	.95**
	มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามรายได้ต่อเดือน วิเคราะห์รายคู่

ด้านโครงสร้างระบบภาษี ปรากฏว่า มีความแตกต่างในคู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป กับไม่เกิน 5,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไปกับ 5,001-10,000 บาท 10,001-15,000 บาท และ 15,001-20,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ปรากฏว่า มีความแตกต่างในคู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไปกับไม่เกิน 5,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป กับ 10,001-15,000 บาท และ 15,001-20,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ด้านประชาชนผู้เสียภาษี ปรากฏว่า มีความแตกต่างในคู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไปกับไม่เกิน 5,000 บาท และ 15,001-20,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป กับ 5,001-10,000 บาท และ 10,001-15,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี มีความแตกต่างในคู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป กับไม่เกิน 5,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

โดยรวม ปรากฏว่า มีความแตกต่างในคู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป กับไม่เกิน 5,000 บาท 10,001-15,000 บาท และ 15,001-20,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป กับ 5,001-10,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการ

ด้านการจัดเก็บภาษี	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านโครงสร้างระบบภาษี	ระหว่างกลุ่ม	5	10.109	2.022	2.354*	.040
	ภายในกลุ่ม	381	327.244	.859		
	รวม	386	337.352			
ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	5	15.724	3.145	3.196**	.008
	ภายในกลุ่ม	381	374.950	.984		
	รวม	386	390.674			
ด้านประชาชนผู้เสียภาษี	ระหว่างกลุ่ม	5	5.891	1.178	1.482	.195
	ภายในกลุ่ม	381	302.914	.795		
	รวม	386	308.805			
ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี	ระหว่างกลุ่ม	5	16.186	3.237	3.954**	.002
	ภายในกลุ่ม	381	311.898	.819		
	รวม	386	328.083			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	5	10.557	2.111	3.102**	.009
	ภายในกลุ่ม	381	259.374	.681		
	รวม	386	269.932			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ผู้เสียภาษีที่มีระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการต่างกัน มีปัญหาต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโครงสร้างระบบภาษี มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านประชาชนผู้เสียภาษีไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.27 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของ
องค์กรบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการ เป็นรายคู่ด้วยวิธี
Scheffe

ปัญหา	ระยะทางที่ใช้	น้อยกว่า	1 – 10	11 – 20	21 – 30	31 – 40	มากกว่า 40
ด้านการชำระภาษี	บริการ	1 กม.	กม.	กม.	กม.	กม.	กม.ขึ้นไป
ด้านโครงสร้าง ระบบภาษี	น้อยกว่า 1 กม.	-	.32	.04	.19	.57	.09
	1 – 10 กม.		-	.28	.12	.25	.23
	11 – 20 กม.			-	.16	.53	.05
	21 – 30 กม.				-	.37	.10
	31 – 40 กม.					-	.48
	มากกว่า 40 กม. ขึ้นไป						-
ด้านเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน	น้อยกว่า 1 กม.	-	.33	.01	.28	.70	.08
	1 – 10 กม.		-	.35	.05	.36	.41
	11 – 20 กม.			-	.30	.71	.06
	21 – 30 กม.				-	.41	.36
	31 – 40 กม.					-	.77
	มากกว่า 40 กม. ขึ้นไป						-
ด้านการบริหาร การจัดเก็บภาษี	น้อยกว่า 1 กม.	-	.36	.02	.15	.70	.07
	1 – 10 กม.		-	.34	.21	.35	.42
	11 – 20 กม.			-	.13	.69	.08
	21 – 30 กม.				-	.56	.21
	31 – 40 กม.					-	.77
	มากกว่า 40 กม. ขึ้นไป						-
รวม	น้อยกว่า 1 กม.	-	.29	.00	.08	.54	.03
	1 – 10 กม.		-	.30	.22	.25	.33
	11 – 20 กม.			-	.08	.55	.03
	21 – 30 กม.				-	.46	.11
	31 – 40 กม.					-	.58
	มากกว่า 40 กม. ขึ้นไป						-

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการ วิเคราะห์รายคู่ ปรากฏว่า ด้านโครงสร้างระบบภาษี ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี และโดยรวมเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ไม่แตกต่างกันทุกคู่

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของผู้เสียภาษีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของผู้เสียภาษีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	ความถี่
ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่	
1. ควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีให้เหมาะสมในช่วงเดือนจัดเก็บภาษี	123
2. เจ้าหน้าที่ควรทำงานให้เร็วกว่านี้เพื่อผู้เสียภาษีจะได้ไม่ต้องรอนาน	90
3. ควรมีเจ้าหน้าที่ให้บริการจัดเก็บภาษีตอนเที่ยง	85
4. เจ้าหน้าที่ควรให้การบริการด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดี	73
ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ	
1. ควรมีป้ายบอกทางไปยังสถานที่ทำการให้ชัดเจน	112
2. ควรจัดให้บริการผู้เสียภาษีนอกสถานที่ หรือ อบรมเคลื่อนที่	91
3. การสัญจรไปมาควรมีความสะดวกมากกว่านี้	64
ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก	
1. ควรที่จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน เช่น ทีวี หนังสือพิมพ์	109
2. ควรเขียนป้ายขั้นตอนการจัดเก็บภาษีให้ชัดเจนยิ่งขึ้น	78
3. ควรมีที่บริการน้ำดื่มและที่นั่งรอให้เพียงพอแก่ประชาชน	75
4. ควรมีคอมพิวเตอร์เพื่อจะได้ทำงานอย่างสะดวกและง่ายขึ้น	62
5. ควรจัดอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยี อำนวยความสะดวกให้ประชาชน	60
ด้านความสามารถของผู้รับบริการ	
1. ควรแจ้งระยะเวลาในการชำระภาษีแก่ผู้เสียภาษีให้ชัดเจน	82
2. ควรกรอกตัวอย่างแบบฟอร์มให้ผู้รับบริการได้เข้าใจมากขึ้น	77
3. ควรแนะนำหรือทำความเข้าใจกับผู้รับบริการให้มากขึ้น	56

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	ความถี่
ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ	
1. เจ้าหน้าที่ควรให้ความเสมอภาค เอาใจใส่กับผู้รับบริการทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	103
2. เจ้าหน้าที่ควรเต็มใจในการบริการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	89
3. เจ้าหน้าที่ควรทำงานให้ตรงต่อเวลา	58
ด้านโครงสร้างระบบภาษี	
1. ควรปรับปรุงกฎหมายภาษีบำรุงท้องที่ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน	95
2. ควรจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ให้มีความครอบคลุมทั้งพื้นที่	82
3. ควรกำหนดโทษผู้ค้างภาษีให้รุนแรงขึ้น	73
4. ควรจัดทำแผนที่ภาษี	69
ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	
1. เจ้าหน้าที่ควรได้รับการอบรม เพิ่มพูนทักษะความรู้เกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย แนวทางการปฏิบัติในการจัดเก็บภาษี	118
2. ควรส่งเจ้าหน้าที่ศึกษาดูงานหน่วยงานที่ได้รับรางวัลดีเด่น	97
3. เจ้าหน้าที่ควรจัดเก็บฐานข้อมูลของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ให้เป็นปัจจุบัน	65
ด้านประชาชนผู้เสียภาษี	
1. ควรแจ้งรายละเอียดการเสียภาษีให้ประชาชนทราบ	74
2. ควรให้ความรู้แก่ประชาชนผู้เสียภาษีให้เข้าใจเรื่องการเสียภาษีที่ถูกต้อง	67
ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี	
1. ควรทำหนังสือแจ้งให้ผู้เสียภาษีมาชำระภาษีตามกำหนดเวลา	119
2. ควรนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น ชำระทางไปรษณีย์ ทางธนาคาร	107
3. ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสียภาษีมีความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษี	95

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของหัวหน้าเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ต้องการบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

จากการสัมภาษณ์ หัวหน้าเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่

ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ควรเพิ่มอัตราค่าสิ่งของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี ให้เพียงพอและเหมาะสมในการปฏิบัติงานเนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งมีเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้เพียงคนเดียวทำให้การบริการในการจัดเก็บภาษีมีความล่าช้า และควรปรับปรุงวิธีการจัดเก็บภาษีโดยอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บภาษีให้กับประชาชนโดยจัดหน่วยบริการ เสียภาษีเคลื่อนที่ในตำบลหรือให้บริการในวันหยุดให้ครบทุกหมู่บ้าน

ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ ควรจัดทำป้ายบอกทางไปยังสถานที่ทำการให้ชัดเจน เหมาะสมและเพียงพอ เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่งหาได้ยากทำให้ผู้เสียภาษีที่ไม่ได้อยู่ภายในตำบลมีความลำบากในการเดินทางมาชำระภาษีบำรุงท้องที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบล

ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรขยายบริเวณที่นั่งรอให้กว้างและมากกว่าเดิม มีน้ำดื่มไว้คอยบริการประชาชน มีป้ายแสดงบอกขั้นตอน วิธีการชำระภาษีบำรุงท้องที่ให้ชัดเจน และเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการชำระภาษีควรออกไปเสิร์ฟรับเงินจาก คอมพิวเตอร์ เพราะปัจจุบันเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษียังออกไปเสิร์ฟรับเงินด้วยระบบมือ และควรจัดทำบัตรคิวในการชำระภาษี เพราะในช่วงเดือนมกราคม – เมษายน จะมีผู้มาชำระภาษีจำนวนมาก

ด้านความสามารถของผู้รับบริการ ควรจัดทำตัวอย่างแบบฟอร์มในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ให้ชัดเจน เพราะผู้เสียภาษีจำนวนมากไม่เข้าใจในการกรอกเอกสารยื่นแบบประเมินภาษี ทำให้ผู้เสียภาษีเสียเวลาในการมาชำระภาษีบำรุงท้องที่

ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีควรมีความเสมอภาค เต็มใจ และบริการด้วยหน้าที่ยิ้มแย้ม แจ่มใส ด้านสถานที่ควรจัดให้มีความเหมาะสม สะอาด และสะอาด

ด้านโครงสร้างระบบภาษี ควรปรับปรุงกฎหมายภาษีบำรุงท้องที่ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และควรจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานข้อมูลในการจัดเก็บภาษีและใช้เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บภาษีได้อย่างครบถ้วนถูกต้อง และเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษีมีระบบที่แน่นอนและสามารถตรวจสอบได้

ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ และความรู้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษี

ด้านประชาชนผู้เสียภาษี องค์กรบริหารส่วนตำบลควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนผู้เสียภาษี และผู้นำชุมชนในท้องถิ่น เกี่ยวกับการชำระภาษีบำรุงท้องที่ เพราะผู้เสียภาษีส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการมาชำระภาษีและมีทัศนคติในเชิงลบต่อการจัดเก็บภาษี

ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี องค์กรบริหารส่วนตำบลควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับภาษีให้มากขึ้น เช่น ประโยชน์ที่ได้รับในการมาชำระภาษี ภาษีคืออะไร ภาษีแต่ละชนิดเสียในอัตราเท่าไร ระยะเวลาในการชำระภาษีเริ่มและสิ้นสุดเมื่อไร ควรเพิ่มสื่อในการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นทั้งในด้านวิทยุท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น แผ่นพับ และเสียงตามสาย โดยให้มีการประกาศออกเสียงตามสายทุกๆ วันอาจจะวันละครั้งในช่วงระยะเวลาในการจัดเก็บภาษี และควรนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นทางเลือกในการมาชำระภาษี เช่น ชำระทางไปรษณีย์ ทางธนาคาร เพื่อความสะดวกของผู้เสียภาษี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัญหาการชำระภาษี ปัญหาการจัดเก็บภาษี และแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 387 ราย และหัวหน้าเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ จำนวน 9 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว กรณีที่พบความแตกต่างได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้เชฟเฟ (Scheffe) ผู้วิจัยสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะไว้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 รองลงมาคือ ประถมศึกษา จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 มีอาชีพเกษตรกร มากที่สุด จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 รองลงมาคือ ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 มีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท มากที่สุด จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 รองลงมาคือ ไม่เกิน 5,000 บาท จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 และระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการระหว่าง 1-10 กิโลเมตร มากที่สุด จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8 รองลงมาคือ น้อยกว่า 1 กิโลเมตร จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3

2. ผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

2.1 ผู้เสียภาษีมีปัญหาด้านการชำระภาษีบำรุงท้องที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ ($\bar{X} = 2.91, S.D. = 0.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง สูงสุด คือ ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ($\bar{X} = 3.40, S.D. = 0.80$) รองลงมาคือ ด้านความสามารถของผู้รับบริการ ($\bar{X} = 3.20, S.D. = 0.93$) ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ ($\bar{X} = 2.72, S.D. = 0.90$)

ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ ($\bar{X} = 2.63$, S.D. = 0.96) และด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 2.62$, S.D. = 0.95) ปรากฏผลดังนี้

2.1.1 ด้านความพอใจเพียงของบริการที่มีอยู่ พบว่า ผู้เสียหายมีปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ รองลงมา คือ การอำนวยความสะดวก อัยาศัยไมตรีและความสุภาพของเจ้าหน้าที่ ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความเพียงพอของจำนวนเจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บภาษี รองลงมาคือ ขาดการให้บริการเวลาเที่ยงของเจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บภาษี ตามลำดับ

2.1.2 ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ พบว่า ผู้เสียหายมีปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.73$, S.D. = 0.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลไม่มีป้ายบอกทางไปยังสถานที่ทำการ รองลงมาคือ สถานที่ตั้งขององค์กรบริหารส่วนตำบลหาได้ยาก และการสัญจรไปมาในการมาชำระภาษีบำรุงท้องที่ที่ไม่สะดวก ตามลำดับ

2.1.3 ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ผู้เสียหายมีปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.62$, S.D. = 0.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลไม่มีการลดขั้นตอนและระยะเวลาให้กระชับขึ้นในการเสียภาษีบำรุงท้องที่ รองลงมาคือ องค์กรบริหารส่วนตำบลไม่มีป้ายบอกขั้นตอนในการเสียภาษีบำรุงท้องที่ องค์กรบริหารส่วนตำบลไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (เช่น ที่นั่งพัก น้ำดื่ม หนังสือพิมพ์ บริการถ่ายเอกสาร) และองค์กรบริหารส่วนตำบลไม่มีอุปกรณ์เครื่องมือที่พร้อมและทันสมัยในการให้บริการ (เช่น คอมพิวเตอร์) ตามลำดับ

2.1.4 ด้านความสามารถของผู้รับบริการ พบว่า ผู้เสียหายมีปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด คือ การรับรู้ข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์เรื่องการชำระภาษีบำรุงท้องที่ รองลงมาคือ การกรอกแบบฟอร์มต่างๆ ในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ การสื่อสารทำความเข้าใจในการชำระภาษีบำรุงท้องที่กับเจ้าหน้าที่ และค่าบริการในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ของผู้รับบริการ ตามลำดับ

2.1.5 ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ พบว่า ผู้เสียหายมีปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.63$, S.D. = 0.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด คือ ความไม่เสมอภาคในการบริการของเจ้าหน้าที่

รองลงมาคือ ความไม่ตรงต่อเวลาในการบริการของเจ้าหน้าที่ สถานที่จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ไม่มี ความเหมาะสม และเจ้าหน้าที่ไม่เต็มใจในการบริการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ตามลำดับ

2.2 ผู้เสียภาษีมมีปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ ($\bar{X} = 2.81$, S.D. = 0.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สูงสุด คือ ด้านประชาชนผู้เสียภาษี ($\bar{X} = 2.99$, S.D. = 0.89) รองลงมาคือ ด้านโครงสร้างระบบภาษี ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 0.93) ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี ($\bar{X} = 2.77$, S.D. = 0.92) และด้านเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.65$, S.D. = 1.01) ปรากฏผลดังนี้

2.2.1 ด้านโครงสร้างระบบภาษี พบว่า ผู้เสียภาษีมมีปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 0.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางสูงสุด คือ บทกำหนดโทษผู้ค้างภาษีไม่รุนแรง ทำให้ผู้เสียภาษี ไม่สนใจชำระภาษี รองลงมาคือ การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ไม่ครอบคลุมผู้เสียภาษีทุกราย กฎหมาย ภาษีบำรุงท้องที่เก่าล้าสมัยไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และองค์การบริหารส่วนตำบล มีขั้นตอน วิธีการจัดเก็บภาษียุ่งยากล่าช้า ตามลำดับ

2.2.2 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน พบว่า ผู้เสียภาษีมมีปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ($\bar{X} = 2.65$, S.D. = 1.01) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่สามารถอธิบายข้อสงสัยหรือ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่มีฐานข้อมูลของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ ตามลำดับ

2.2.3 ด้านประชาชนผู้เสียภาษี พบว่า ผู้เสียภาษีมมีปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ($\bar{X} = 2.99$, S.D. = 0.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางสูงสุด คือ ผู้เสียภาษีไม่เข้าใจกฎหมาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ ในการเสียภาษีบำรุงท้องที่ รองลงมาคือ ผู้เสียภาษีไม่แจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบ เมื่อมีการย้ายที่อยู่หรือเปลี่ยนแปลงเจ้าของที่ดิน ผู้เสียภาษีไม่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ตามระยะเวลา ที่กำหนด และผู้เสียภาษีไม่ยื่นแบบประเมินภาษีบำรุงท้องที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามลำดับ

2.2.4 ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษีพบที่ผู้เสียภาษีมมีปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ($\bar{X} = 2.77$, S.D. = 0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางสูงสุด คือ แบบแสดงรายการกรอกข้อมูลเข้าใจยาก รองลงมาคือ ผู้เสียภาษีไม่ได้รับหนังสือแจ้งให้มาชำระภาษีตามเวลาที่กำหนด องค์การบริหารส่วนตำบล ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสียภาษีมมีความรู้ ความเข้าใจในการชำระภาษี เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี

ขาดการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพื่อให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น ชำระทางไปรษณีย์ทางธนาคาร และเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่มีการเตรียมแบบพิมพ์คำร้องต่างๆ ไว้ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการชำระภาษีบำรุงท้องที่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3.1 ผู้เสียภาษีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า มีปัญหาต่อการชำระภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ มีปัญหาต่อการชำระภาษีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านความสามารถของผู้รับบริการมีปัญหาต่อการชำระภาษีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อวิเคราะห์รายคู่ พบว่า ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กับประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กับมัธยมศึกษา/ปวช.อนุปริญญา/ปวส. และปริญญาตรี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กับประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กับประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ของสูงปริญญาตรี กับอนุปริญญา/ปวส. และคู่ของปริญญาตรี กับประถมศึกษา/ประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ด้านความสามารถของผู้รับบริการ ปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ไม่แตกต่างกันทุกคู่ ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กับประถมศึกษา และ อนุปริญญา/ปวส. มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคู่ของปริญญาตรีกับประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน และโดยรวม ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของระดับการศึกษาปริญญาตรี กับประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

3.2 ผู้เสียภาษีที่มีอาชีพต่างกัน พบว่า มีปัญหาต่อการชำระภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวกมีปัญหาต่อการชำระภาษีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ และด้านความสามารถของผู้รับบริการมีปัญหาต่อการชำระภาษีไม่แตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์รายคู่ พบว่า ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของอาชีพ

เกษตรกร กับรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน โดยรวม ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของอาชีพเกษตรกร กับรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

3.3 ผู้เสียภาษีที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน พบว่า มีปัญหาต่อการชำระภาษีบำรุงท้องที่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่มีปัญหาต่อการชำระภาษีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวกและการยอมรับคุณภาพของบริการมีปัญหาต่อการชำระภาษีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความสามารถของผู้รับบริการไม่แตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์รายคู่ พบว่า ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไปกับ 5,001 – 10,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไปกับไม่เกิน 5,000 บาท และ 10,001 – 15,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไปกับไม่เกิน 5,000 บาท 10,001 – 15,000 บาท และ 15,001 – 20,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความแตกต่างในกลุ่มของรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท กับไม่เกิน 5,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป กับไม่เกิน 5,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ของรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไปกับ 10,001 – 15,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คู่ของรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท กับไม่เกิน 5,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน และโดยรวม ปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ไม่แตกต่างกันทุกคู่

3.4 ผู้เสียภาษีที่มีระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการต่างกัน พบว่า มีปัญหาต่อการชำระภาษีบำรุงท้องที่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความสามารถของผู้รับบริการ และด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ มีปัญหาต่อการชำระภาษีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการเข้าถึงแหล่งบริการไม่แตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์รายคู่ ปรากฏว่า ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก

ด้านความสามารถของผู้รับบริการ ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการและโดยรวมเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ ไม่แตกต่างกันทุกคู่

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

4.1 ผู้เสียภาษีที่มีระดับการศึกษาต่างกันพบว่า มีปัญหาต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโครงสร้างระบบภาษี ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านประชาชนผู้เสียภาษี และด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน เมื่อวิเคราะห์รายคู่ พบว่า ด้านโครงสร้างระบบภาษี ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับ ประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับ ประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มของระดับการศึกษาปริญญาตรีกับ ประถมศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ด้านประชาชนผู้เสียภาษี ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับ ประถมศึกษาและอนุปริญญา/ปวส. มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับ ประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน และโดยรวม ปรากฏว่า มีความแตกต่างในกลุ่มของระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับ ประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มของระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีกับ อนุปริญญา/ปวส. มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

4.2 ผู้เสียภาษีที่มีอาชีพต่างกัน พบว่า มีปัญหาต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างระบบภาษี ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านประชาชนผู้เสียภาษี และด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี มีปัญหาไม่แตกต่างกันทุกด้าน

4.3 ผู้เสียภาษีที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน พบว่า มีปัญหาต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโครงสร้างระบบภาษี ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านประชาชนผู้เสียภาษี และด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน เมื่อวิเคราะห์รายคู่ พบว่า ด้านโครงสร้างระบบภาษี ปรากฏว่า มีความแตกต่างในคู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป กับไม่เกิน 5,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า

20,000 บาทขึ้นไปกับ 5,001 – 10,000 บาท 10,001 – 15,000 บาท และ 15,001 – 20,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันคู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไปกับไม่เกิน 5,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป กับ 10,001 – 15,000 บาท และ 15,001 – 20,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ด้านประชาชนผู้เสียหาย ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันคู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไปกับไม่เกิน 5,000 บาท และ 15,001 – 20,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป กับ 5,001 – 10,000 บาท และ 10,001 – 15,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี มีความแตกต่างกันคู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป กับไม่เกิน 5,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน และโดยรวม ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันคู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป กับไม่เกิน 5,000 บาท 10,001 – 15,000 บาท และ 15,001 – 20,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่ของรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป กับ 5,001 – 10,000 บาท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

4.4 ผู้เสียหายที่มีระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการต่างกัน พบว่า มีปัญหาต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างระบบภาษี มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านประชาชนผู้เสียหายไม่แตกต่าง เมื่อวิเคราะห์รายคู่ พบว่า ด้านโครงสร้างระบบภาษี ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี และโดยรวมเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ไม่แตกต่างกันทุกคู่

5. ผลการวิเคราะห์แนวทางการการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของผู้เสียภาษีองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

จากแบบสอบถาม ผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่

5.1 ด้านความพอเพียงบริการที่มีอยู่ แนวทางการจัดเก็บภาษี ควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีให้เหมาะสมในช่วงเดือนจัดเก็บภาษี เจ้าหน้าที่ควรทำงานให้รวดเร็วกว่านี้ เพื่อให้ผู้เสียภาษีจะได้ไม่ต้องรอนาน ควรมีเจ้าหน้าที่ให้บริการจัดเก็บภาษีตอนเที่ยง เจ้าหน้าที่ควรให้บริการด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดี ควรชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่มากยิ่งขึ้น

5.2 ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ แนวทางการจัดเก็บภาษี ควรมีป้ายบอกทางไปยังสถานที่ทำการให้ชัดเจน ควรจัดให้บริการผู้เสียภาษีนอกสถานที่ หรือ อบรมเคลื่อนที่ การสัญจรไปมา ควรมีความสะดวกมากกว่านี้

5.3 ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก แนวทางการจัดเก็บภาษี ควรจะมีสิ่งทีคล้ายคลึงกับประชาชน เช่น ทีวี หนังสือพิมพ์ วารสาร ควรเขียนป้ายขั้นตอนการจัดเก็บภาษีให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ควรมีที่บริการน้ำดื่มและที่นั่งรอให้เพียงพอแก่ประชาชน ควรมีคอมพิวเตอร์เพื่อจะได้ทำงานอย่างสะดวกและง่ายขึ้น ควรจัดอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยี อำนวยความสะดวกให้ประชาชน ควรมีเครื่องมือที่พร้อมและทันสมัยในการให้บริการ

5.4 ด้านความสามารถของผู้รับบริการ แนวทางการจัดเก็บภาษี ควรแจ้งระยะเวลาในการชำระภาษีแก่ผู้เสียภาษีให้ชัดเจน ควรกรอกตัวอย่างแบบฟอร์มให้ผู้รับบริการได้เข้าใจมากขึ้น ควรแนะนำหรือทำความเข้าใจกับผู้รับบริการให้มากขึ้น ควรเตรียมแบบฟอร์มต่างๆ ในการชำระภาษี บำรุงท้องที่ให้พร้อม ควรประชาสัมพันธ์เรื่องการชำระภาษีบำรุงท้องที่ให้มากขึ้น

5.5 ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ แนวทางการจัดเก็บภาษี เจ้าหน้าที่ควรให้ความเสมอภาค เอาใจใส่กับผู้รับบริการทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เจ้าหน้าที่ควรเต็มใจในการบริการ จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ เจ้าหน้าที่ควรทำงานให้ตรงต่อเวลา

5.6 ด้านโครงสร้างระบบภาษี แนวทางการจัดเก็บภาษี ควรปรับปรุงกฎหมายภาษีบำรุงท้องที่ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ควรจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ให้มีครอบคลุมทั้งพื้นที่ ควรกำหนดโทษผู้ค้างภาษีให้รุนแรงขึ้น ควรจัดทำแผนที่ภาษีเพื่อความสะดวกในการจัดเก็บภาษี

5.7 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน แนวทางการจัดเก็บภาษี เจ้าหน้าที่ควรได้รับการอบรมเพิ่มพูนทักษะความรู้เกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย แนวทางการปฏิบัติในการจัดเก็บภาษี ควรส่งเจ้าหน้าที่ศึกษาดูงานหน่วยงานที่ได้รับรางวัลดีเด่น เจ้าหน้าที่ควรจัดเก็บฐานข้อมูลของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ให้เป็นปัจจุบัน

5.8 ด้านประชาชนผู้เสียภาษี แนวทางการจัดเก็บภาษี ควรแจ้งรายละเอียดการเสียภาษีให้ประชาชนได้รับทราบ ควรให้ความรู้แก่ประชาชนผู้เสียภาษีให้เข้าใจเรื่องการเสียภาษีที่ถูกต้อง

5.9 ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี แนวทางการจัดเก็บภาษี ควรทำหนังสือแจ้งให้ผู้เสียภาษีมาชำระภาษีตามกำหนดเวลา ควรนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น ชำระทางไปรษณีย์ ทางธนาคาร เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีควรเตรียมแบบพิมพ์ คำร้องต่างๆ ไว้พร้อม ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสียภาษีมีความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษี

6. ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของหัวหน้าเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ต้องการบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

จากการสัมภาษณ์ หัวหน้าเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่าแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่

6.1 ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ควรเพิ่มอัตราค่าจ้างของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีให้เพียงพอและเหมาะสมในการปฏิบัติงานเนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งมีเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้เพียงคนเดียวทำให้การบริการในการจัดเก็บภาษีมีความล่าช้า และควรปรับปรุงวิธีการจัดเก็บภาษีโดยอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บภาษีให้กับประชาชน โดยจัดหน่วยบริการเสียภาษีเคลื่อนที่ในตำบลหรือให้บริการในวันหยุดให้ครบทุกหมู่บ้าน

6.2 ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ ควรจัดทำป้ายบอกทางไปยังสถานที่ทำการให้ชัดเจน เหมาะสมและเพียงพอ เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่งหาได้ยากทำให้ผู้เสียภาษีที่ไม่ได้อยู่ภายในตำบลมีความลำบากในการเดินทางมาชำระภาษีบำรุงท้องที่ที่ท้องที่การบริหารส่วนตำบล

6.3 ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรขยายบริเวณที่นั่งรอให้กว้างและมากกว่าเดิม มีน้ำดื่มไว้คอยบริการประชาชน มีป้ายแสดงบอกขั้นตอน วิธีการชำระภาษีบำรุงท้องที่ให้ชัดเจน และเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการชำระภาษีควรออกใบเสร็จรับเงินจากคอมพิวเตอร์ เพราะปัจจุบันเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษียังออกใบเสร็จรับเงินด้วยระบบมือ และควรจัดทำบัตรคิวในการชำระภาษี เพราะในช่วงเดือนมกราคม – เมษายน จะมีผู้มาชำระภาษีจำนวนมาก

6.4 ด้านความสามารถของผู้รับบริการ ควรจัดทำตัวอย่างแบบฟอร์มในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ให้ชัดเจน เพราะผู้เสียภาษีจำนวนมากไม่เข้าใจในการกรอกเอกสารยื่นแบบประเมินภาษี ทำให้ผู้เสียภาษีเสียเวลาในการมาชำระภาษีบำรุงท้องที่

6.5 ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีควรมีความเสมอภาค เต็มใจ และบริการด้วยหน้าที่ยิ้มแย้ม แจ่มใส ด้านสถานที่ควรจัดให้มีความเหมาะสม สะอาด และสะอาด

6.6 ด้านโครงสร้างระบบภาษี ควรปรับปรุงกฎหมายภาษีบำรุงท้องที่ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และควรจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานข้อมูลในการจัดเก็บภาษีและใช้เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บภาษีได้อย่างครบถ้วน ถูกต้องและเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษีมีระบบที่แน่นอนและสามารถตรวจสอบได้

6.7 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ และความรู้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษี

6.8 ด้านประชาชนผู้เสียหาย องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนผู้เสียหาย และผู้นำชุมชนในท้องถิ่น เกี่ยวกับการชำระภาษีบำรุงท้องที่ เพราะผู้เสียหายส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการมาชำระภาษีและมีทัศนคติในเชิงลบต่อการจัดเก็บภาษี

6.9 ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับภาษีให้มากขึ้น เช่น ประโยชน์ที่ได้รับในการมาชำระภาษี ภาษีคืออะไร ภาษีแต่ละชนิดเสียในอัตราเท่าไร ระยะเวลาในการชำระภาษีเริ่มและสิ้นสุดเมื่อไร ควรเพิ่มสื่อในการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นทั้งในด้านวิทยุท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น แผ่นพับ และเสียงตามสาย โดยให้มีการประกาศออกเสียงตามสายทุกๆ วันอาจะวันละครั้งในช่วงระยะเวลาในการจัดเก็บภาษี และควรนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นทางเลือกในการมาชำระภาษี เช่น ชำระทางไปรษณีย์ ทางธนาคาร เพื่อความสะดวกของผู้เสียหาย

สรุป แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ทำได้โดยการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้เสียหายอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงในเรื่องของรายละเอียดเกี่ยวกับการชำระภาษี จัดเจ้าหน้าที่ไว้บริการเก็บภาษีอย่างเพียงพอ จัดอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียหาย รวมถึง จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ และควรจัดทำแผนที่ภาษีเพื่อความสะดวกในการจัดเก็บภาษี

อภิปรายผล

ผลการวิจัยศึกษาแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

1.1 ปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ผู้เสียหายมีปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากความไม่เพียงพอ ขาดการให้บริการเวลาที่เพียงพอของเจ้าหน้าที่และรวมถึงความรวดเร็ว การอำนวยความสะดวก และความสุภาพของเจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บภาษี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภรณ์ วิชัย (2546) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ไม่เพียงพอต่อปริมาณงานจัดเก็บรายได้ และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลดาวัลย์ สงกรานต์

(2548) ศึกษาเรื่อง ปัญหาของผู้ใช้บริการเสียหาย ศึกษากรณีเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การจัดเจ้าหน้าที่ให้บริการเวลาเที่ยงมีไม่เพียงพอ เนื่องจากประชาชนใช้บริการเสียหายส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง และอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ในระหว่างการเดินทางระหว่าง 1-10 กิโลเมตร จึงสามารถเดินทางมาใช้บริการในช่วงเวลาพักเที่ยง ทำให้มีผู้มาใช้บริการในช่วงเวลาเดียวกันเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อรักษาระดับและการพัฒนาการให้บริการของเทศบาลให้ดียิ่งขึ้น จึงเสนอให้ผู้ให้บริการเสียหายมีทางเลือก โดยชำระทางไปรษณีย์ ชำระผ่านธนาคาร หรือจัดหน่วยบริการรับชำระภายนอกสถานที่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ

ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ ผู้เสียหายมีปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีป้ายบอกทางไปยังสถานที่ทำการ สถานที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลหาได้ยาก และการสัญจรไปมาในการมาชำระภาษีบำรุงท้องที่ ไม่สะดวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลดาวัลย์ สงกรานต์ (2548) ศึกษาเรื่อง ปัญหาของผู้ใช้บริการเสียหาย ศึกษากรณีเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การสัญจรไปมา ไม่สะดวกยังคงเป็นปัญหาในลำดับต้นๆ ทั้งนี้เนื่องจากที่ตั้งสำนักงานอยู่ไกล ไม่มีรถโดยสารประจำทางผ่าน ป้ายบอกทางมีเพียงจุดเดียวและไม่ชัดเจน ดังนั้นเพื่อความสะดวกในการสัญจรไปมา ควรจะทำป้ายบอกทางเข้า-ออก ให้ชัดเจนเหมาะสมและเพียงพอ

ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้เสียหายมีปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการลดขั้นตอนและระยะเวลาให้กระชับขึ้นในการเสียหายบำรุงท้องที่ ไม่มีป้ายบอกขั้นตอนในการเสียหายบำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (เช่น ที่นั่งพัก น้ำดื่ม หนังสือพิมพ์ บริการถ่ายเอกสาร) และองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีอุปกรณ์เครื่องมือที่พร้อมและทันสมัยในการให้บริการ (เช่น คอมพิวเตอร์) ต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐชา เชื้อทอง (2547) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลห้วยข้าวท่า อำเภอจุน จังหวัดพะเยา พบว่า สถานที่ในการจัดเก็บภาษีมีพื้นที่คับแคบและไม่มีพื้นที่ให้ประชาชนนั่งรอบริเวณจุดรับชำระภาษีรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น เช่น การบริการน้ำดื่ม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภรณ์ วิชัย (2546) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการใช้คอมพิวเตอร์มาเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บรายได้ เป็นปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ด้านความสามารถของผู้รับบริการ ผู้เสียหายมีปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากการรับรู้ข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์เรื่องการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ผู้เสียหายไม่มีความรู้เกี่ยวกับการกรอกแบบฟอร์มต่างๆ ในการชำระภาษี

บำรุงห้องที่ การสื่อสารทำความเข้าใจในการชำระภาษีบำรุงห้องที่กับเจ้าหน้าที่ และค่าบริการในการชำระภาษีบำรุงห้องของผู้รับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลดาวัลย์ สงกรานต์ (2548) ศึกษาเรื่อง ปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภาษี ศึกษากรณีเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ปัญหาที่พบคือ ความสามารถในการสื่อความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ซึ่งเกิดจากผู้มาใช้บริการเสียภาษีไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบการเสียภาษีจึงเตรียมมาไม่พร้อม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิวาลัย นาวิ (2546 : บทคัดย่อ อ้างถึงใน ลดาวัลย์ สงกรานต์, 2548 : 51) ในเรื่องความสามารถในการสื่อความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ ดังนั้น ควรมีการให้ความรู้กับผู้เสียภาษี และประชาสัมพันธ์ถึงขั้นตอนการชำระภาษีให้ผู้เสียภาษีได้รับทราบมากยิ่งขึ้น

ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ ผู้เสียภาษีมีปัญหาการชำระภาษีบำรุงห้องที่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากความไม่เสมอภาคในการบริการของเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ไม่ตรงต่อเวลาในการบริการ สถานที่จัดเก็บภาษีบำรุงห้องที่ไม่มีความเหมาะสม และเจ้าหน้าที่ไม่เต็มใจในการบริการจัดเก็บภาษีบำรุงห้องที่จากประชาชนที่มาติดต่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐชา เชื้อทอง (2547) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลห้วยข้าวกล้า อำเภอจุน จังหวัดพะเยา พบว่า สถานที่ในการจัดเก็บภาษียังไม่มีความเหมาะสมเท่าที่ควร เพราะสถานที่ที่มีพื้นที่คับแคบและไม่มีพื้นที่ให้ประชาชนนั่งรอบริเวณจุดรับชำระภาษี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิษฐา รักรธรรม (2548) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ในเขต อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ให้บริการผู้เสียภาษีคับแคบ ไม่ได้ได้รับความสะดวก

1.2 ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงห้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ด้านโครงสร้างระบบภาษี ผู้เสียภาษีมีปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงห้องที่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้เสียภาษีเห็นว่าบทกำหนดโทษผู้ค้างภาษีไม่รุนแรง ทำให้ผู้เสียภาษีไม่สนใจชำระภาษี การจัดเก็บภาษีบำรุงห้องที่ไม่ครอบคลุมผู้เสียภาษีทุกราย กฎหมายภาษีบำรุงห้องที่เก่าล้าสมัยไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และองค์การบริหารส่วนตำบลมีขั้นตอน วิธีการจัดเก็บภาษียุ่งยากล่าช้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัทริน เขมะสุนันท์ (2544) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีของกรุงเทพมหานคร โดยมีสาเหตุตามข้อสมมุติฐานที่กำหนดไว้คือ มีข้อจำกัดในการจัดหารายได้ อันเนื่องมาจากกรอบของกฎหมายจัดตั้งกรุงเทพมหานคร สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ พ.ศ. 2538 ได้กำหนดแหล่งรายได้หลักของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยรายได้ที่มาจากภาษีอากร รายได้ที่มีไว้จากภาษีอากรและเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ซึ่งตาม โครงสร้างรายได้ของกรุงเทพมหานครแหล่ง

รายได้ที่มีสัดส่วนสูงที่สุดคือ รายได้จากภาษีอากร แต่จะมีสัดส่วนที่ภาษีที่ส่วนราชการอื่นจัดเก็บได้ จะมีอัตราส่วนที่สูง แต่ภาษีที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองอยู่ในระดับที่ยังต่ำเพราะกรุงเทพมหานคร มีประเภทภาษีที่จัดเก็บเองเพียง 3 ประเภท คือ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย กฎหมายที่ถือเป็นหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีของกรุงเทพมหานครลำ้าสมัยอัตราการจัดเก็บ ไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิษฐา รักธรรม (2548) ศึกษา เรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีของ องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ ในเขตอำเภอ เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยพบว่า ในการจัดเก็บภาษีต้องอาศัยอำนาจของกฎหมายในการ บังคับจัดเก็บ แต่เนื่องจากข้อกฎหมายภาษีอากรมีความเก่าล้าสมัยไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งบทกำหนดโทษผู้ค้างชำระภาษียังไม่รุนแรงและเด็ดขาด

ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้เสียภาษีมักมีปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องจากเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่สามารถอธิบายข้อ สงสัยหรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่มีฐานข้อมูลของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัทริน เขมะสุนันท์ (2544) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีของกรุงเทพมหานคร พบว่า เจ้าหน้าที่มักปฏิบัติงานตามที่เคยปฏิบัติกันมานาน จึงเกิดความชำนาญเฉพาะหน้าที่บางส่วน และมีเจ้าหน้าที่บางส่วนขาดความรู้ ความชำนาญในการบริหารงานจัดเก็บ เนื่องจากขาดการฝึกอบรม ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรม ศึกษา ดูงาน เพื่อพัฒนาทักษะความรู้ ความชำนาญ เพิ่มขึ้น โดยเน้นการเรียนรู้แบบทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันความเปลี่ยนแปลง รวมถึงส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ด้านประชาชนผู้เสียภาษี ผู้เสียภาษีมักมีปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้เสียภาษีไม่เข้าใจกฎหมาย ระเบียบ แนวทาง ปฏิบัติในการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ผู้เสียภาษีไม่แจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบเมื่อมีการย้ายที่อยู่ หรือเปลี่ยนแปลงเจ้าของที่ดิน ผู้เสียภาษีไม่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ตามระยะเวลาที่กำหนด และไม่ยื่น แบบประเมินภาษีบำรุงท้องที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพจน์ แสงฉาย (2548) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของเทศบาลเมืองลำพูน พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ เกิดจากการขาดความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกเกี่ยวกับการไปชำระภาษี รวมทั้ง ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการไปชำระภาษี ทั้งความรู้ของประชาชน และความรู้ของบุคลากรที่ทำหน้าที่ จัดเก็บภาษี และยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิษฐา รักธรรม (2548) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรค ในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัด เชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยด้านประชาชนเป็นปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีในระดับเห็นด้วยมาก

โดยเห็นว่า ผู้เสียหายย้ายที่อยู่ เปลี่ยนหรือยกเลิกกิจการมักไม่แจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบ นอกจากนี้ผู้เสียหายยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับ แนวทางปฏิบัติ ในการเสียหายด้วย

ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี ผู้เสียหายมีปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้เสียหายกรอกข้อมูลในแบบแสดงรายการในการชำระภาษีไม่ถูกต้อง ข้อมูลเข้าไยาก ผู้เสียหายไม่ได้รับหนังสือแจ้งให้มาชำระภาษีตามเวลาที่กำหนด องค์การบริหารส่วนตำบลขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสียหายทราบ เจ้าหน้าที่ขาดการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพื่อให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น ชำระทางไปรษณีย์ ทางธนาคาร และเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่มีการเตรียมแบบพิมพ์คำร้องต่างๆ ไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิษฐา รักธรรม (2548) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาด้านการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีเป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับเห็นด้วยปานกลาง โดยเห็นว่า ปัญหาด้านการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ความสะดวกในการเสียหาย โดยให้สามารถชำระได้ทางไปรษณีย์ หรือชำระทางอินเทอร์เน็ต ปัญหาผู้เสียหายได้รับทราบข่าวสารการประชาสัมพันธ์ ขั้นตอน วิธีการเสียหายไม่เพียงพอ ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น ทั้งนี้เพราะว่าการประชาสัมพันธ์เป็นหัวใจที่จะสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เสียหายให้เกิดความตระหนัก และเกิดจิตสำนึกในการเสียหาย เกิดความเข้าใจและความรู้สึกที่ดีต่อการเสียหายให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2.1 ปัญหาต่อการชำระภาษีบำรุงท้องที่

จากการศึกษา พบว่า ผู้เสียหายที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาต่อการชำระภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะการศึกษาของผู้เสียหายที่มีหน้าที่ในการชำระภาษีถ้าคนที่มีความรู้สูงจะทำให้รู้ขั้นตอนการชำระภาษี แต่ถ้าผู้เสียหายที่มีความรู้น้อยก็จะอาจอ้างว่าการชำระภาษีนั้นมีขั้นตอนในการบริการยุ่งยากต่อการเสียหายแล้วบางครั้งก็ไม่ว่าจะต้องชำระภาษีบำรุงท้องที่ที่ไหนเมื่อไหร่ จึงมีปัญหาต่อการชำระภาษีในด้านความพอเพียงของบริการ การเข้าถึงแหล่งบริการ ความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ความสามารถของผู้รับบริการ และการยอมรับคุณภาพของบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพจน์ แสงฉาย (2548) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของเทศบาลเมืองลำพูน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการไปชำระภาษี ได้แก่ การศึกษา ทำให้ความรู้แก่ประชาชนให้ตระหนักถึงหน้าที่ที่ต้องไปชำระภาษี เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการไปชำระภาษี รวมทั้ง

การเน้นการบริการในการไปชำระภาษีให้เกิดความสะดวก รวดเร็วและถูกต้อง และสนทนา ทองดี (2547) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษี ศึกษากรณีเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง นครปฐม จังหวัดนครปฐม พบว่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้กับเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ ส่วนใหญ่ มีความเข้าใจในวิธีการชำระภาษี ขั้นตอนระยะเวลาและวิธีการชำระภาษี ทั้งทางด้านออกเสียงตามสาย และในรูปแบบป้ายโฆษณา ติดต่อกันตลอดเป็นประจำทุกปี และมีความเห็นที่ดีต่อการชำระภาษี บัจจย ที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษี ได้แก่ การได้รับบริการในการชำระภาษีอย่างสะดวกของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีผล ทำให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีประหยัดเวลาและได้รับความรู้ความเข้าใจในวิธีการชำระภาษีเพิ่มขึ้น เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ได้มีเวลาในการชี้แจงถึงระเบียบวิธีการชำระภาษีและอีกประการหนึ่งคือ ความเป็นธรรม ในการจัดเก็บภาษี ซึ่งผู้มีหน้าที่เสียภาษี มีความรู้สึกที่ เทศบาลได้ประเมินภาษีได้ถูกต้องเป็นไปตาม ระเบียบกฎหมาย

จากการศึกษา พบว่า ผู้เสียภาษีที่มีอาชีพต่างกัน มีปัญหาต่อการชำระภาษีบำรุง ท้องที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะผู้เสียภาษีแต่ละคนมีอาชีพที่ไม่มั่นคงบางคนมีที่ดินแต่ทำกินไม่ได้เพราะแห้งแล้งหรือ ไม่มีเงินทุนที่จะทำในที่ดินที่ตนถือครองอยู่ จึงมีปัญหาต่อการชำระภาษีในด้านความพอเพียงของ บริการ การเข้าถึงแหล่งบริการ ความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ความสามารถของผู้รับบริการ และการยอมรับคุณภาพของบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพจน์ แสงฉาย (2548) ศึกษาเรื่อง บัจจยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของเทศบาลเมืองลำพูน พบว่า บัจจยที่มีผลต่อการไปชำระ ภาษี ได้แก่ อาชีพ จะมีแนวโน้มการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลได้มากขึ้นแค่นั้นขึ้นอยู่กับ ความสามารถในการเสียภาษีของประชาชนและความพยายามในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลอีกด้วย

จากการศึกษา พบว่า ผู้เสียภาษีที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีปัญหาต่อการชำระ ภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะผู้เสียภาษีมีปัญหาต่อการชำระภาษีเพราะรายได้ที่ได้รับไม่แน่นอน บางราย ทำแล้วก็ไม่พอเลี้ยงในครอบครัว บางรายที่มีรายได้จากที่ดินที่ตนเองถือครองสูงก็จะหลีกเลี่ยงไม่ชำระ ภาษี เพราะถือว่าไม่ใช่หน้าที่หรือทำเฉยเมยไม่ชำระภาษี จึงมีปัญหาต่อการชำระภาษีในด้านความ พอเพียงของบริการ การเข้าถึงแหล่งบริการ ความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ความสามารถของ ผู้รับบริการ และการยอมรับคุณภาพของบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนันต์ จันทร์หงษ์ (2550) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่ของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตต์ พบว่า ผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท มีปัญหา เกี่ยวกับการชำระภาษีบำรุงท้องที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตต์ มากที่สุดเป็นเพราะมีรายได้ที่ไม่พอเพียงที่จะชำระภาษีบำรุงท้องที่

จากการศึกษา พบว่า ผู้เสียภาษีที่มีระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการต่างกัน มีปัญหาต่อการชำระภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะผู้เสียภาษีเห็นว่าการเดินทางไปชำระภาษีแต่ละครั้งใช้ระยะเวลาในการเดินทางมาชำระภาษีมาก ทางสัญจรไม่สะดวกในการมาชำระภาษีในแต่ละครั้ง พอรู้ว่าต้องชำระภาษีแต่ก็ผลัดไว้ก่อนวันหลังค่อยมาชำระ บางครั้งเลยกำหนดก็ทำเฉยไม่ไปชำระภาษี จึงมีปัญหาคือการชำระภาษีในด้านความพอใจเพียงของบริการ การเข้าถึงแหล่งบริการ ความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ความสามารถของผู้รับบริการ และการยอมรับคุณภาพของบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลดาวัลย์ สงกรานต์ (2548) ศึกษาเรื่อง ปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภาษี ศึกษากรณีตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภาษีของเทศบาลตำบลท่าข้าม ระยะทางที่มาใช้บริการ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งบริการได้อย่างสะดวก ความพอใจเพียงของบริการที่มีอยู่ การยอมรับคุณภาพของบริการ ความสามารถของผู้รับบริการ และความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก และปัญหาการใช้บริการผู้เสียภาษี พบว่า ปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภาษีของเทศบาลตำบลท่าข้ามแตกต่างกันระยะทางที่มาใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารเทศบาลเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการเสนอให้ผู้ใช้บริการเสียภาษีมีทางเลือก โดยชำระทางไปรษณีย์ ชำระผ่านธนาคาร หรือจัดหน่วยบริการรับชำระภาษีนอกสถานที่ นอกจากนี้ควรตั้งงบประมาณเพื่อใช้ในการปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเก็บภาษี และฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการด้านการจัดเก็บภาษีเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการ

2.2 ปัญหาต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่

จากการศึกษา พบว่า ผู้เสียภาษีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะข้อกฎหมายของผู้เสียภาษีมีความซับซ้อนยากต่อการทำความเข้าใจ เพราะเป็นเรื่องเฉพาะและมีลักษณะข้อความที่เป็นภาษาทางกฎหมายทำให้ต้องใช้เวลาในการตีความ บางครั้งอาจตีความหมายผิดได้ ทำให้เกิดความผิดพลาดต่อการปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี ซึ่งไม่ว่าเป็นระดับการศึกษาใดก็อาจเกิดปัญหาดังกล่าวได้เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา ชุ่มพันธ์ (2548) ศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมืองใน จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ที่มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านสถานที่ให้บริการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านวิธีการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ และด้านระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องที่

จากการศึกษา พบว่า ผู้เสียภาษีที่มีอาชีพต่างกัน มีปัญหาต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างระบบภาษี การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ประชาชนผู้เสียภาษี และการบริหารการจัดเก็บภาษี ผู้เสียภาษีทุกกลุ่มอาชีพถือครองที่ดินแล้วต้องมีหน้าที่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ในทุกๆ ปี ซึ่งอัตราภาษีก็เป็นไปตามกฎหมายกำหนด ส่วนเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการรับชำระภาษีตามวันและเวลาที่กำหนดเหมือนกันทุกปี ส่วนการประชาสัมพันธ์ในแต่ละปีก็ไม่มีอะไรแตกต่าง จึงทำให้ผู้เสียภาษีทุกๆ อาชีพมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย กว้างสวัสดิ์ (2547) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดิน เทศบาลตำบลกุดดิน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดิน ในด้านความสำนึกในหน้าที่การชำระภาษี โรงเรือนและที่ดิน และด้านประสิทธิภาพของพนักงานจัดเก็บภาษี ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ส่วนด้านกฎหมาย ด้านบรรยากาศ และด้านโครงสร้างระบบภาษี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

จากการศึกษา พบว่า ผู้เสียภาษีที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีปัญหาต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะ ผู้เสียภาษีบางรายต้องมีการระงับในการประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว บางครั้งรายได้ที่ได้มาไม่เพียงพอ และอีกประการหนึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์ให้ไปชำระภาษีบำรุงท้องที่ของแต่ละคนจะต้องชำระตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดเหมือนกันซึ่งไม่ได้คำนวณจากรายได้ต่อปี แต่คำนวณจากเนื้อที่ดินถือครองซึ่งหักเนื้อที่เกณฑ์ลดหย่อนแล้ว พร้อมทั้งตรวจสอบกับราคาปานกลางที่ดินที่จะนำมาคำนวณภาษี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันต์ จันทร์หงษ์ (2550) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่ของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า ผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท มีปัญหาเกี่ยวกับการชำระภาษีบำรุงท้องที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี คือ ปัญหาด้านความเหมาะสมของอัตราภาษี และปัญหาด้านการรับแจ้งข้อมูลข่าวสาร

จากการศึกษา พบว่า ผู้เสียภาษีที่มีระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการต่างกัน มีปัญหาต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ที่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาชำระภาษีมากขึ้นไป ส่วนเจ้าหน้าที่รับชำระภาษีบำรุงท้องที่ก็ต้องรับชำระตามกฎหมาย ซึ่งผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่สะท้อนให้เห็นถึงการตั้งใจปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างดีของเจ้าหน้าที่ผู้รับชำระภาษีบำรุงท้องที่

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลดาวัลย์ สงกรานต์ (2548) ศึกษาเรื่อง ปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภาษี ศึกษากรณีเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภาษีของเทศบาลตำบลท่าข้ามระยะทางที่มาใช้บริการ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีปัญหาการใช้บริการในเรื่องของระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการเสียภาษี

3. แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่และหัวหน้าเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ด้านความพอเพียงบริการที่มีอยู่ แนวทางการจัดเก็บภาษี ควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีให้เพียงพอและเหมาะสมในการปฏิบัติงานช่วงเดือนจัดเก็บภาษี เจ้าหน้าที่ควรทำงานให้รวดเร็วกว่านี้ เพื่อผู้เสียภาษีจะได้ไม่ต้องรอนาน ควรมีเจ้าหน้าที่ให้บริการจัดเก็บภาษีตอนเที่ยง เจ้าหน้าที่ควรให้บริการด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดี ควรชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับการชำระภาษีบำรุงท้องที่มากยิ่งขึ้น และควรปรับปรุงวิธีการจัดเก็บภาษีโดยอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บภาษีให้กับประชาชน โดยจัดหน่วยบริการเสียภาษีเคลื่อนที่ในตำบลหรือให้บริการในวันหยุดให้ครบทุกหมู่บ้าน

ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ แนวทางการจัดเก็บภาษี ควรจัดทำป้ายบอกทางไปยังสถานที่ทำการให้ชัดเจน เหมาะสมและเพียงพอ เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่งหาได้ยาก ทำให้ผู้เสียภาษีที่ไม่ได้อยู่ภายในตำบลมีความลำบากในการเดินทางมาชำระภาษีบำรุงท้องที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบล และควรปรับปรุงการสัญจรไปมาให้มีความสะดวกมากกว่านี้

ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก แนวทางการจัดเก็บภาษี ควรที่จะมีสิ่งทีคล้ายเครือข่ายให้กับประชาชน เช่น ทีวี หนังสือพิมพ์ วารสาร ควรขยายบริเวณที่นั่งรอให้กว้างและมากกว่าเดิม มีน้ำดื่มไว้คอยบริการประชาชน ควรเขียนป้ายขึ้นตอนการชำระภาษีบำรุงท้องที่ให้ชัดเจน ควรจัดอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยี อำนวยความสะดวกให้ประชาชน ควรมีเครื่องมือที่พร้อมและทันสมัยในการให้บริการ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการชำระภาษีควรออกใบเสร็จรับเงินจากคอมพิวเตอร์ เพราะปัจจุบันเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษียังออกใบเสร็จรับเงินด้วยระบบมือ และควรจัดทำบัตรคิวในการชำระภาษี เพราะในช่วงเดือนมกราคม – เมษายน จะมีผู้มาชำระภาษีจำนวนมาก

ด้านความสามารถของผู้รับบริการ แนวทางการจัดเก็บภาษี ควรแจ้งระยะเวลาในการชำระภาษีแก่ผู้เสียภาษีให้ชัดเจน ควรจัดทำตัวอย่างแบบฟอร์มในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ควรแนะนำหรือทำความเข้าใจกับผู้เสียภาษีให้มากขึ้น เพราะผู้เสียภาษีจำนวนมากไม่เข้าใจในการกรอกเอกสารยื่นแบบประเมินภาษี ทำให้ผู้เสียภาษีเสียเวลาในการมาชำระภาษีบำรุงท้องที่ ควรเตรียมแบบฟอร์มต่างๆ ในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ให้พร้อม และควรประชาสัมพันธ์เรื่องการชำระภาษีบำรุงท้องที่ให้มากขึ้น

ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ แนวทางการจัดเก็บภาษี เจ้าหน้าที่ควรให้ความเสมอภาค เอาใจใส่ กับผู้รับบริการทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เจ้าหน้าที่ควรเต็มใจในการบริการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ด้วยหน้าตาที่ยิ้มแย้มแจ่มใสและทำงานให้ตรงต่อเวลา ด้านสถานที่ควรจัดให้มีความเหมาะสม สะดวกและสะอาด

ด้านโครงสร้างระบบภาษี แนวทางการจัดเก็บภาษี ควรปรับปรุงกฎหมายภาษีบำรุงท้องที่ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ควรจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ให้มีความครอบคลุมพื้นที่ควรกำหนดโทษผู้ค้างภาษีให้รุนแรงขึ้น ควรจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเพื่อความสะดวกถูกต้องในการจัดเก็บภาษี

ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน แนวทางการจัดเก็บภาษี เจ้าหน้าที่ควรได้รับการอบรมเพิ่มพูนทักษะความรู้เกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย แนวทางการปฏิบัติในการจัดเก็บภาษี และควรส่งเจ้าหน้าที่ศึกษาดูงานหน่วยงานที่ได้รับรางวัลดีเด่น เจ้าหน้าที่ควรจัดเก็บฐานข้อมูลของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ให้เป็นปัจจุบัน

ด้านประชาชนผู้เสียภาษี แนวทางการจัดเก็บภาษี องค์กรบริหารส่วนตำบลควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนผู้เสียภาษีและผู้นำชุมชนในท้องถิ่น เกี่ยวกับการชำระภาษีบำรุงท้องที่ เพราะผู้เสียภาษีส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการมาชำระภาษีและมีทัศนคติในเชิงลบต่อการจัดเก็บภาษี

ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี แนวทางการจัดเก็บภาษี ควรทำหนังสือแจ้งให้ผู้เสียภาษีมาชำระภาษีตามกำหนดเวลา เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีควรเตรียมแบบพิมพ์ คำร้องต่างๆ ไว้พร้อม ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสียภาษีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการชำระภาษีให้มากขึ้น เช่น ประโยชน์ที่ได้รับในการมาชำระภาษี ภาษีคืออะไร ภาษีแต่ละชนิดเสียในอัตราเท่าไร ระยะเวลาในการชำระภาษีเริ่มและสิ้นสุดเมื่อไร ควรเพิ่มสื่อประชาสัมพันธ์ทั้งในด้านวิทยุท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น แผ่นพับ และเสียงตามสาย โดยให้มีการประกาศออกเสียงตามสายทุกๆ วันอาจจะวันละครั้ง ในช่วงระยะเวลาในการจัดเก็บภาษี และควรนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นทางเลือกในการมาชำระภาษี เช่น ชำระทางไปรษณีย์ ทางธนาคาร เพื่อความสะดวกของผู้เสียภาษี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ทำให้ทราบถึงระดับปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุง

ห้องที่ ผู้วิจัยขอนำผลที่ได้จากการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง การปฏิบัติงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี สรุปได้ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ต้องประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับระเบียบ ข้อกฎหมายต่างๆ ให้ประชาชนผู้เสียภาษีทราบ โดยใช้สื่อต่างๆ เช่น หอกระจายข่าว ภายในตำบล ป้ายประชาสัมพันธ์
2. องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ควรจัดทำเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการชำระภาษี แจกให้ประชาชนผู้เสียภาษีอย่างน้อยครัวเรือนละ 1 เล่ม
3. องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ควรจัดหน่วยบริการ ชำระภาษีเคลื่อนที่ภายในตำบลหรือให้บริการในวันหยุด เพื่อให้ประชาชนผู้เสียภาษีได้รับบริการ อย่างสะดวกและรวดเร็วขึ้น
4. องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ควรสร้างแรงจูงใจ ให้ประชาชนผู้เสียภาษีเกิดจิตสำนึกเต็มใจที่จะชำระภาษี และทำโครงการเกี่ยวกับการให้มีรางวัลจูงใจในการมาชำระภาษี
5. องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ควรจัดทำแผนที่ภาษี และทะเบียนทรัพย์สิน ให้เป็นไปตามข้อกฎหมายระเบียบและหนังสือสั่งการ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ควรจัดเจ้าหน้าที่ไว้คอยบริการแก่ผู้เสียภาษี ในช่วงเวลาพักกลางวันให้เพียงพอต่อผู้มาชำระภาษี
2. ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ ควรปรับปรุงเกี่ยวกับการสัญจรไปมาในการมาชำระ ภาษีบำรุงท้องที่ให้สะดวกขึ้น รวมถึงจัดทำป้ายบอกทางให้ชัดเจนตามความเหมาะสม
3. ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรนำเทคโนโลยี และอุปกรณ์ เครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ เช่น คอมพิวเตอร์ เพื่อความสะดวกแก่ผู้มาชำระภาษี
4. ด้านความสามารถของผู้รับบริการ ควรให้เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้แก่ผู้รับบริการในเรื่องการชำระภาษีมากยิ่งขึ้น
5. ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ ควรให้เจ้าหน้าที่เต็มใจในการบริการจัดเก็บ ภาษีบำรุงท้องที่ มีการอำนวยความสะดวก อธิยาศัยไมตรีที่ดีต่อผู้รับบริการเสียภาษี
6. ด้านโครงสร้างระบบภาษี ควรลดขั้นตอน วิธีการจัดเก็บภาษีให้ลดลงและครอบคลุม กับสภาพการณ์ในปัจจุบัน
7. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การจัดเก็บงานของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี ควรมีฐานข้อมูล ของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ที่เป็นปัจจุบัน

8. ด้านประชาชนผู้เสียหาย ควรยื่นแบบประเมินภาษี และชำระภาษีบำรุงท้องที่ ภายในระยะเวลาที่กำหนด

9. ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี ควรให้เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีมีการเตรียมแบบพิมพ์ คำร้องต่างๆ ไว้ให้พร้อมต่อการบริการแก่ผู้เสียหาย

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเพชรบุรี

2. ศึกษาแนวทางการสร้างความร่วมมือในการเสียภาษีของประชาชนให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเพชรบุรี

3. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเพชรบุรี

4. ศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อการเสียภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเพชรบุรี

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2545). คู่มือการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- _____. (2546). พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไข
เพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- _____. (2553). แนวทางการพัฒนาการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. คันเมื่อ
เมษายน 4, 2553. จาก <http://porchor.moi.go.th>.
- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. (2546). การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย. พิมพ์ครั้งที่ 8.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตตินันท์ นันทไพบุลย์. (2551). จิตวิทยาการบริการ. กรุงเทพฯ : วิ.พรินท์
- จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (2553). แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่. คันเมื่อ เมษายน 2, 2553.
จาก <http://prachuapkhirikhan.go.th>.
- เจษฎา ชุ่มพันธ์. (2548). การศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล อำเภอเชิงใน จังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ญาณิสา ปัญญาภาค. (2546). การประเมินการบริหารการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ศึกษากรณี
เทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐกานต์ สีม่วง. (2551). ความรู้ และแนวทางการจัดเก็บภาษี กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล
หนองไผ่ อำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัฐชา เชื้อทอง. (2547). ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลห้วยข้าวกล้า อำเภอ
จุน จังหวัดพะเยา. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีระศักดิ์ โฆษณคุณวุฒิ. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญธรรม นวชนพงศ์. (2549). คู่มือการเรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.

- ปนิษฐา รักรธรรม. (2548). ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประพันธ์ สุนมณี. (2531). ปัญหาและแนวคิดในการแก้ไขปัญหาการบริหารการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พนม ทินกร ณ อยุธยา. (2534). การบริหารงานคลังรัฐบาล เล่มที่ 2 : การบริหารงานคลังรัฐบาล มหภาค 2. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศิลป์สยามการพิมพ์.
- ภัทริน เขมะสุนันท์. (2544). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีของกรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ลดาวลัย สงกรานต์. (2548). ปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภาษี ศึกษากรณีตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปัญหาพิเศษ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลาวัลย์ หอนพรัตน์. (2546). กฎหมายภาษีอากร 1. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- วิชัย กว้างสวัสดิ์. (2547). การศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- แหวดาว ศรีคำสุข. (2546). ปัญหาในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ บัณฑิตมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศุภรัตน์ ควัฒน์กุล. (2533). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร. (2553). แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น. ค้นเมื่อ เมษายน 1, 2553. จาก <http://info.pattaya.go.th>.
- สถาบันดำรงราชานุภาพ. (2539). บทบาทและความสัมพันธ์ของส่วนราชการในเขตการบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- สายัณห์ ไชยโย. (2553). ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีรายได้ของเทศบาลตำบลหัวกูดแจ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. รายงานการศึกษาอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สนธยา ทองดี. (2547). ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษี ศึกษากรณีเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุพจน์ แสงฉาย. (2548). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของเทศบาลเมืองลำพูน. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุภรณ์ วิชัย. (2546). ปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมิต ศัชฌกร. (2550). การต้อนรับและบริการที่เป็นเลิศ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สายธาร.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2546). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2551). แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2). กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- สำนักงานคลังจังหวัดเพชรบุรี. (2551). รายงานการคลังท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2552 เดือน ตุลาคม 51 – ธันวาคม 51. เพชรบุรี : สำนักงานคลังจังหวัดเพชรบุรี.
- สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). คู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเงินการคลังขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- _____. (2551). ข้อมูลรายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ 2551. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- เสาวนีย์ ชินสิทธิรัตน์. (2543). ความเห็นของประชาชนในการนำเสนอนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนันต์ จันทร์หงส์. (2550). ปัญหาการชำระภาษีบำรุงท้องที่ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. รายงานการศึกษาอิสระ ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรัญ ธรรมโน. (2548). ความรู้ทั่วไปทางการคลัง. กรุงเทพฯ : บ. อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลับ. (2549-2551). รายงานภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ. เพชรบุรี :
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลับ.

_____. (2550). วารสารประชาสัมพันธ์. ฉบับที่ 1. เพชรบุรี : องค์การบริหารส่วนตำบล
หนองพลับ.

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโสน. (2549-2551). รายงานภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ. เพชรบุรี :
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโสน.

_____. (2550). วารสารประชาสัมพันธ์. ฉบับที่ 1. เพชรบุรี : องค์การบริหารส่วนตำบล
หนองโสน.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๕๕.๑๕(๑) ๖๐๑๓

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ตำบลนาวิ่ง อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐

๑๔ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันทนา กลิ่นงาม

ด้วยบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ได้เปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๗ ปัจจุบันมีนักศึกษารุ่นที่ ๗ อยู่ระหว่างทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ได้วิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพและมีคุณภาพทางวิชาการบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการจัดการเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในทางวิชาการเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของวิทยานิพนธ์มีหัวข้อรายละเอียดดังนี้ คือ

ชื่อนักศึกษา	ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
นางสาวเอมอมร แสงเพชร	แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี	ประธานที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนาะ กลิ่นงาม

ทั้งนี้ นักศึกษาได้ส่งต้นฉบับวิทยานิพนธ์มาเพื่ออ่านและพิจารณาประกอบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันทนา กลิ่นงาม)

คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

สำนักคณะวิทยาการจัดการ

โทร.๐-๓๒๔๕-๓๒๖๕, โทรสาร ๐-๓๒๔๕-๓๒๖๕

ที่ ศธ ๐๕๕๕.๑๕(๑) ๑๐๑๓

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ตำบลนาุ้ง อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐

๑๔ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.พวงเพ็ญ สว่างใจ

ด้วยบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ได้เปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๗ ปัจจุบันมีนักศึกษารุ่นที่ ๗ อยู่ระหว่างทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ได้วิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพและมีคุณภาพค่าทางวิชาการบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการจัดการเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในทางวิชาการเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของวิทยานิพนธ์มีหัวข้อรายละเอียดดังนี้ คือ

ชื่อนักศึกษา	ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
นางสาวเอมอมร แสงเพชร	แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี	ประธานที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนาะ กลิ่นงาม

ทั้งนี้ นักศึกษาได้ส่งต้นฉบับวิทยานิพนธ์มาเพื่ออ่านและพิจารณาประกอบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนาะ กลิ่นงาม)

คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

สำนักคณะวิทยาการจัดการ

โทร.๐-๓๒๔๕-๓๒๖๕, โทรสาร ๐-๓๒๔๕-๓๒๖๕

ที่ ศธ ๐๕๕๕.๑๕(๑) ๖๐๑๓

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ตำบลนาวิ่ง อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐

๑๔ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสุเพชรสรณ์ ต้นพัฒนา

ด้วยบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ได้เปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๗ ปัจจุบันมีนักศึกษารุ่นที่ ๗ อยู่ระหว่างทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ได้วิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพและมีคุณภาพทางวิชาการบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการจัดการเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในทางวิชาการเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของวิทยานิพนธ์มีหัวข้อรายละเอียดดังนี้ คือ

ชื่อนักศึกษา	ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
นางสาวเอมอมร แสงเพชร	แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี	ประธานที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนาะ กลิ่นงาม

ทั้งนี้ นักศึกษาได้ส่งต้นฉบับวิทยานิพนธ์มาเพื่ออ่านและพิจารณาประกอบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนาะ กลิ่นงาม)

คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

สำนักคณะวิทยาการจัดการ

โทร.๐-๓๒๔๕-๓๒๖๕, โทรสาร ๐-๓๒๔๕-๓๒๖

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

สำหรับผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่

เรื่อง

แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
2. แบบสอบถามนี้เป็นการสอบถามความคิดเห็นและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน
3. คำตอบที่ได้รับแต่ละคนจะถูกเก็บเป็นความลับ ผู้วิจัยจะนำคำตอบที่ได้ไปประมวลผลเป็นส่วนรวม โดยไม่มีผลเสียหายกับผู้หนึ่งผู้ใดทั้งสิ้น

ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

(นางสาวอมอร แสงเพชร)

นักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาตอบคำถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

1. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน

☐ 1. ประถมศึกษา	☐ 2. มัธยมศึกษา/ปวช.
☐ 3. อนุปริญญา/ปวส.	☐ 4.ปริญญาตรี
☐ 5. สูงกว่าปริญญาตรี	☐ 6. อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

2. อาชีพของท่าน

☐ 1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	☐ 2. ธุรกิจส่วนตัว
☐ 3. รับจ้าง	☐ 4. เกษตรกร
☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ.....)	

3. รายได้ต่อเดือนของท่าน

☐ 1. ไม่เกิน 5,000 บาท	☐ 2. 5,001 – 10,000 บาท
☐ 3. 10,001 – 15,000 บาท	☐ 4. 15,001 – 20,000 บาท
☐ 5. มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป	

4. ระยะทางที่เดินทางมาใช้บริการ

☐ 1. น้อยกว่า 1 กิโลเมตร	☐ 2. ระหว่าง 1 – 10 กิโลเมตร
☐ 3. ระหว่าง 11 – 20 กิโลเมตร	☐ 4. ระหว่าง 21 – 30 กิโลเมตร
☐ 5. ระหว่าง 31 – 40 กิโลเมตร	☐ 6. มากกว่า 40 กิโลเมตรขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ท่านคิดว่าการใช้บริการเสียภาษีของท่าน
ประสบปัญหาดังต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความพอเพียงของบริการที่มีอยู่					
1. ความรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่					
2. การอำนวยความสะดวก อธิบายชี้แจงและ ความสุภาพของเจ้าหน้าที่					
3. ขาดการให้บริการเวลาเที่ยงของเจ้าหน้าที่ ด้านการจัดเก็บภาษี					
4. ความเพียงพอของจำนวนเจ้าหน้าที่ด้าน การจัดเก็บภาษี					
แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านความพอเพียงบริการที่มีอยู่					
.....					
.....					
.....					
.....					
.....					

ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. การเข้าถึงแหล่งบริการ					
1. สถานที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล หาได้ยาก					
2. องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีป้ายบอก ทางไปยังสถานที่ทำการ					

ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. การสัญจรไปมาในการมาชำระภาษีบำรุงท้องที่ที่ไม่สะดวก					
แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ					
ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก					
1. องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (เช่น ที่นั่งพัก น้ำดื่ม หนังสือพิมพ์ บริการถ่ายเอกสาร)					
2. องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีอุปกรณ์เครื่องมือที่พร้อมและทันสมัยในการให้บริการ (เช่น คอมพิวเตอร์)					
3. องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีป้ายบอกขั้นตอนในการเสียภาษีบำรุงท้องที่					
4. องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการลดขั้นตอนและระยะเวลาให้กระชับขึ้นในการเสียภาษีบำรุงท้องที่					
แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก					

ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. ความสามารถของผู้รับบริการ					
1. การรับรู้ข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์เรื่องการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่					
2. การกรอกแบบฟอร์มต่างๆ ในการชำระภาษีบำรุงท้องที่					
3. ค่าบริการในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ของผู้รับบริการ					
4. การสื่อสารทำความเข้าใจในการชำระภาษีบำรุงท้องที่กับเจ้าหน้าที่					
แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านความสามารถของผู้รับบริการ					
.....					
.....					
.....					
.....					
.....					

ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. การยอมรับคุณภาพของบริการ					
1. ความไม่เสมอภาคในการบริการของเจ้าหน้าที่					
2. ความไม่ตรงต่อเวลาในการบริการของเจ้าหน้าที่					
3. สถานที่จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ที่ไม่มีความเหมาะสม					
4. เจ้าหน้าที่ไม่เต็มใจในการบริการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่					

ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ					
.....					
.....					
.....					
.....					
.....					

ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. ด้านโครงสร้างระบบภาษี					
1. องค์การบริหารส่วนตำบลมีขั้นตอนวิธีการจัดเก็บภาษียุ่งยากล่าช้า					
2. กฎหมายภาษีบำรุงท้องที่เก่าล้าสมัยไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน					
3. การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ที่ไม่ครอบคลุมผู้เสียภาษีทุกราย					
4. บทกำหนดโทษผู้ค้างภาษีไม่รุนแรง ทำให้ผู้เสียภาษีไม่สนใจชำระภาษี					
แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านโครงสร้างระบบภาษี					
.....					
.....					
.....					
.....					
.....					

ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน					
1. เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน					
2. เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่สามารถอธิบายข้อสงสัยหรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น					
3. เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่มีฐานข้อมูลของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่					
แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน					
.....					
.....					
.....					
.....					

ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. ด้านประชาชนผู้เสียภาษี					
1. ผู้เสียภาษีไม่ยื่นแบบประเมินภาษีบำรุงท้องที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด					
2. ผู้เสียภาษีไม่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ตามระยะเวลาที่กำหนด					
3. ผู้เสียภาษีไม่แจ้งให้องค์กรบริหารส่วนตำบลทราบเมื่อมีการย้ายที่อยู่หรือเปลี่ยนแปลงเจ้าของที่ดิน					
4. ผู้เสียภาษีไม่เข้าใจกฎหมาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติในการเสียภาษีบำรุงท้องที่					
แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านประชาชนผู้เสียภาษี					
.....					
.....					
.....					
.....					

ปัญหาการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9.ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี					
1. แบบแสดงรายการกรอกข้อมูลเข้าใจยาก					
2. ผู้เสียภาษีไม่ได้รับหนังสือแจ้งให้มาชำระภาษีตามเวลาที่กำหนด					
3. เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่มีการเตรียมแบบพิมพ์คำร้องต่างๆ ไว้					
4. เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีขาดการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพื่อให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น ชำระทางไปรษณีย์ ทางธนาคาร					
5. องค์การบริหารส่วนตำบลขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสียภาษีมีความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษี					
แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี					
.....					
.....					
.....					
.....					
.....					

(ขอบคุณในความร่วมมืออย่างดียิ่ง)

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
สำหรับหัวหน้าเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้
เรื่อง

แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี

- คำชี้แจง** 1. แบบสัมภาษณ์แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่แบ่งเป็น 9 ข้อ
2. แบบสัมภาษณ์นี้เป็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทุกท่าน
3. คำตอบที่ได้รับแต่ละคนจะถูกเก็บเป็นความลับ ผู้วิจัยจะนำคำตอบที่ได้ไปประมวลผลเป็นส่วนรวม โดยไม่มีผลเสียหายกับผู้หนึ่งผู้ใดทั้งสิ้น

ตอนที่ 1 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี อย่างไร โปรดเสนอแนะ

1. แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านความพอเพียงบริการที่มีอยู่

.....

.....

.....

.....

2. แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการได้อย่างสะดวก

.....

.....

.....

.....

3. แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก

.....

.....

.....

.....

4. แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านความสามารถของผู้รับบริการ

.....

.....

.....

.....

5. แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านการยอมรับคุณภาพของบริการ

.....

.....

.....

.....

6. แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านโครงสร้างระบบภาษี

.....

.....

.....

.....

7. แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

.....

.....

.....

.....

8. แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านประชาชนผู้เสียภาษี

.....

.....

.....

.....

9. แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘
แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๑ - ๓ พ.ศ. ๒๕๔๓
(ศุภลักษณ์ พิณีจิวคต, 2545)

ภาษีบำรุงท้องที่

พ.ศ. ๒๕๐๘

แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๑ - ๓ พ.ศ. ๒๕๔๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๘

เป็นปีที่ ๒๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแยกกฎหมายเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องที่ออกจากประมวลรัษฎากร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ.๒๕๐๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกลักษณะ ๓ ภาษีบำรุงท้องที่แห่งประมวลรัษฎากร

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๕ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เทศบาลใดอยู่ในความควบคุมดูแลของ กระทรวงมหาดไทยตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาล บรรดาอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย

หมวด ๑ ข้อความทั่วไป

มาตรา ๖ ในพระราชบัญญัตินี้

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดิน และให้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่เป็นภูเขาหรือที่มีน้ำด้วย

“เจ้าของที่ดิน” หมายความว่า บุคคลหรือคณะบุคคลไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือครอบครองอยู่ในที่ดินที่ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง

“ปี” หมายความว่า ปีปฏิทิน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ให้ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินในวันที่ ๑ มกราคม ของปีใด มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับปีนั้นจากราคาปานกลางของที่ดิน ตามบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่ที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ เจ้าของที่ดินไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดิน ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินที่เป็นที่ตั้งพระราชวังอันเป็นส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
(๒) ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือที่ดินของรัฐที่ใช้ในกิจการของรัฐหรือสาธารณะ โดยมีได้หาผลประโยชน์

(๓) ที่ดินของราชการส่วนท้องถิ่นที่ใช้ในกิจการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือสาธารณะ โดยมีได้หาผลประโยชน์

(๔) ที่ดินที่ใช้เฉพาะการพยาบาลสาธารณะ การศึกษา หรือการกุศลสาธารณะ

(๕) ที่ดินที่ใช้เฉพาะศาสนกิจศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของวัด ไม่ว่าจะใช้ประกอบศาสนกิจศาสนาใดศาสนาหนึ่งหรือไม่ หรือที่ศาลเจ้า โดยมีได้หาผลประโยชน์

(๖) ที่ดินที่ใช้เป็นสุสานและฌาปนสถานสาธารณะ โดยมีได้รับประโยชน์ตอบแทน

(๗) ที่ดินที่ใช้ในการรถไฟ การประปา การไฟฟ้า หรือการทำเรื่องของรัฐ หรือที่ใช้เป็นสนามบินของรัฐ

(๘) ที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับ โรงเรือนที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินอยู่แล้ว

(๙) ที่ดินของเอกชนเฉพาะส่วนที่เจ้าของที่ดินยินยอมให้ทางราชการจัดใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ โดยเจ้าของที่ดินมิได้ใช้หรือหาผลประโยชน์ในที่ดินเฉพาะส่วนนั้น

(๑๐) ที่ดินที่เป็นที่ตั้งที่ทำการขององค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนาญพิเศษของสหประชาชาติ หรือองค์การระหว่างประเทศอื่น ในเมื่อประเทศไทยมีข้อผูกพันให้ยกเว้นตามอนุสัญญาหรือความตกลง

(๑๑) ที่ดินที่เป็นที่ตั้งที่ทำการของสถานทูต หรือสถานกงสุล ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลัก
ถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน

(๑๒) ที่ดินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘ ทวิ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เขตกรุงเทพมหานคร ให้รัฐมนตรี
มีอำนาจออกกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดผู้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานประเมินและเจ้าพนักงานสำรวจ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาการตีราคาปานกลาง
ตามมาตรา ๑๔

(๓) กำหนดสถานที่เพื่อปฏิบัติการตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และ
มาตรา ๓๔

(๔) กำหนดเขตท้องที่ตามมาตรา ๒๒ (๔)

(๕) กำหนดวิธีการและสถานที่แจ้งการประเมินตามมาตรา ๓๓

(๖) กำหนดผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนนายอำเภอหรือนายกเทศมนตรี

มาตรา ๘ ทริ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ว่าราชการ
จังหวัดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ทั่วเขตกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๙ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๑) ในเขตเทศบาล ให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานประเมินและเจ้า
พนักงานสำรวจ

(๒) นอกเขตเทศบาล ให้นายอำเภอท้องที่มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานประเมินและ
เจ้าพนักงานสำรวจ

มาตรา ๑๐ ภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บจากที่ดินในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด
นอกจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

ภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บจากที่ดินในเขตจังหวัดซึ่งอยู่นอกเขตองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

มาตรา ๑๑ ส่วนลดและค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ให้เป็นไปตามที่
กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ การส่งคำสั่งเป็นหนังสือ หนังสือแจ้งการประเมิน หรือหนังสืออื่นให้แก่
บุคคลใด ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ให้ส่งในเวลากลางวันระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำ
การ

(๒) ให้ส่ง ณ ภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำการของผู้รับ หรือให้ส่งโดยทางไปรษณีย์
ลงทะเบียน

ถ้าไม่พบผู้รับ ณ ภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำการของผู้รับ ให้ส่งแก่ผู้ซึ่งบรรลุนิติภาวะ
แล้วซึ่งอยู่ ณ ภูมิลำเนา หรืออยู่ในบ้านหรือสถานที่ทำการของผู้นั้น

ถ้าไม่สามารถจะส่งตามวิธีดังกล่าวได้ ให้ปิดหนังสือนั้น ไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ
ภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำการของผู้นั้น หรือลงประกาศแจ้งความในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยสอง
ฉบับ หรือโฆษณาด้วยวิธีอื่น

เมื่อได้ปฏิบัติตามวิธีดังกล่าว และเวลาได้ล่วงพ้นไปไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่
วันที่ปฏิบัติการ ให้ถือว่าบุคคลนั้นได้รับหนังสือฉบับแล้ว

หมวด ๒

การตีราคาปานกลางของที่ดิน

มาตรา ๑๓ การตีราคาปานกลางของที่ดินนั้น ให้นำเอาราคาที่ดินในหน่วยที่จะทำ
การตีราคา ซึ่งซื้อขายกันโดยสุจริตครั้งสุดท้าย ไม่น้อยกว่าสามรายในระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีก่อนวันตี
ราคามาคำนวณถัวเฉลี่ยเป็นราคาปานกลาง โดยมีให้คำนวณราคาโรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่ง
เพาะปลูกเข้าด้วย

ในกรณีที่ไม่มีการซื้อขายที่ดินตามวรรคหนึ่งในหน่วยใด ให้นำเอาราคาปานกลางที่
คำนวณตามวิธีการในวรรคหนึ่งของที่ดินในหน่วยใกล้เคียงที่มีสภาพและทำเลที่ดินคล้ายคลึงกันมา
เป็นราคาปานกลางของที่ดินในหน่วยนั้นได้

ถ้าไม่อาจตีราคาปานกลางตามสองวรรคก่อนได้ ให้กำหนดราคาปานกลางของที่ดิน
โดยถือเกณฑ์อย่างอื่นอันอาจแสดงราคาตลาดของที่ดินโดยเฉลี่ยได้

การตีราคาปานกลางของที่ดินให้ตีราคาเป็นหน่วยตำบล แต่ถ้าราคาของที่ดินใน
ตำบลใดแตกต่างกันมาก ให้พิจารณาตีราคาโดยกำหนดเขตในตำบลนั้นแยกออกเป็นหน่วยๆ เพื่อให้
การตีราคาปานกลางเป็นไปโดยเที่ยงธรรม

มาตรา ๑๔ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ให้มีหน้าที่
พิจารณาการตีราคาปานกลางตามมาตรา ๑๓ คณะกรรมการนั้นให้ประกอบด้วยบุคคลในท้องที่
ดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย ปลัดจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดิน
จังหวัด นายอำเภอท้องที่ ผู้ซึ่งนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดมอบหมายหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิ
สองคนซึ่งได้รับเลือกจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๒) ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ประกอบด้วย ปลัดจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด นายอำเภอท้องที่ ผู้ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายมอบหมายหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิสองคนซึ่งได้รับเลือกจากสภาท้องถิ่น

มาตรา ๑๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม และให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่ง ให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการพิจารณาตีราคาปานกลางของที่ดินในรอบระยะเวลาสี่ปี

มาตรา ๑๗ ภายหลังการตีราคาปานกลางของที่ดินตามมาตรา ๑๖ แล้ว ถ้ามีเหตุแสดงว่าราคาที่ดินในหน่วยใดได้เปลี่ยนแปลงไปมาก และผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควร หรือเจ้าของที่ดินร้องขอ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะสั่งให้คณะกรรมการทำการพิจารณาตีราคาปานกลางของที่ดินในหน่วยนั้นเสียใหม่ก็ได้

มาตรา ๑๘ ภายในเดือนตุลาคมของปีที่จะครบรอบระยะเวลาสี่ปี ตามมาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการยื่นรายงานการตีราคาปานกลางของที่ดินต่อผู้ว่าราชการจังหวัด แสดงราคาปานกลางของที่ดินทุก ๆ หน่วย และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศราคาปานกลางของที่ดินนั้นไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล สำนักงานสุขาภิบาล และที่ตำบลแห่งท้องที่นั้น ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากคณะกรรมการ

มาตรา ๑๙ ถ้ามีการตีราคาปานกลางของที่ดินใหม่ตามมาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการยื่นรายงานตีราคาใหม่ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศราคาปานกลางของที่ดินใหม่ ภายในระยะเวลาและสถานที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๘

มาตรา ๒๐ ถ้าเจ้าของที่ดินไม่เห็นพ้องด้วยกับราคาปานกลางของที่ดิน เจ้าของที่ดินมีสิทธิอุทธรณ์การตีราคาปานกลางของที่ดินต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศราคาปานกลางของที่ดิน และให้นำความในหมวด ๘ อันว่าด้วยการอุทธรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ การตีราคาปานกลางของที่ดินในรอบระยะเวลาสี่ปีตามมาตรา ๑๖ ให้ใช้เป็นราคาปานกลางได้ทุกปีสำหรับรอบระยะเวลาสี่ปีนั้น

ในกรณีที่มีการตีราคาปานกลางของที่ดินใหม่ตามมาตรา ๑๗ ราคาปานกลางของที่ดินใหม่นั้น ให้ใช้ได้สำหรับปีที่ถัดจากปีที่มีประกาศการตีราคาปานกลางของที่ดินใหม่ จนถึงปีสุดท้ายของรอบระยะเวลาสี่ปีตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่มีการอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๐ ราคาปานกลางของที่ดินตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ใช้สำหรับปีที่ปีเป็นประเด็นแห่งการอุทธรณ์เป็นต้นไป จนถึงปีสุดท้ายของรอบระยะเวลาสี่ปีตามวรรคหนึ่ง และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศราคาปานกลางของที่ดินใหม่ ภายในระยะเวลาและสถานที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๘

หมวด ๓

การลดหย่อนและการยกเว้นหรือลดภาษีบำรุงท้องที่

มาตรา ๒๒ บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินแปลงเดียวหรือหลายแปลงที่อยู่ในจังหวัดเดียวกัน และใช้ที่ดินนั้นเป็นที่อยู่อาศัยของตน เป็นที่เลี้ยงสัตว์ของตน หรือประกอบกิจกรรมของตน ให้ลดหย่อนไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเป็นที่ดินนอกเขตเทศบาลหรือนอกเขตสุขาภิบาลให้ลดหย่อนได้ไม่เกินห้าไร่ แต่จะน้อยกว่าสามไร่ไม่ได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติจังหวัด

(๒) ถ้าเป็นที่ดินในเขตเทศบาลตำบลหรือในเขตสุขาภิบาลให้ลดหย่อนได้ไม่เกินหนึ่งไร่ แต่จะน้อยกว่าสองร้อยตารางวาไม่ได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในเทศบัญญัติหรือข้อบังคับ

(๓) ถ้าเป็นที่ดินในเขตเมืองพัทยาและเขตเทศบาลอื่นนอกจากเขตเทศบาลตำบล ให้ลดหย่อนได้ไม่เกินหนึ่งร้อยตารางวา แต่จะน้อยกว่าห้าสิบตารางวาไม่ได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติ

(๔) ถ้าเป็นที่ดินในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ลดหย่อนได้ ดังต่อไปนี้

(ก) ในท้องที่ที่มีชุมชนหนาแน่นมาก ให้ลดหย่อนได้ไม่เกินหนึ่งร้อยตารางวาแต่น้อยกว่าห้าสิบตารางวาไม่ได้

(ข) ในท้องที่ที่มีชุมชนหนาแน่นปานกลาง ให้ลดหย่อนได้ไม่เกินหนึ่งไร่ แต่จะน้อยกว่าหนึ่งร้อยตารางวาไม่ได้

(ค) ในท้องที่ชนบท ให้ลดหย่อนได้ไม่เกินห้าไร่ แต่จะน้อยกว่าสามไร่ไม่ได้

ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

ท้องที่ใดจะเป็นท้องที่ตาม (ก) (ข) หรือ (ค) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ที่ดินที่มีสิ่งปลูกสร้าง และใช้สิ่งปลูกสร้างนั้นเป็นสถานการค้าหรือให้เช่า ไม่ได้รับการลดหย่อนสำหรับส่วนของที่ดินที่มีสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นสถานการค้าหรือให้เช่านั้น

ในกรณีที่บุคคลธรรมดาหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินร่วมกัน ให้ได้รับการลดหย่อนร่วมกันตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

การลดหย่อนตามหลักเกณฑ์ในมาตรานี้ ให้ได้รับการลดหย่อนสำหรับที่ดินที่อยู่ในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งแต่จังหวัดเดียว

มาตรา ๒๓ ที่ดินที่ใช้ในการเพาะปลูก ถ้าในปีล่วงมาแล้วการเพาะปลูกในบริเวณนั้นเสียหายมากผิดปกติ หรือทำการเพาะปลูกไม่ได้ด้วยเหตุอันพ้นวิสัยที่จะป้องกันได้โดยทั่วไป ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจพิจารณายกเว้นหรือลดภาษีบำรุงท้องที่ให้ได้ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๒๓ ทวิ ที่ดินที่ใช้เป็นสุสานและฌาปนสถานสาธารณะ โดยรับประโยชน์ตอบแทน อาจได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ใดเฉพาะที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

หมวด ๔

การยื่นแบบแสดงรายการที่ดินและการสำรวจ

มาตรา ๒๔ ให้เจ้าของที่ดินซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินเป็นรายแปลงตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ในกรณีที่ที่ดินอยู่นอกเขตเทศบาล เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควรจะกำหนดให้เจ้าพนักงานสำรวจทำการสำรวจแล้วยื่นแบบแสดงรายการที่ดินแทนเจ้าของที่ดินเป็นรายแปลงที่ทำการสำรวจก็ได้

มาตรา ๒๕ ถ้าบุคคลธรรมดาซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินตาย เป็นผู้ไม่อยู่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเรื่องสาบสูญ หรือเป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ ให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาท ผู้รับมอบอำนาจ ผู้ครอบครองทรัพย์สิน ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ หรือผู้จัดการทรัพย์สิน แล้วแต่กรณีมีหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๖ ถ้าเจ้าของที่ดินเป็นนิติบุคคล ให้ผู้จัดการหรือผู้แทนอื่นของนิติบุคคลนั้นมีหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๗ ถ้าบุคคลหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินร่วมกัน ให้บุคคลเหล่านั้นมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันในการปฏิบัติการตามมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจและยื่นแบบแสดงรายการที่ดินตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง ให้เจ้าพนักงานสำรวจกำหนดวันเวลาที่ จะทำการสำรวจและปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่นั้น และให้เจ้าของที่ดินหรือผู้แทนมีหน้าที่ชี้เขตและแจ้งจำนวนเนื้อที่ดินตามกำหนดวันเวลานั้น และให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานสำรวจเพื่อการนั้นตามสมควร

ถ้าเจ้าของที่ดินหรือผู้แทนไม่มาชี้เขตหรือไม่ยอมแจ้งจำนวนเนื้อที่ดิน หรือชี้เขตหรือแจ้งจำนวนเนื้อที่ดินขาดจากจำนวนที่เป็นจริง หรือไม่ให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานสำรวจ เจ้า

พนักงานสำรวจมีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการ เพื่อทำการสำรวจตามที่เห็นว่าถูกต้องได้

มาตรา ๒๕ แบบแสดงรายการที่ดินสำหรับที่ดินในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดให้ยื่นต่อเจ้าพนักงานประเมิน ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ที่ดินของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ตั้งอยู่หรือสถานที่อื่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดโดยประกาศล่วงหน้าไว้ ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

มาตรา ๓๐ แบบแสดงรายการที่ดินตามมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ให้ยื่นภายในเดือนมกราคมของปีแรกที่มีการตีราคาปานกลางของที่ดินตามมาตรา ๑๖

มาตรา ๓๑ บุคคลใดเป็นเจ้าของที่ดินขึ้นใหม่ หรือจำนวนเนื้อที่ดินเดิมของเจ้าของที่ดินผู้ใดเปลี่ยนแปลงไป ให้เจ้าของที่ดินนั้นยื่นแบบแสดงรายการที่ดินต่อเจ้าพนักงานประเมินตามมาตรา ๒๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ขึ้นเป็นเจ้าของที่ดินขึ้นใหม่ หรือนับแต่วันที่จำนวนเนื้อที่ดินได้มีการเปลี่ยนแปลง เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดให้เจ้าพนักงานสำรวจทำการสำรวจตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง ก็ให้เจ้าของที่ดินแจ้งต่อเจ้าพนักงานสำรวจภายในกำหนดเวลาเช่นเดียวกันและให้เจ้าพนักงานสำรวจยื่นแบบแสดงรายการที่ดินต่อเจ้าพนักงานประเมินตามมาตรา ๒๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเจ้าของที่ดิน

มาตรา ๓๒ เจ้าของที่ดินผู้ใดได้เปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินอันเป็นเหตุให้การลดหย่อนตามมาตรา ๒๒ เปลี่ยนแปลงไปหรือมีเหตุอย่างอื่นทำให้อัตราภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดินเปลี่ยนแปลงไป ให้เจ้าของที่ดินผู้นั้นแจ้งการเปลี่ยนแปลงต่อเจ้าพนักงานประเมินตามมาตรา ๒๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือนับแต่วันที่มิเหตุอย่างอื่น ทำให้อัตราภาษีบำรุงท้องที่เปลี่ยนแปลง เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดให้เจ้าพนักงานสำรวจทำการสำรวจตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง ก็ให้เจ้าของที่ดินแจ้งต่อเจ้าพนักงานสำรวจภายในกำหนดเวลาเช่นเดียวกันและให้เจ้าพนักงานสำรวจแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานประเมินตามมาตรา ๒๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเจ้าของที่ดิน

หมวด ๕

การชำระภาษีบำรุงท้องที่

มาตรา ๓๓ ในการประเมินภาษีบำรุงท้องที่สำหรับปีแรกของการตีราคาปานกลางของที่ดินตามมาตรา ๑๖ หรือของปีที่มีการตีราคาปานกลางของที่ดินใหม่ ตามมาตรา ๑๖ ให้เจ้าพนักงานประเมินคำนวณภาษีบำรุงท้องที่และแจ้งประเมินภายในเดือนมีนาคมแรก หลังจากการตีราคาปานกลางของที่ดินตามวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ที่ดินอยู่ในเขตเทศบาลหรือนอกเขตเทศบาลที่ไม่มีกำหนดให้เจ้าพนักงานประเมินแจ้งการประเมินเป็นหนังสือไปยังผู้ซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่

(๒) ในกรณีที่ที่ดินอยู่นอกเขตเทศบาลที่มีกำหนด ให้เจ้าพนักงานประเมินปิดประกาศแจ้งการประเมินไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน

การประเมินภาษีบำรุงท้องที่ที่เจ้าพนักงานประเมินคำนวณไว้ตามวรรคหนึ่งให้ใช้เป็นการประเมินภาษีบำรุงท้องที่สำหรับในปีต่อไป จนครบรอบระยะเวลาสี่ปีตามมาตรา ๒๑

ในกรณีที่เจ้าพนักงานประเมินไม่อาจคำนวณภาษีบำรุงท้องที่และแจ้งการประเมินภายในเดือนมีนาคม ก็ให้แจ้งการประเมินภายหลังกำหนดเวลาดังกล่าวได้

มาตรา ๓๔ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่นำเงินไปชำระต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดินของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ตั้งอยู่ หรือสถานที่อื่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดโดยประกาศล่วงหน้าไว้ ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

มาตรา ๓๔ ทวิ การชำระภาษีบำรุงท้องที่นั้น ให้ถือว่าเป็นการสมบูรณ์เมื่อได้รับใบเสร็จรับเงินที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการนี้ได้ลงลายมือชื่อรับเงินแล้ว เว้นแต่การชำระภาษีตามวรรคสอง

การชำระภาษีบำรุงท้องที่จะชำระโดยการส่งธนาคัติ ตัวแลกเงินของธนาคารหรือเช็คที่ธนาคารรับรองทางไปรษณีย์ลงทะเบียนไปยังสถานที่ตามมาตรา 34 ก็ได้โดยส่งจ่ายให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ หรือชำระโดยผ่านธนาคาร หรือโดยวิธีอื่นตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด และให้ถือว่าวันส่งทางไปรษณีย์ วันชำระผ่านธนาคาร หรือวันชำระโดยวิธีอื่นตามที่กำหนด เป็นวันชำระภาษี

มาตรา ๓๕ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายในเดือนเมษายนของทุกปี ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ที่ได้รับแจ้งการประเมินตามมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๒ หรือภายหลังเดือนมีนาคมตามมาตรา ๓๑ วรรคสาม ให้ชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งประเมิน

มาตรา ๓๖ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจประกาศขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาชำระภาษีบำรุงท้องที่ตามมาตรา ๓๕ ออกไปอีกได้ตามความจำเป็นแก่กรณี

มาตรา ๓๖ ทวิ ถ้าเงินภาษีบำรุงท้องที่ที่ต้องชำระภายในกำหนดเวลา ตามมาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๓๖ แล้วแต่กรณี มีจำนวนตั้งแต่สามพันบาทขึ้นไป ผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะขอผ่อนชำระเป็นสามงวด ๆ ละเท่า ๆ กันก็ได้ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้บุคคลตามมาตรา ๓๔ ทราบก่อนการชำระภาษีงวดที่หนึ่ง

การผ่อนชำระภาษีตามวรรคหนึ่ง ต้องชำระงวดที่หนึ่งตามกำหนดเวลา ตามมาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๓๖ แล้วแต่กรณี งวดที่สองต้องชำระภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันสุดท้ายที่ต้องชำระงวดที่หนึ่ง และงวดที่สามต้องชำระภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันสุดท้ายที่ต้องชำระงวดที่สอง

ถ้าผู้ขอผ่อนชำระภาษีผู้ใด ไม่ชำระภาษีบำรุงท้องที่งวดใดงวดหนึ่ง ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้เจ้าของที่ดินหมดสิทธิที่จะชำระภาษีเป็นงวด และให้นำความในมาตรา ๔๕ (๔) มาใช้บังคับสำหรับงวดที่ยังไม่ชำระ

มาตรา ๓๗ ถ้าภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดินของเจ้าของเดียวกันในตำบลเดียวกันมีจำนวนไม่ถึงหนึ่งบาท เป็นอันไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดินแปลงนั้น

มาตรา ๓๘ ภาษีบำรุงท้องที่จำนวนใดที่เจ้าพนักงานประเมินได้แจ้งหรือประกาศการประเมินแล้ว ถ้ามิได้ชำระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือเป็นภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ

มาตรา ๓๙ เมื่อกรรมสิทธิ์หรือการครอบครองของเจ้าของที่ดินได้โอนตกไปยังบุคคลอื่น ให้ผู้รับโอนมีหน้าที่ร่วมกับเจ้าของที่ดินเดิมที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระไม่เกินห้าปี รวมทั้งปีสุดท้ายที่มีการเปลี่ยนแปลงเจ้าของที่ดินด้วย ส่วนภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระเกินห้าปีคงอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าของที่ดินเดิม

ความในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับแก่ผู้รับโอนซึ่งได้กรรมสิทธิ์มาในการขายทอดตลาดโดยคำสั่งศาลหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีล้มละลาย หรือคำสั่งขายทอดตลาดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๐ ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการเร่งรัดภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ ให้นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรี มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกเจ้าของที่ดินหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือส่งบัญชีหรือเอกสารมาตรวจสอบ

(๒) สั่งให้เจ้าของที่ดินหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องปฏิบัติตามหน้าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการเร่งรัดภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ

ถ้าเจ้าของที่ดินหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ยอมปฏิบัติตาม (๑) หรือ (๒) ให้นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีมีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องแก่การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระของผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการเพื่อสอบถามบุคคลใด ๆ หรือตรวจสอบ ตรวจสอบบัญชี หรือเอกสาร หรือยึดอายัดบัญชีหรือเอกสาร

มาตรา ๔๑ ทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบชำระภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ อาจถูกยึด อายัด หรือขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ โดยให้นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรี

มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือยึด आयัด หรือขายทอดตลาดได้ แต่คำสั่งเช่นนั้นจะออกได้ก็แต่โดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ว่าราชการจังหวัด

การขายทอดตลาดคำสั่งหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ในระหว่างระยะเวลาที่ให้อุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๔๙ หรือมาตรา ๕๒ และตลอดเวลาที่ทำการพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวยังไม่ถึงที่สุด

คำสั่งยึด จะกระทำมิได้เมื่อได้ส่งคำเตือนเป็นหนังสือให้เจ้าของที่ดินชำระภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่รับหนังสือนั้น โดยวิธีการส่งหนังสือตามมาตรา ๑๒

วิธีการยึด आयัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินเพื่อให้ได้รับชำระภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระนั้น ให้นำวิธีการในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๒ เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดนั้นให้หักไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการยึด आयัด หรือขายทอดตลาด เหลือเท่าใดให้ชำระเป็นค่าภาษีบำรุงท้องที่ ถ้ายังมีเงินเหลืออยู่อีกให้คืนแก่เจ้าของที่ดิน

มาตรา ๔๓ เมื่อได้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้แล้ว ถ้าได้มีการชำระเงินค่าใช้จ่ายในการยึดหรืออายัด และค่าภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ โดยครบถ้วนก่อนการขายทอดตลาด ก็ให้นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีสั่งถอนคำสั่งยึดหรืออายัดนั้น

มาตรา ๔๔ ผู้ใดเสียภาษีบำรุงท้องที่โดยไม่มีหน้าที่ต้องเสีย หรือเสียเกินกว่าที่ควรต้องเสีย ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินคืน

การขอรับเงินคืนให้ยื่นคำร้องต่อนายอำเภอสำหรับนอกเขตเทศบาล หรือนายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ หรือนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ แล้วแต่กรณี ในการนี้ให้ผู้ยื่นคำร้อง ส่งเอกสาร หลักฐาน หรือคำชี้แจงใด ๆ ประกอบคำร้องด้วย

หมวด ๖

เงินเพิ่ม

มาตรา ๔๕ ให้เจ้าของที่ดินเสียเงินเพิ่มนอกจากเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ในกรณีและอัตราดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินภายในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละสิบของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ เว้นแต่กรณีที่เจ้าของที่ดินได้ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินก่อนที่เจ้า

พนักงานประเมินจะได้แจ้งให้ทราบถึงการละเว้นนั้น ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละห้าของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่

(๒) ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินโดยไม่ถูกต้อง ทำให้จำนวนเงินที่จะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ลดน้อยลง ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละสิบของภาษีบำรุงท้องที่ที่ประเมินเพิ่มเติม เว้นแต่กรณีที่เจ้าของที่ดินได้มาขอแก้ไขแบบแสดงรายการที่ดินให้ถูกต้องก่อนที่เจ้าพนักงานประเมินแจ้งการประเมิน

(๓) ชี้เขตแจ้งจำนวนเนื้อที่ดินไม่ถูกต้องต่อเจ้าพนักงานสำรวจ โดยทำให้จำนวนเงินที่จะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ลดน้อยลง ให้เสียเงินเพิ่มอีกหนึ่งเท่าของภาษีบำรุงท้องที่ที่ประเมินเพิ่มเติม

(๔) ไม่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบสี่ต่อปีของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน ทั้งนี้ ไม่ให้นำเงินเพิ่มตาม (๑) (๒) หรือ (๓) มาคำนวณเพื่อเสียเงินเพิ่มตาม (๔) ด้วย

มาตรา ๔๖ เงินเพิ่มให้ถือว่าเป็นภาษีบำรุงท้องที่

หมวด ๗

เจ้าพนักงานประเมิน

มาตรา ๔๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในที่ดินหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องแก่การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการเพื่อสอบถามบุคคลใด ๆ หรือตรวจสอบ ตรวจสอบบัญชีหรือเอกสาร หรือยึด อาศัยบัญชี หรือเอกสารเพื่อทราบว่ามีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ใดปฏิบัติการถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่

(๒) มีหนังสือเรียกผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งบัญชีหรือเอกสารมาตรวจสอบ

มาตรา ๔๘ เมื่อปรากฏว่าเจ้าของที่ดินซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่มิได้ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินตามมาตรา ๒๔ ให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจแจ้งการประเมินย้อนหลังได้ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่เจ้าพนักงานประเมินได้ทราบว่าเป็นที่ดินยังมีได้ยื่นแบบแสดงรายการที่ดิน

หมวด ๘ การอุทธรณ์

มาตรา ๔๘ เจ้าของที่ดินผู้ใดได้รับแจ้งการประเมินภาษีบำรุงท้องที่แล้ว เห็นว่าการประเมินนั้นไม่ถูกต้อง มีสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ได้โดยยื่นอุทธรณ์แก่เจ้าพนักงานประเมิน ตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน

เมื่อเจ้าพนักงานประเมินได้รับอุทธรณ์แล้ว ให้เสนอุทธรณ์นั้นตามลำดับ จนถึงผู้ว่าราชการจังหวัด

การอุทธรณ์ไม่เป็นการทะเลาะการเสียภาษีบำรุงท้องที่ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้หรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือคำพิพากษาของศาล

มาตรา ๕๐ เพื่อการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจมีหนังสือเรียกผู้อุทธรณ์หรือบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารอันควรแก่เรื่องมาแสดง

ผู้อุทธรณ์คนใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกที่ออกตามมาตรา ๕๐ นี้ หรือไม่ยอมให้ถ้อยคำ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดยกอุทธรณ์นั้นเสีย

มาตรา ๕๑ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์เป็นประการใดแล้ว ให้แจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์เป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์และเจ้าพนักงานประเมิน

มาตรา ๕๒ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดต่อศาล ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดยกอุทธรณ์ตามความในมาตรา ๕๐ วรรคท้าย

หมวด ๙ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๓ ผู้ใดโดยรู้อยู่แล้วหรือโดยจงใจแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ให้ถ้อยคำเท็จ ตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดง เพื่อหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๔ ผู้ใดจงใจไม่มาหรือไม่ยอมชี้เขตหรือไม่ยอมแจ้งจำนวนเนื้อที่ดินต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๕ ผู้ใดขัดขวางเจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๒๘ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๖ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่งสั่งตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๗ หรือ มาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับแก่ผู้อุทธรณ์ตามมาตรา ๕๐

มาตรา ๕๗ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้านายอำเภอ หรือนายกเทศมนตรีแล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุกให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีกำหนดภายในสามสิบวัน คดีนั้นเป็นอันเสร็จเด็ดขาด

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้ว ไม่ชำระเงินค่าปรับ ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๕๘ เงินค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ แล้วแต่ความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๘ บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ยกเลิกตามมาตรา ๓ ให้คงใช้บังคับได้
ในการเก็บภาษีบำรุงท้องที่ จำนวนพุทธศักราชต่าง ๆ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

บัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่

ตามมาตรา ๓

ชั้น	ราคาปานกลางของที่ดิน	ภาษีไร่ละ		หมายเหตุ
		บาท	สต.	
๑	ไม่เกินไร่ละ ๒๐๐ บาท	-	๕๐	(๑) ที่ดินที่ใช้ประกอบกรการกสิกรรมเฉพาะประเภท ไม้ล้มลุกให้เสียถึงอัตราแต่ถ้าเจ้าของที่ดินประกอบการกสิกรรม ประเภทไม้ล้มลุกนั้นด้วยตนเองให้เสียอย่างสูง ไม่เกินไร่ละ ๕ บาท (๒) ที่ดินที่ทิ้งว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพของที่ดินให้เสียเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเท่า
๒	เกิน ๒๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๔๐๐ บาท	๑		
๓	เกินไร่ละ ๔๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๖๐๐ บาท	๒		
๔	เกินไร่ละ ๖๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๘๐๐ บาท	๓		
๕	เกินไร่ละ ๘๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๑,๐๐๐ บาท	๔		
๖	เกินไร่ละ ๑,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๑,๒๐๐ บาท	๕	๕๐	
๗	เกินไร่ละ ๑,๒๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๑,๔๐๐ บาท	๖		
๘	เกินไร่ละ ๑,๔๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๑,๖๐๐ บาท	๗		
๙	เกินไร่ละ ๑,๖๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๑,๘๐๐ บาท	๘		
๑๐	เกินไร่ละ ๑,๘๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๒,๐๐๐ บาท	๑๐		
๑๑	เกินไร่ละ ๒,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๒,๒๐๐ บาท	๑๑		
๑๒	เกินไร่ละ ๒,๒๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๒,๔๐๐ บาท	๑๒		
๑๓	เกินไร่ละ ๒,๔๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๒,๖๐๐ บาท	๑๓		
๑๔	เกินไร่ละ ๒,๖๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๒,๘๐๐ บาท	๑๔		
๑๕	เกินไร่ละ ๒,๘๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๓,๐๐๐ บาท	๑๕	๕๐	
๑๖	เกินไร่ละ ๓,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๓,๕๐๐ บาท	๑๗		
๑๗	เกินไร่ละ ๓,๕๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๔,๐๐๐ บาท	๒๐	๕๐	
๑๘	เกินไร่ละ ๔,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๔,๕๐๐ บาท	๒๒		
๑๙	เกินไร่ละ ๔,๕๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๕,๐๐๐ บาท	๒๕	๕๐	
๒๐	เกินไร่ละ ๕,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๕,๕๐๐ บาท	๒๗		

ชั้น	ราคาปานกลางของที่ดิน	ภาษีไร่ละ		หมายเหตุ
		บาท	สต.	
๒๑	เกินไร่ละ ๕,๕๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๖,๐๐๐ บาท	๓๐	๕๐	
๒๒	เกินไร่ละ ๖,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๖,๕๐๐ บาท	๓๒		
๒๓	เกินไร่ละ ๖,๕๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๗,๐๐๐ บาท	๓๕	๕๐	
๒๔	เกินไร่ละ ๗,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๗,๕๐๐ บาท	๓๗		
๒๕	เกินไร่ละ ๗,๕๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๘,๐๐๐ บาท	๔๐	๕๐	
๒๖	เกินไร่ละ ๘,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๘,๕๐๐ บาท	๔๒		
๒๗	เกินไร่ละ ๘,๕๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๙,๐๐๐ บาท	๔๕	๕๐	
๒๘	เกินไร่ละ ๙,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๙,๕๐๐ บาท	๔๗		
๒๙	เกินไร่ละ ๙,๕๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๑๐,๐๐๐ บาท	๕๐		
๓๐	เกินไร่ละ ๑๐,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๑๕,๐๐๐ บาท	๕๕		
๓๑	เกินไร่ละ ๑๕,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๒๐,๐๐๐ บาท	๖๐		
๓๒	เกินไร่ละ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๒๕,๐๐๐ บาท	๖๕		
๓๓	เกินไร่ละ ๒๕,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๓๐,๐๐๐ บาท	๗๐		
๓๔	เกินไร่ละ ๓๐,๐๐๐ บาท ให้เสียภาษีไร่ละดังนี้ (๑) สำหรับราคาปานกลางของที่ดิน ๓๐,๐๐๐ บาท แรก ให้เสียภาษี ๗๐ บาท (๒) สำหรับราคาปานกลางของที่ดินส่วนที่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท ให้เสียทุกๆ ๑๐,๐๐๐ บาทต่อ ๒๕ บาท เศษของ ๑๐,๐๐๐ บาท ถ้าถึง ๕,๐๐๐ บาท ให้ ถือเป็น ๑๐,๐๐๐ บาท ถ้าไม่ถึง ๕,๐๐๐ บาท ให้ปัด ทิ้ง			

หมายเหตุ (๑) ที่ดินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่

(ก) เศษของไร่ให้คิดในอัตราลดลงตามส่วน (ข) เศษของหนึ่งตารางวา ให้ปัดทิ้ง

(๒) เมื่อคำนวณภาษีแล้ว เศษของ ๑๐ สตางค์ ให้ปัดทิ้ง

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากประมวลรัษฎากร ได้บัญญัติให้กรมสรรพากรเป็นผู้ควบคุมจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ แต่ให้กันไว้ต่างหากเพื่อใช้จ่ายในการบำรุงท้องที่ในเขตท้องที่นั้น ๆ จึงสมควรมอบให้ราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่เสียเอง

ภาคผนวก ง

ค่าดัชนีความสอดคล้อง

แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	ระดับ IOC			รวม
	ศ.วันทนา	ดร.พวงเพ็ญ	สุเพชรรัตน์	
ความเพียงพอของบริการที่มีอยู่				
1. ความรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่	1	1	1	1
2. การอำนวยความสะดวก อธิยาศัยไมตรีและความสุภาพของเจ้าหน้าที่	1	1	1	1
3. ขาดการให้บริการเวลาเที่ยงของเจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บภาษี	1	1	1	1
4. ความเพียงพอของจำนวนเจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บภาษี	1	1	1	1
การเข้าถึงแหล่งบริการ				
1. สถานที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลหาได้ยาก	1	1	1	1
2. องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีป้ายบอกทางไปยังสถานที่ทำการ	1	1	1	1
3. การสัญจรไปมาในการมาชำระภาษีบำรุงท้องที่ที่ไม่สะดวก	1	1	1	1
ความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก				
1. องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (เช่น ที่นั่งพัก น้ำดื่ม หนังสือพิมพ์ บริการถ่ายเอกสาร)	1	1	1	1
2. องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีอุปกรณ์เครื่องมือที่พร้อมและทันสมัยในการให้บริการ (เช่น คอมพิวเตอร์)	1	1	1	1
3. องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีป้ายบอกขั้นตอนในการเสียภาษีบำรุงท้องที่	1	1	1	1
4. องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีการลดขั้นตอนและระยะเวลาให้กระชับขึ้นในการเสียภาษีบำรุงท้องที่	1	1	1	1
ความสามารถของผู้รับบริการ				
1. การรับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์เรื่องการชำระภาษีบำรุงท้องที่	1	1	1	1
2. การกรอกแบบฟอร์มต่างๆ ในการชำระภาษีบำรุงท้องที่	1	1	1	1
3. ค่าบริการในการชำระภาษีบำรุงท้องที่ของผู้รับบริการ	1	1	1	1
4. การสื่อสารทำความเข้าใจในการชำระภาษีบำรุงท้องที่กับเจ้าหน้าที่	1	1	1	1

แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	ระดับ IOC			รวม
	ศต.วันทนา	ดร.พวงเพ็ญ	สุเพชรศรี	
การยอมรับคุณภาพของบริการ				
1. ความไม่เสมอภาคในการบริการของเจ้าหน้าที่	1	1	1	1
2. ความไม่ตรงต่อเวลาในการบริการของเจ้าหน้าที่	1	1	1	1
3. สถานที่จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ที่ไม่มีความเหมาะสม	1	1	1	1
4. เจ้าหน้าที่ไม่เต็มใจในการบริการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	1	1	1	1
ด้านโครงสร้างระบบภาษี				
1. องค์การบริหารส่วนตำบลมีขั้นตอนวิธีการจัดเก็บภาษียุ่งยากล่าช้า	1	1	1	1
2. กฎหมายภาษีบำรุงท้องที่เก่าล้าสมัยไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน	1	1	1	1
3. การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ไม่ครอบคลุมผู้เสียภาษีทุกราย	1	1	1	1
4. บทกำหนดโทษผู้ค้างภาษีไม่รุนแรง ทำให้ผู้เสียภาษีไม่สนใจชำระภาษี	1	1	1	1
ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน				
1. เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน	1	1	1	1
2. เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่สามารถอธิบายข้อสงสัยหรือปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น	1	1	1	1
3. เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่มีฐานข้อมูลของผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่	1	1	1	1
ด้านประชาชนผู้เสียภาษี				
1. ผู้เสียภาษีไม่ยื่นแบบประเมินภาษีบำรุงท้องที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด	1	1	1	1
2. ผู้เสียภาษีไม่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ตามระยะเวลาที่กำหนด	1	1	1	1
3. ผู้เสียภาษีไม่แจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบเมื่อมีการย้ายที่อยู่หรือเปลี่ยนแปลงเจ้าของที่ดิน	1	1	1	1
4. ผู้เสียภาษีไม่เข้าใจกฎหมาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติในการเสียภาษีบำรุงท้องที่	1	1	1	1

แนวทางการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่	ระดับ IOC			รวม
	ศส.วันทนา	ดร.พวงเพ็ญ	สุเพชรรัตน์	
ด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี				
1. แบบแสดงรายการกรอกข้อมูลเข้าใจยาก	1	1	1	1
2. ผู้เสียภาษีไม่ได้รับหนังสือแจ้งให้มาชำระภาษีตามเวลาที่กำหนด	1	1	1	1
3. เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่มีการเตรียมแบบพิมพ์คำร้องต่างๆ ไว้	1	1	1	1
4. เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีขาดการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพื่อให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น ชำระทางไปรษณีย์ ทางธนาคาร	1	1	1	1
5. องค์กรบริหารส่วนตำบลขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสียภาษีมีความรู้ ความเข้าใจในการชำระภาษี	1	1	1	1